

ŽELEZAR

JESENICE, DNE 17. DECEMBRA 1981

ŠTEVILKA: 48 • LETO: XXX

Naš kovinar, svobodno glasilo delavcev KID, je kot predhodnik Železara začel izhajati 26. januarja 1937. Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajst-dnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 25-letnici predsednik Tito odlikoval z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo. Glavni in odgovorni urednik Joža Veri — Naslov: Uredništvo Železara, SŽ Železarna Jesenice. Številke internih telefonov: urednik 2618, administracija 2619 in 2621. Tisk: TK Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72.

40 LET USTVARJANJA IN RAZVOJA JUGOSLOVANSKE LJUDSKE ARMADE

»Jugoslovanska ljudska armada je zrasla iz ljudstva v narodno-osvobodilnem boju in revoluciji. V vseh fazah izgradnje naše socialistične skupnosti je bila zanesljiva opora delovnih ljudi v njihovem prizadevanju da ohranijo pridobitve revolucije in da jih dalje razvijajo.« TITO

VOLITVE PREDSTAVLJAJO PONOVO PREVERJANJE STOPNJE DOZORELOSTI IN UČINKOVITOSTI TER POLITIČNE TRDNOSTI SOCIALISTIČNE ZVEZE V MNOŽICAH

Čeprav so volitve v svojem bistvu redni sestavni del naše družbenopolitične aktivnosti ter samoupravne usmeritve, predstavljajo ponovno preverjanje stopnje dozorelosti in učinkovitosti ter politične trdnosti socialistične zveze v množicah. Pri tem je pomembno, da ne izpeljemo volitev prakticistično, kot posledico sprejetega zakona, pravilnikov in rokov, temveč kot živo, aktualno in dinamično politično akcijo, povezano s perečimi gospodarskimi, socialnimi, notranjimi in mednarodnimi problemi, kajti le tako bo v slehernega našega delavca, samoupravljalca prodira zavest, kako se v tem času oblikuje in kako se ustavno in politično konstituira ter gradi naša republika dela, od temeljnih celic krajevnih skupnosti do predsedstva republike in zveze, je dejal predsednik republiške konference Mitja Ribičič v pripravah na zadnje volitve pred štirimi leti. Te njegove misli so enako aktualne tudi danes, ko smo že sredi intenzivnih priprav na volitve v skupščine družbenopolitičnih skupnosti in skupščine samoupravnih interesnih skupnosti. Le da bi morali še mnogo bolj poudariti v sedanjih predvolilnih aktivnostih zaostrene gospodarske pogoje, ki za uresničevanje politike gospodarske in družbene stabilizacije, zahtevajo še bolj odgovorne kadrovske priprave na volitve.

Ob tem si ne bi smeli zapirati oči pred resnico, da smo, poleg zaostrenih mednarodnih ekonomskih in političnih razmer, sami najbolj krivi, da smo zabredli v dosti težko gospodarsko situacijo. Krivi, ker nismo dovolj dosledno uresničevali vsega tistega kar smo se samoupravno dogovorili in opredelili na osnovi idejno-političnih razvojnih izhodišč zveze komunistov. Ta odstopanja in nedoslednost pa so v najtesnejši povezavi tudi z nedoslednim uresničevanjem socialistične demokracije, oziroma socialističnih družbenoekonomskih odnosov, ker še nismo dosegli zadostnega vpliva delegacij združenega dela v delegatskih skupščinah in ker je precej zbledela odgovornost delegacij in delegatov v delegatskem sistemu. In ne nazadnje, s tem se najtesneje povezuje tudi odgovornost in doslednost delavcev, ki v mandatnem obdobju, ki se steka opravljajo najodgovornejše naloge in funkcije.

V tej naši najširši družbenopolitični akciji v pripravah in pri izpeljavi volitev in konstituiranju novih delegatskih skupščin, bi celotno aktivnost socialistične zveze in zveze sindikatov, kot nosilcev teh aktivnosti, morali opredeliti na ta vprašanja.

Vse naše dosedanje priprave v občini so bile bolj prakticistične, opredeljene na evidentiranje možnih kandidatov, kandidacijske postopke oziroma oblikovanje delegacij in rokovnik volilnih opravil. Ob tem bomo najbrž morali kritično in samokritično priznati, da smo v dosedanjih pripravah pogrešali dobro organiziranega in učinkovitega dela fronte organiziranih socialističnih sil, zveze sindikatov v organizacijah združenega dela in, socialistične zveze v krajevnih skupnostih in v občini kot celoti, po vprašanjih, ki smo jih v prvem delu poudarjali.

Sedanje zaostrene gospodarske razmere in dosledna ter odgovorna prizadevanja za uresničevanje politike gospodarske stabilizacije še prav posebno narekujejo preudarno oceno kadrovskega priprav na volitve, najtesneje povezano z oceno dosedanjega uresničevanja delegatskega sistema in delegatskih razmerij v temeljnih samoupravnih skupnostih in v občini. Pri tem ne gre samo za preverjanje evidentiranih kandidatov, oziroma sestave bodočih delegacij z vidika njihove ustavne strukture, temveč tudi za preverjanje kvalitete sestave delegacij, predvsem se predvidenih vodij delegacij in predvidenih kandidatov za opravljanje najodgovornejših funkcij z vidika usposobljenosti in opredeljenosti za socializem in samoupravljanje ter za neodvisno in neuvrščeno Jugoslavijo. O vsem tem bi morali spodbuditi široko in demokratično razpravo, pri čemer bi morali prav gotovo upoštevati tudi dosedanje aktivnosti, odgovornost in doslednost predvidenih kandidatov.

Uspešnost politične akcije v pripravah na volitve pa bo tudi v tem, koliko bomo uspeli v teh pripravah angažirati delovne ljudi in občane oziroma v kolikšni meri jih bomo uspeli zainteresirati za prevzemanje delegatskih funkcij in s tem odgovornosti v delegatskih skupščinah pri uresničevanju politike gospodarske stabilizacije in nadaljnega razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja.

NOVEMBRSKA PRODAJA PRESEGLA NAČRTE

V novembru smo prodali 36.683 ton naših izdelkov kar je 5,5 % ali 1.923 ton več kot smo načrtovali. Ker je dosežena prodajna cena za 9 % nižja od načrtovane, je tudi osnovna realizacija zaostala za planirano za 4 % ali 36,8 milij. din. Z realizacijo stranske dejavnosti energije smo ustvarili 6,3 milij. din, z realizacijo ostalih storitvenih TOZD 0,8 milij. din in z ostalo realizacijo 15 milij. din, tako da znasa skupna zunanja realizacija v mesecu novembru 985 milij. din, kar je 4 % pod načrtovano višino. Izračun agregatnih indeksov prodaje nam je pokazal, da je zaostanku za načrtovano realizacijo kriva le nižja prodajna cena od predvidene, medtem ko sta količina in asortiment boljša od planiranega.

Nadaljevanje na 7. strani

Temeljne zasnove oboroženih sil vstaje so bile oblikovane in sprejete hkrati s sklepom centralnega komiteja Komunistične partije Jugoslavije, 4. julija 1941 v Beogradu, ko je sprejel sklep o začetku vstaje na vsem jugoslovanskem ozemlju. Glavni štab narodnoosvobodilnih in partizanskih odredov Jugoslavije (NOPOJ), ki ga je centralni komitej ustanovil 27. julija istega leta, pa je podrobno obdelal organizacijo in taktiko oboroženih sil vstaje. Pri tem je izhajal iz specifičnih razmer v posameznih pokrajinah Jugoslavije in iz dejstva, da so bile sile Osi na vrhuncu svojih moči. V takih razmerah je bilo, na osnovi strateške koncepcije komunistične partije, organizacijo in vodenje bojev z daljnosežnimi osvobodilnimi cilji mogoče uresničiti samo z izvirno obliko partizanskega vojskovanja.

(Nadaljevanje na 2. strani)

40 LET JUGOSLOVANSKE LJUDSKE ARMADE

RAZPRAVA O SKUPNI PORABI V PRIHODNJEM LETU

Kakšne in koliko skupnih potreb (ki jih zagotavljamo v samoupravnih interesnih skupnostih) bomo mogli uresničiti v prihodnjem letu, je predlagano v dopolnilih k samoupravnim sporazumom o temeljnih plana samoupravnih interesnih skupnostih družbenih dejavnosti za obdobje 1981 - 85 v letu 1982 (v nadaljevanju: dopolnila).

Dopolnila so posredovale v razpravo in sprejem temeljnim organizacijam, delovnim skupnostim in krajevnim skupnostim in jeseniški občini skupščine občinskih samoupravnih interesnih skupnosti. Razprava naj bi bila zaključena do 22. decembra, dopolnila pa so izšla v posebni publikaciji 4. decembra (po nekaj izvodov je bilo dostavljeno vsaki samoupravni organizaciji oziroma skupnosti).

V temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih v Železarni bodo dopolnila obravnavali in sprejemali zbori delavcev prek samoupravnih delovnih skupin, predloge in stališča zborov samoupravnih delovnih skupin pa bodo uskladjali delegati v delavskih svetih temeljnih organizacij, oziroma delovnih skupnosti. Te aktivnosti bodo potekale predvidoma do vključno 25. decembra (seveda skupaj z ostalimi programi-

ranimi samoupravnimi aktivnostmi). Osnutke dopolnil večine samoupravnih interesnih skupnosti (za otroško varstvo, izobraževanje, kulturo, telesno kulturo, socialno skrbstvo, zdravstvo) so obravnavale tudi konference delegacij v Železarni, vendar razen za zdravstvo niso imele pripomb.

Iz pregleda planiranih sredstev samoupravnih interesnih skupnosti za leto 1982 s prispevnimi stopnjami v primerjavi z letom 1981 je razvidno, da so predlagane prispevne stopnje za prihodnje leto za vse samoupravne interesne skupnosti skupaj nižje kot pa so letos.

V nadaljevanju navajamo povzetke in mnenja ter predlog pripomb strokovnih služb v Železarni (kadrovskega sektorja) o vsebini dopolnil. Strokovne službe menijo, da so v dopolnilih upoštevane materialne možnosti, tako da jih je možno sprejeti, seveda s pripombami.

(Nadaljevanje na 9. strani)

DOSEŽEN PLAN PROIZVODNJE V TOZD PROFILARNA

Do 8. decembra so v TOZD PROFILARNA naredili 20.205 ton izdelkov in tako presegli letni plan proizvodnje, ki znaša 20.100 ton. Do konca leta bodo naredili še okoli 1.000 ton in s tem presegli plan proizvodnje za okoli 6 do 7 %.

Pri profilu so letni plan količinski že dosegli, ker pa so se pojavila dodatna naročila, ki presegajo planirano količino, kupcev niso povsem zadovoljili. Prav tako niso zadovoljili kupcev glede asortimenta dobavljenih profilov. Ti zahtevajo več profilov iz boljših konstrukcijskih jekel, kot so č 562 in č 563, ki jih je primanjkovalo zaradi težav v jeklarni, čeprav bi pri teh kvalitetah dosegli bistveno boljše prodajne cene.

Poudariti je treba, da so plan proizvodnje hladno oblikovanih profilov dosegli kljub težavam zaradi zamenjave starega stroja I-z novim, ki še danes zaradi tehničnih težav, ki jih še vedno odpravljajo, ne obratuje s polno zmogljivostjo. Priprava te-

meljev in montaža novega stroja je bila opravljena ob rednem obratovanju ostalih strojev, kar je povzročilo določene motnje v proizvodnji.

Pri proizvodnji rondel tudi niso zadovoljili vseh potreb kupcev, kljub temu, da so plan proizvodnje, ki znaša 400 ton že dosegli, saj je bilo naročil precej več, za okoli 470 ton. Ostale pa so tudi obveze od lani, ki so znašale 50 ton. Sicer so plan proizvodnje pri kvaliteti CR 1 že dosegli, do konca leta pa bodo zadostili tudi potrebam kupcev. Računajo, da bodo pri tej kvaliteti dosegli 126 % planirane proizvodnje. Pri kvaliteti CR 2 bodo plan proizvodnje do konca leta sicer dosegli, ne bodo pa mogli zadovoljiti vseh potreb kupcev.

(Nadaljevanje na 2. strani)

ZNATNO POVIŠANJE OSEBNIH DOHODKOV V NOVEMBRU

Mesec november nam izkazuje znatno povišanje osebnega dohodka v primerjavi z mesecem oktobrom, in sicer na zaposlenega kar za 876 din v poprečju.

Na povišanje dohodka so vplivali razni činitelji:

- povišanje rednih osnovnih postavk za 7 % z obračunskim mesecem novembrom,
- povečana proizvodnja za izvoz in s tem tudi povišana stimulacija za rast produktivnosti, ki je za 1,7 % višja od oktobrske,
- poprečni odstotek učinka se je povišal od oktobrskega za 1,05 %,
- opravljanje dela na praznik, ki je višje vrednoteno, kot delo v katerikoli drugi časovni razporeditvi,
- na povečanje je vplivala tudi bolezenska odsotnost, ki je v mesecu novembru za 10.903 ur manjša samo pri bolezninah do 30 dni, vemo pa da je nadomestilo za bolezensko odsotnost pomembno nižje od plačila za redno delo.

Elementi učinka nam kažejo, da smo izdelali skoraj enako količino z bistveno manjšim obsegom delovnih ur.

Večje povečanje OD na zaposlenega so dosegli: TOZD Plavž, TOZD Jeklarna, TOZD Remontne delavnice, TOZD Vzdrževanje, TOZD Energetika in TOZD Transport. V storitvenih TOZD se je glede na oktober število plačanih ur zmanjšalo manj kot v večini proizvodnih TOZD.

Najvišje poprečje OD v Železarni je dosegla TOZD Jeklarna, k temu je veliko pripomogla uvedena premija za doseganje čim višje proizvodnje. Po višini OD je na drugem mestu TOZD Plavž, ki je dosegla

(Nadaljevanje na 4. strani)

PREDLOG PROGRAMA PROIZVODNJE ZA LETO 1982

V današnji številki na osmi strani objavljamo predlog proizvodnega programa Železarne za leto 1982 s krajšo razlago in najpomembnejšimi podatki in kazalci, ki pogosto in se povezujejo z uresničevanjem predlaganih ciljev, vključno z našimi izvoznimi obveznostmi. O tem in o poslovnih politiki v letu 1982, o čemer že tečejo razprave na sestankih samoupravnih delovnih skupin, bo delavski svet Železarne sklepal na zadnji letošnji seji, 30. decembra.

Predlog poslovne politike Železarne za leto 1982 smo objavili v praznični, to je 46. številki Železara. Ta presledek je seveda razumljiv, saj je predlagana poslovna politika osnova za izdelavo vseh ostalih planskih dokumentov oziroma izvedbenih aktov v temeljnih organizacijah združenega dela in delovni skupnosti ter Železarne kot celote, torej tudi predloga proizvodnega programa s spremljajočimi kazalci, ki ga objavljamo danes.

Ta dva dokumenta torej dajeta možnost, da se vsi delavci na osnovi svoje zakonite pravice in dolžnosti, tvorno vključijo v razprave za dokončno oblikovanje obeh predlaganih dokumentov.

40 LET USTVARJANJA IN RAZVOJA JUGOSLOVANSKE LJUDSKE ARMAD

(Nadaljevanje s 1. strani)

V začetku so borbene grupe sestavljale desetine ali nekoliko desetih borcev, pretežno članov komunistične partije in SKOJ, ki so jih ustanovljali okrajni in okrožni komiteji komunistične partije na svojih območjih.

BORBENO JEDRO MNOŽIC

S svojimi prvimi oboroženimi akcijami v boju proti okupatorjem in domačim izdajalcem, kakor tudi s političnim delom pri razlagi ciljev boja, so partizanski odredi delovali kot borbena jedra v pridobivanju množic za oboroženo borbo. Že v začetku boja je komunistična partija odločno zavračala tendence izoliranja partizanskih odredov od ljudstva, da bi se ne zatekli v gozdove in z ljudstvom vzdrževali zveze le prek mreže poverjenikov. Tako je že v prvem biltnu glavnega štaba, 10. avgusta 1941 tovariš Tito opozoril na posamezne primere zanemarjanja vseljudske vstaje s poudarkom, »da je potrebno to nepravilnost hitro odpraviti, ker v nasprotnem primeru bi bili lahko partizani izolirani od množic, ki so pripravljene da se borijo za svojo pravično stvar«.

V navodilu, ki je bilo objavljeno v biltnu, so bili obrazloženi principi organizacije partizanskih odredov, regularna vprašanja komandovanja, preskrbovanja, vzgoje vojaških kadrov, skrb za ranjence in druga vprašanja. Že v tem biltnu je bilo poudarjeno, da bo v ugodnih pogojih prišlo tudi do oblikovanja večjih vojaških enot, za izvajanje večjih in težjih vojaških operacij. Ob promociji za prvega doktorja vojaških znanosti, ko je govoril o orientaciji centralnega komiteja KPJ pri oblikovanju osvobodilne vojske in izgradnji vojne organizacije v pogojih narodnoosvobodilnega boja, je tovariš Tito dejal:

»Orientacija CK KPJ za oblikovanje osvobodilne armade je bila prisotna že v prvih dokumentih narodnoosvobodilnega gibanja. Tako je bilo že v prvem biltnu, 10. avgusta 1941 poudarjeno, da bo potrebno ustvariti tudi večje vojaške enote, katere bodo sposobne za izvajanje pomembnih operacij. Celotna praksa naše narodnoosvobodilne borbe potrjuje, da nikdar ni bilo nevarnosti, da bi se naša oborožena vstaja osredotočila na stopnjo gverile ali gibanje odpora, ker je pri nas organizirano vstajanje in nekompromisno osvobodilno borbo za daljnosežnimi cilji, vodila komunistična partija.

Kaj je bilo v tem pogledu posebne pomena?

Prvo, dosledna orientacija na permanentno oboroženo borbo in ustvarjanje močne oborožene sile.

Drugo, naslonitev na najširše ljudske množice v vseh predelih Jugoslavije.

Tretje, ustvarjanje svobodnih ozemelj, kot bistvenih predpostavk za vojaško in politično mobilizacijo ljudstva in organizacijo ljudske oblasti in masovnih političnih organizacij.

Četrto, uspešno izumljati za vsako etapo borbe in revolucije najprimernejšo obliko vojne organizacije. To

so bile naše izvirne oblike, ki so najbolj ustrezale potrebam angažiranja množic.

Peto, izvirna partizanska taktika, ki nam je omogočala, da smo držali iniciativo in svobodo manevra, ki se je neprestano razvijala, sorazmerno s krepitvijo narodnoosvobodilne vojske.

Že v prvem, najtežjem vojnem letu, smo dosegli pomembne vojaške in politične rezultate. Okrog 80.000 oboroženih borcev narodnoosvobodilnih in partizanskih enot je vezalo več kot 500.000 sovražnih vojakov. V Jugoslaviji je bilo odprto novo, za sile Osi nepredvideno bojišče v zasluženi Evropi. Ustvarjena so bila svobodna ozemlja v raznih področjih domovine, v katerih je poganjala nova ljudska oblast v smislu narodnoosvobodilnih odborov. V zahodni Srbiji in v Šumadiji je bila osnovana UŽIČKA REPUBLIKA in iz Užica, kjer je bil sedež CK KPJ in vrhovnega štaba NOV in POJ, je bila usmerjena borba v celotni domovini. Dva- in dvajsetega decembra 1941. leta je bila formirana prva proletarska brigada, s čimer se je začel proces ustvarjanja čvrstih in gibljivih udarnih enot, sposobnih da vodijo borbo na celotnem jugoslovanskem bojišču, kar je dajalo nove možnosti za razvoj oboroženih formacij.

NOVE KVALITETE OBOROŽENIH PARTIZANSKIH ENOT

Pomembno spodbudo razvoju vstaje, posebno še izgrajevanju vojaške organizacije, je dalo znano posvetovanje v Stolicah pri Krupnju leta 1941. Sprejeta stališča in odločitve so pomagale vsem partijskim organizacijam in vodstvom, da so se bolj smelo in še bolj na široko ter z jasnimi perspektivami nadaljevali aktivnosti pri organizaciji oboroženih vstaje in njenim vodenjem. Na osnovi teh odločitev se je jeseni 1941. leta začela oblikovati na celotnem območju Jugoslavije enotna in čvrsta vojaška organizacija. Partizanske enote so hitro naraščale in dobivale nove kvalitete regularne revolucionarne narodnoosvobodilne vojske.

Borbene kvalitete partizanskih enot so še posebno prihajale do izraza v času okupatorskih in kvizlinških ofenziv, v katerih se je bilo potrebno boriti z mnogo številnejšimi

in tehnično popolnoma opremljenimi enotami. Takšen razvoj oboroženih sil vstaje je že leta 1941 omogočil da se preide k združevanju partizanskih odredov v močnejše voje formacije, ki niso bile vezane na določeno ozemlje. Ta proces se je začel z odlokom CK KPJ o formiranju PRVE PROLETARSKE BRIGADE, ki je bil izdan 21. decembra 1941 v Rudu in ki se je glasil:

»Centralni komitej Komunistične partije Jugoslavije, je v sporazumu z vrhovnim štabom narodnoosvobodilnih in partizanskih odredov Jugoslavije odločil, da se formira prva proletarska narodnoosvobodilna udarna brigada za borbo za osvoboditev narodov Jugoslavije izpod okupatorjev in vseh narodnih izdajalcev.«

V nadaljevanju so navedene vse enote, ki so prišle v sestav brigade, in da bo začasno komando brigade prevzel vrhovni štab NOV in POJ, da je za političnega komisarja imenovan Filip Kljajić-Fića in da bo formiranje brigade izvršeno 22. decembra 1941. leta. Odlok je vseboval tudi druga navodila.

S formiranjem prve proletarske brigade so bili ustvarjeni vsi temeljni pogoji za vojaške operacije večjega razmaha, za še močnejše udarce proti okupatorju in njegovim slugom. Istočasno je tudi vodenje postalo bolj zahtevno, zahtevalo je večjo spretnost in več vojaškega znanja komandnega kadra. Prva proletarska brigada je postala resnična kovačnica bratstva in enotnosti. Razvijala se je kot oboroženi del ljudstva in se kljub sovražnim ofenzivam iz leta v leto krepila, postajala številnejša, močnejša in modernejša.

Spretno in pogumno vodena, pod vodstvom Komunistične partije Jugoslavije in tovariša Tita, je narodnoosvobodilna vojska zrasla v armado z 800.000 borci, ki so vezali nase ogromne sovražne sile na jugoslovanskem bojišču.

Po osvoboditvi se je naša ljudska armada z materialno pomočjo družbe razvila v sodobno oboroženo moč, ki danes predstavlja okostje vseljudske obrambe, hrbenico obrambe in zanesljivega čuvarja svobode, neodvisnosti in socialističnega samoupravnega razvoja Titove Jugoslavije.

S. Nikolić

DOSEŽEN PLAN PROIZVODNJE V TOZD PROFILARNA

(Nadaljevanje s 1. strani)

Plana storitev pri proizvodnji diskov ne bodo dosegli, ker niso dobili zadostnih količin materiala iz valjarne škekel. Ocenjujejo, da bodo do konca leta dosegli le okoli 75% planirane proizvodnje diskov.

Pri delih za cestne ograje bo plan proizvodnje do konca leta predvidoma dosežen.

Plan izvoza, kot poudarjajo v TOZD Profilarna, bodo do konca leta tudi dosegli. Od planiranih 3.500 ton je bilo do sedaj odpremljeno preko 3.000 ton, do konca leta pa bo skupna odprema za približno 5% manjša od planirane, ker so s strani kupca bila ustavljena naročila zaradi inventur.

Imeli so tudi težave s polproizvodom, ker jim iz železarne Sisak niso dobavili planiranih količin. Poudarjajo pa, da so iz valjarne škekel dobili bistveno več in sicer 14.000 ton namesto 12.500 ton materiala, tako da gre tudi redni dobavi pločevine iz škekel zasluga, da so v drugem polletju dosegli planirano proizvodnjo. Dobavili so tudi določene količine polproizvoda iz Poljske, pri tem pa so se pojavile težave zaradi razreza na krožnih škarijah. To so uspešno rešili s sodelovanjem s TOZD HVB, kjer so ta material razrezali, tako da ni bilo treba iskati storitev pri zunanji izvažalci.

Poudarili so tudi, da dobro sodelujejo z vzdrževanjem. Zastoji so

redno in pravočasno odpravljeni, remontu pa izpeljani v roku. Težave imajo le pri novi prog, pri kateri so zaradi garancij vezani na dobavitelja. Tudi z energijo ni bilo težav, saj so med manjšimi porabniki v naši železarni.

Letni plan so lahko izpolnili kljub velikemu pomanjkanju kadra in številnim drugim težavam, z velikim prizadevanjem celotnega kolektiva. Delali so tudi v prostih sobotah, da bi se lahko držali postavljenih rokov s strani kupcev. Prizadevanje kolektiva se vidi tudi po tem, da se je produktivnost v devetih mesecih povečala za 8,8%, kar pa se ne odraža tudi v višini osebnega dohodka, saj so pri tem še vedno na repu v železarni. Za malenkost bodo zgrešili lanskoletno proizvodnjo, ki je znašala 22.051 ton, čeprav so lani do sredine maja delali na tri izmene, letos pa vseskozi na dve.

Lahko bi dosegli še boljše rezultate, poudarjajo v TOZD Profilarna, v kolikor bi proizvodnjo lahko bolj optimalno planirali. Zaradi razdrobljenosti naročil prihaja do pogostih menjav oblikovalnega orodja, kar pa bistveno zmanjšuje proizvodnjo. Prav gotovo je k uspehom veliko prispevala tudi priprava dela v temeljni organizaciji, ki si izredno prizadeva, da bi program proizvodnje priredili tako, da bi potekala čim bolj kontinuirano, to pomeni, da bi bilo čim manj menjav oblikovalnega orodja na strojih.

PREDSTAVLJAMO PREDSEDNIKE SAMOUPRAVNIH ORGANOV

Danes objavljamo pogovor s SIMONO FERJAN, predsednico delavskega sveta v delovni skupnosti za kadrovske in splošne zadeve ter informiranje, edino predstavnico žensk med predsedniki delavskih svetov v naši železarni.

Po poklicu je pravica. Diplomirala je 1978. leta in kot študentka železarne se je potem zaposlila kot strokovna sodelavka na pravnem oddelku v delovni skupnosti KSI. To je njena prva zadolžitev pri delu v samoupravnih organih. »V začetku je bilo zelo težko vključiti se v delo. Čutiš odgovornost do naloge, ki ti je zaupana, ne veš pa ali ji boš kos, toda kasneje, ko se človek navadi, gre lažje.« je povedala ob tem. Pravi tudi, da kot začetnik ne čuti nobenih konfliktov pri delu v delavskem svetu. Meni, da je aktivnost žensk pri delu v samoupravnih organih premajhna. »Ženske so res bolj obremenjene z delom doma, zato težje delajo v samoupravnih organih. Največji problem pri tem je varstvo otrok, kljub temu pa bi bila

aktivnost žensk lahko večja.« Simona je tudi poročena in mamica triletnemu sinčku.

Delavski svet v delovni skupnosti KSI je do sedaj imel šest sej. Prisotnost delegatov je, kot je povedala, ravno na meji, ki je potrebna, da so lahko sploh sklepni, čeprav bi pričakovali, da bo v tej delovni skupnosti drugače, kot v nekaterih temeljnih organizacijah, kjer delajo v turnusu. Tudi tu nekatere službe delajo v turnusu, denimo gasilci, varnostna služba in drugi, kar pa po njenih besedah vseeno ne more biti izgovor za slabo udeležbo na sejah.

Meni tudi, da samoupravne delovne skupine oziroma nekatere med njimi ne delajo tako, kot bi morale. Dostikrat se sploh ne sestanejo, čeprav gre za pomembne stvari, ki bi jih morale obravnavati. Opaziti je tudi, da delegati ne prenašajo stališč, ki jih sprejmejo na sestankih SDS, čeprav je to delovna skupnost, ki opravlja zelo pomembne delovne naloge za vse temeljne organizacije v železarni.

»Delovno področje naše delovne skupnosti je zelo široko. Pogostokrat na delavskem svetu obravnavamo probleme z vidika celotne delovne organizacije, kot so bolezenska odsotnost, kadrovska politika, tehnološka in delovna disciplina. Na našem delavskem svetu sprejemamo tudi sklepe, s katerimi zadolžimo pristojne službe, da v pomoč temeljnim organizacijam izdelajo razna priporočila ali ustrezne analize, vendar temeljne organizacije tega mnogokrat ne upoštevajo.

V delovni skupnosti imamo oddelke oziroma službe, katerih delovanje bi moralo imeti preventivni pomen za delo v vsej delovni organizaciji, kot recimo varnostna služba, gasilci, oddelek za varstvo pri delu in drugi, toda kljub temu mnogokrat pride do tega, da rešujemo samo posledice.«

Tudi na pravnem oddelku, kot je povedala, se trudijo, da bi delovali preventivno, toda ni zadostnega sodelovanja tako s strani temeljnih organizacij kot s strani strokovnih služb. Na pravni oddelki se ponavadi obračajo šele potem, ko pride do spora in pričakujejo, da bodo tam to sporno zadevo rešili tako, da bo zadoščen zakon, poleg tega pa tudi tistim interesom, ki si jih vodili k sprejemanju nepravilnih odločitev.

Po njenem mnenju tudi ni rešeno vprašanje, komu je pravna služba namenjena. »Do sedaj se v pravnih zadevah naš oddelki pojavlja le kot pooblaščenec temeljnih organizacij, ne more pa zastopati interesov delavca. Lanko se zgodi, da pride na pravni oddelki delavec s predlogom,

da ga zastopamo, na primer, v njegovem odškodninskem zahtevku proti temeljni organizaciji. Kaj storiti v takem primeru? Moram povedati, da novi zakon o pravni pomoči narekuje delovnim organizacijam ureditev tudi tega vprašanja.«

Področje njenega delovanja je delovno pravo in reševanje odškodninskih zadev. »Gre predvsem za disciplinske spore, premeščanje delavcev, izobraževanje in podobno. Pri svojem delu opazam, da se na pravni oddelki obračajo šele potem, ko je že storjena napaka, oziroma ko je o zadevi že odločeno. Mislim, da bi bilo veliko manj sporov, če bi pomoč na našem oddelku iskali že prej, da bi prej vprašali kakšne so pravilne poti za doseg kakšnega cilja, ne pa da take zadeve rešujemo naknadno.«

Na vprašanje, na kakšne težave zadeva pri svojem delu je Simona odgovorila kar najbolj splošno: »Na podobne težave na kakršne zadevajo vsi sodelavci pravnega oddelka. To so tiste težave, ki se več ali manj pojavljajo v vseh podobnih službah. Po mojem mišljenju je eno osnovnih vprašanj pri našem delu nepravilno pojmovanje vloge pravne službe,« je še povedala k temu. »Pravna služba sama nima lastnih pristojnosti na nobenem področju svojega delovanja. Nobenih pooblastil nima pri materialnem poslovanju, kar je tudi prav, saj so za večino področij na katerih dela, organizirane tudi strokovne službe in te morajo dokončno odločati o raznih predlogih in zahtevkih, ter odgovarjati na vsa vprašanja, ki so v njihovi pristojnosti. Menim celo, da morajo biti te službe na svojih področjih, bolj kot pravna služba, seznanjene s pravnimi normami, ki ta področja urejajo in da morajo sami tudi zasledovati vse spremembe, ki se dnevno pojavljajo. Nekateri zadeve pa so regulirane tako, da mora o njih odločati temeljna organizacija. V teh primerih bi morala pravna služba voditi le postopek pred sodiščem ali drugimi organi, na podlagi stališč ter podatkov in dokazov, ki jih posredujejo pristojne službe. Pravna služba bi morala na teh področjih le svetovati v tistih delih odločanja, ki bo pomembno tudi v nadaljnjem uveljavljanju pravic. Na primer, o vprašanju obravnavanja in odločanja pravic o odškodninskih zahtevkih delavcev zaradi nezgod pri delu in podobno ter v zahtevkih temeljnih organizacij za povrnitev škode od delavcev bi morala odločati temeljna organizacija in svoje stališče posredovati pravni službi. To stališče naj bi služilo kot pooblastilo po katerem bi potem zastopali stališče TOZD. Podobno je pri drugih vprašanjih: na področju delovnih, stanovanjskih razmerij... Posebno pomembno je področje obravnavanja odškodninskih zahtevkov. Za določene primere zakon izrecno pravi, da morajo biti obravnavani v temeljni organizaciji. Menimo, da bi se morali tega načela v temeljnih organizacijah držati dosledno. Obravnavanje odškodninskih zahtevkov ima več elementov, ki to opravičujejo. Nimajo namena le povrnitve škode, marveč imajo veliko bolj pomembno mesto v preventivnem delovanju, ki naj prepreči ponavljanje takih primerov. V določenih primerih, zlasti ko gre za zahtevek za povrnitev škode od delavca pa tudi socialni moment. To pa se najlaže in najbolj učinkovito obravnava v krogu, ki pozna delovni proces, delovno okolje, delavca in vse drugo.«

Na koncu najinega pogovora se je Simona dotaknila tudi vprašanja svobodne menjave dela med delovnimi skupnostmi in TOZD. Meni, da ta ne poteka tako, kot bi morala. »V naši delovni skupnosti imamo osnovne akte, ki urejajo svobodno menjavo dela in dohodkovne odnose,« je povedala ob tem, »toda ugotavljanje dohodka še ni urejeno tako, kot to narekuje zakon o združenem delu oziroma neposredna potreba in praksa. Dohodek delovne skupnosti se ugotavlja bolj ali manj pavšalno, tako kot v preteklosti. Pri tem se tudi v zadostni meri ne upošteva vrsta, kvaliteta, obseg nalog in ostalih pogojev od katerih je odvisen dohodek delovne skupnosti.«

PREVENTIVNO CEPLJENJE PROTI GRIPI

Od 21. do 25. decembra bomo organizirali drugo cepljenje proti gripi. Cepljenje bodo, vse navedene dneve, izvajali zdravniki kurativnih ambulant in sicer dopoldan od 10. do 12. ure in popoldan od 16. do 18. ure.

Kdor se bo odločil za cepljenje naj se ob prihodu v obratno ambulanto prijavi v kartoteki.

Prvega preventivnega cepljenja se je udeležilo 159 ali 2,5% vseh delavcev, TOZD in delovnih skupnosti naše železarne. Tako majhno število cepljenih pa nam v primeru epidemije gripe ne zagotavlja nobene kolektivne zaščite.

Zato pozivamo, da se drugega cepljenja udeležijo več delavcev, kajti le na ta način bomo preprečili povečanje izostankov z dela zaradi bolezenske odsotnosti kot posledice gripe.

ZDRAVSTVO IN DRUŽBENI PLAN SR SLOVENIJE V LETU 1982

V prejšnjem sestavku sem predstavil četrto poglavje sprejetega sklepa, ki se nanaša na usklajevanje planskih in drugih samoupravnih aktov zdravstvenih skupnosti z resolucijskimi usmeritvami in opredelitvami za leto 1982, o zdravstvenih storitvah in pravicah, pa tudi o dolžnostih uporabnikov zdravstvenega varstva. Zato je bilo to poglavje bolj podrobno opisano. Danes pa posamezna poglavja predstavljam v skrajšani obliki.

Prvo poglavje govori o samoupravnih organiziranosti zdravstvenih skupnosti in o njihovih strokovnih službah, skladno z določili zakona. Pri tem gre predvsem za organizacijo medobčinskih zdravstvenih skupnosti in sicer predvsem o opredelitvah medsebojnega sodelovanja, urejanja medobčinskih solidarnosti, izvajanja delitve dela med zdravstvenimi organizacijami določenega gospodarsko in geografsko združenega območja in usklajevanje razvoja njihovih zmogljivosti ter vzpostavljane družbeno-ekonomskih odnosov s svobodno menjavo dela s specialističnimi in bolnišničnimi organizacijami. Ob tem je poudarjeno, da je ustanavljanje medobčinskih zdravstvenih skupnosti nujno. Na Gorenjskem je to v glavnem v zaključni fazi.

V zvezi s samoupravnim reorganiziranjem organizacij združenega dela na področju zdravstva je potrebno v čim krajšem času skleniti družbeni dogovor o kriterijih in pogojih za samoupravno organiziranost delavcev v zdravstvu, ki ga predvideva 61. člen zakona o zdravstvenem varstvu. Ustrezna samoupravna organiziranost delavcev v zdravstvu je namreč tudi eden od pogojev za njihovo večjo strokovnost in dohodkovno povezanost in sodelovanje ter uresničevanje delitve dela in za kvalitetnejše premike na področju svobodne menjave dela.

Uresničevanje nalog delitve dela v zdravstvu: Drugo poglavje poudarja sklepanje sporazumov o konkretni delitvi dela in usklajevanje razvojnih zmogljivosti, oziroma dejavnosti na posameznih območjih. Osnova in potrebne usmeritve za te sporazume so že v sklenjenih samoupravnih sporazumih o skupnih osnovah za delitev dela na področju zdravstva v SR Sloveniji in drugi planski dokumenti. Sporazumi o delitvi dela morajo biti zastavljeni tako, da bodo sledili planskim ciljem in določilom 70. člena zakona o zdravstvenem varstvu, ki zahteva uskladitev kadrovskih, tehničnih in strokovnih zmogljivosti posameznih strok, dejavnosti in zdravstvenih organizacij v medobčinskih ter republikanih zdravstveni skupnosti. Namen teh uskladitev mora biti preprečevanje ter odpravljanje nepotrebnega podvojevanja. Te naloge morajo biti opravljene do konca leta 1982.

Okrepitev in usposabljanje osnovne zdravstvene dejavnosti ter njena zadolžitev za opravljanje nalog, ki jih ima ob prestrukturiranju zdravstvene dejavnosti. Pri tem je osnovni zdravstveni dejavnosti potrebno zagotoviti pogoje, da bo v najkrajšem času sposobna združevati celovito skrb za zdrave in bolne občane tudi takrat, ko se bodo zdravili v organizacijah drugih zdravstvenih dejavnosti. Dolgoročno uresničevanje te naloge je povezano z vsebinsko spremembo procesa izobraževanja bodočih zdravnikov. V predhodnem obdobju morajo strokovno pomagati zdravnikom osnovne dejavnosti specializirani iz bolnišničnih organizacij.

Organiziranje in izvajanje zdravstvenih in nege bolnikov na domu. Ta naloga izhaja iz samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah za delitev dela na področju zdravstva. Izvajanje zdravstvenih in nege na domu predstavlja nadaljnjo humanizacijo odnosov na področju zdravstva, obenem pa pomeni prispevek k zmanjševanju bolnišnične zdraviljenja in s tem k racionalizaciji sredstev za zdravstveno varstvo. Organizirati so jo dolžne organizacije osnovne dejavnosti v vsaki občini in to takoj ter v najtesnejši povezanosti s specialistično in bolnišnično dejavnostjo. Posodobljena strokovna izhodišča za njo mora organizirati zavod SR Slovenije za zdravstveno varstvo v sodelovanju z univerzitetnimi klinikami in inštituti. Za realizacijo naloge morajo zdravstvene skupnosti zagotoviti ustrezne materialne pogoje dela.

Nadaljnje poglobljanje in uresničevanje svobodne menjave dela v zdravstvenih skupnostih. V tretjem poglavju so zajete naslednje naloge: priprave in dopolnitev oziroma spremembe normativov in standardov, kot meril za oblikovanje programov skupnosti oziroma delovnih in finančnih načrtov zdravstvenih organizacij združenega dela. Ugotovitve kažejo, da v vrsti zdravstvenih skupnosti s sporazumi o temeljnih plana niso opredelili potrebnih normativov in standardov, oziroma so preprosto povzeli tiste, ki so v okviru Zdravstvene skupnosti Slovenije dogovorjeni za storitve in zagotovljenega programa. Druge so jih sicer opredelili, a

so zastavljeni premalo realno in omogočajo ohranjanje organizacije dela, ki ne upošteva dogovorjenega prestrukturiranja zdravstvenih dejavnosti in tudi novih zaostrenih gospodarskih razmer. V tem so tudi deloma razlogi za prepočasno spreminjanje odnosov med bolnišnično in osnovno dejavnostjo. Pri vsem tem pa bo potrebno doseči, da pri bolnišničnih organizacijah ne bo več predstavljala glavne osnove za pridobivanje dohodka postelja, ampak opravljeno delo.

Priprava novega seznama zdravstvenih storitev kot meril za uresničevanje svobodne menjave dela. Osnutek o tem dokumentu je bil že v javni razpravi, zato je potrebno delo pospešiti. Novi seznam zdravstvenih storitev, v katerem bi realneje vrednotili delo delavcev v zdravstvu, predstavlja pomembne dokumente za nadaljnjo razvijanje svobodne menjave dela. V nadaljnjih nalogah je veliko govora o izvajanju kadrovske politike, o pripravi, oziroma reviziji plana kadrov, o usposabljanju delavcev delovnih skupnosti skupnih služb zdravstvenih organizacij in strokovnih služb zdravstvenih skupnosti.

Oblikovanje informacijskega sistema, priprava nove zdravstvene izkaznice in drugih listin za uresničevanje pravic uporabnikov. Tu gre predvsem za poenostavitev administrativnih in drugih postopkov pri izvajanju zdravstvenega varstva. Pri oblikovanju informacijskega sistema je v ospredju ustanovitev medobčinskih programskih svetov za vprašanje zdravstveno informacijskega sistema.

Zadnje poglavje pa govori o izvajanju samoupravnega nadzora. Seveda je pri tem potrebno povečati aktivnost odborov za samoupravni nadzor, oziroma odborov delavske kontrole.

Naloga odborov za samoupravni nadzor je nadzor nad uresničevanjem sprejetih samoupravnih opredelitev delavcev oziroma občanov. Žal svoje funkcije ti odbori na področju zdravstva niso upravljali dovolj učinkovito. V glavnem so se zadovoljili s pregledom finančnega poslovanja, oziroma izvajanja finančnih načrtov. To je vsekakor premalo in je zato potrebno njihovo vlogo okrepiti. Zato se morajo ti odbori veliko bolj angažirati pri preverjanju izvajanja vseh samoupravnih odločitev delavcev, oziroma pri odkrivanju kršitev sprejetih medsebojnih obveznosti udeležencev svobodne menjave dela na področju zdravstva.

Vrsta nalog, ki jih je potrebno uresničiti na področju zdravstva je take narave, da bodo bistveno vplivale na nadaljnji razvoj. Glede na spremenjene gospodarske razmere so mnoge med njimi nujne in jih bo treba uresničiti v najkrajšem času. Njihovo odlaganje ali neizpolnjevanje lahko vpliva na odstopanje od začrtane politike gospodarske stabilizacije in dogovorjenega razporeda dohodka. To lahko vodi v krnitev pravic delavcev in v resne posledice za njihov družbeno-ekonomski položaj ali tudi možnosti zadovoljevanja potreb po zdravstvenih storitvah. Zato je treba imeti v zdravstvenih skupnostih in družbenopolitičnih skupnostih ter v zdravstvenih organizacijah veliko hitreje in odločneje ukrepati v primerih, ko nastopijo resne motnje pri uresničevanju planskih dokumentov ali celo pri izvajanju zdravstvenega varstva kot dejavnosti posebnega družbenega pomena.

Stane Torkar

STALIŠČA PREDSEDSTVA RS ZSS O MEDSEBOJNEM OBVEŠČANJU V ZVEZI SINDIKATOV SLOVENIJE

Predsedstvo republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije je na zadnji seji sprejelo stališča, ki govorijo o vsebini medsebojnega obveščanja v Zvezi sindikatov Slovenije in o nosilcih obveščanja, njihovih nalogah in organiziranosti na vseh ravneh.

Predmet medsebojnega obveščanja v zvezi sindikatov Slovenije je vsa aktivnost članstva, organov in organizacij sindikatov pa tudi vsa dogajanja in pojavi v družbi, ki so kakorkoli povezani z družbeno vlogo in nalogami sindikatov v Sloveniji. Jugoslaviji in v svetu (mednarodno delavsko gibanje).

Udeleženci v procesih medsebojnega obveščanja, ki jih navajajo stališča, so: člani, osnovne organizacije, izvršni odbori in drugi sindikalni organi v OZD, občinski, medobčinski, in mestni sveti zveze sindikatov in njihova telesa (komisije, sveti, odbori), odbor za obveščanje in politično propagando ter informativna služba republiškega sveta ZSS.

Stalen pretok informacij med različnimi nivoji organiziranosti zveze sindikatov je zagotovljen z odprtostjo vseh virov informacij in z javnostjo dela organov in organizacij, pa tudi s konkretnimi obveznostmi posameznih udeležencev, ki jih predvidevajo stališča.

Tako morajo vodstva osnovnih organizacij zveze sindikatov zagotoviti sprotno obveščanje članstva o razmerah v posameznih okoljih, o uresničevanju lastnih stališč in sklepov v organizaciji in o delu drugih organov in organizacij. Vse informacije morajo zato obsegati podatke in dejstva o doseženih rezultatih, težavah, slabostih in drugih pomembnih vprašanjih. Seveda morajo vodstva sindikalnih organizacij v OZD obveščati tudi občinske svete in samoupravne ter poslovodne organe in druge družbenopolitične organizacije v OZD.

Podobno velja za občinske, medobčinske in mestne svete zveze sindikatov. Ti morajo o določenih stvareh, ki jih navajajo stališča, obveščati osnovne organizacije, konference in koordinacijske odbore ter republiški svet oziroma njegovo informativno službo. Te svoje pravice in obveznosti sveti uresničujejo

predvsem prek sekretarjev, predsednikov in komisij za obveščanje. V osnovnih organizacijah pa so za medsebojno obveščanje najdogovornejši predsedniki, tajniki in posebej zadolženi člani izvršnih odborov.

Tudi za republiški svet ZSS stališča predvidevajo pravice in dolžnosti v procesih medsebojnega obveščanja. Republiški svet zagotavlja tudi pretok informacij s svetom ZSJ in sindikalnimi organizacijami v republikah in pokrajinah, za kar je operativno – strokovno zadolžena informativna služba republiškega sveta ZSS.

Odbor za obveščanje in politično propagando je strokovno politično telo, ki vodi politiko obveščanja zlasti na področju samoupravnega obveščanja delavcev v združenem delu, medsebojnega obveščanja v Zvezi sindikatov Slovenije, pa tudi družbenega sistema informiranja in sistema javnega obveščanja. Odbor izdaja informacije za medobčinske, mestne in občinske svete zveze sindikatov in posebne informacije za urednike glasil v združenem delu in predsednike komisij za obveščanje.

Informativna služba RS ZSS strokovno operativno zagotavlja pretok informacij med vsemi ravni organiziranosti zveze sindikatov, obvešča javnost o delu Zveze sindikatov Slovenije prek sredstev javnega obveščanja in posreduje določene informacije drugim družbenopolitičnim organizacijam in ostalim subjektom, kadar je to potrebno.

Druga sredstva in načini medsebojnega obveščanja v zvezi sindikatov Slovenije, ki jih navajajo stališča, so še: glasilo Delavska enotnost, glasila organizacij združenega dela, zapisniki, gradiva, informativni bilteni, sestanki, novinarske konference, vabila, delovni pogovori, obiski in podobno.

Matjaž Kek
(Informator RS ZSS)

VABILO NA PREDAVANJE

Zveza inženirjev in tehnikov občine Jesenice vabi na predavanje Bojana Erjavška: **MOTIVACIJA ZA DELO**
Predavanje bo v sredo, 23. decembra ob 18. uri, v prostorih restavracije Kazina na Jesenicah.

IO ZIT občine Jesenice

OBVESTILA KOLEKTIVU – OBVESTILA KOLEK

RAZPORED DEŽURNIH ŽELEZARNE OD 21. DO 27. DECEMBRA

21. decembra, JOŽE KRAMAR, vodja TOZD Energetika, Mojstrana, Dovje 112;
22. decembra, JANKO PERNE, vodja invest. razvoja, Jesenice, Titova 20, štev. telefona 81-904;
23. decembra, VITO GRICAR, vodja TOZD Valjarna debele pločevine, Jesenice, Titova 2, štev. telefona 81-279;
24. decembra, MARTIN ŠKETA, vodja SEO, Bled, Alpska 1, štev. telefona 77-130;
25. decembra, AVGUST KARBA, vodja OPP, Jesenice, V. Svetina-10, štev. telefona 83-248;
26. decembra, SAŠO JEZERSEK, vodja TOZD HV Bela, Jesenice, Titova 3, štev. telefona 82-789;
27. decembra, LADO ŠKETA, vodja TOZD Plavž, Bled, Alpska 1, štev. telefona 77-136.

V času dežurstva je dežurni v sobi vodje splošnega sektorja štev. 19, štev. telefona 2435.
Dežurstvo je na delovni dan od 15. do 7. ure zjutraj, dežurni je od 15. do 19. ure dosegljiv doma, od 19. do 7. ure zjutraj pa v Železarni. V prostih sobotah, nedeljah in praznikih je od 7. do 19. ure dosegljiv doma in od 19. do 7. ure zjutraj v Železarni.

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK – 21. 12.	VANDA ENIKO	VINKO ROTAR
TOREK – 22. 12.	JOŽE CEJ	DUŠAN BAK
SREDA – 23. 12.	AVGUST NOVŠAK	JOŽE HRIBAR
ČETRTEK – 24. 12.	IGOR MEŽEK	ALOJZ VARL
PETEK – 25. 12.	VALENTIN MARKEŽ	FRANC NEČIMER
SOBOTA – 26. 12.	MATIJA URH	STANE ERŽEN
NEDELJA – 27. 12.	MARJAN DROLČ	JANEZ KOVAČ

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

V dneh od 21. decembra do 26. decembra, bodo delale naslednje obratne ambulante:
dopolodne: II. obratna ambulanta dr. Marija Može-Kovačič in III. obratna ambulanta dr. Nada Jensterle
popoldne: I. obratna ambulanta dr. Janez Zaletel in IV. obratna ambulanta dr. Marija Može-Kovačič
Dispanzer za borce: IV. obratna ambulanta dr. Marija Može-Kovačič
sobota, 26. decembra samo dopoldne: I. obratna ambulanta dr. Nada Jensterle in IV. obratna ambulanta dr. Marija Može-Kovačič

ZOBNE AMBULANTE:
dopolodne: I. zobna ambulanta v. dent. Viktor Stražičar za Železarno: torek, 22. in četrtek, 24. decembra popoldne
popoldne: II. zobna ambulanta dr. Alojz Smolej
za borce: četrtek, 24. decembra dopoldne
III. zobna ambulanta v. dent. Marjan Hočvar, ponedeljek 21. decembra, sredo 23. decembra in petek 25. decembra.
sobota, 26. decembra samo dopoldne: II. zobna ambulanta dr. Alojz Smolej.

Na osnovi sklepa delavskega sveta delovne organizacije železarne Jesenice, z dne 27. novembra 1981 in v skladu z 92. in 93. členom statuta delovne organizacije

RAZPISUJEMO DELA IN NALOGE

vodja oddelka za operativno planiranje, šifra 5191, U-5, 1 oseba

POGOJI:
– visoka šola tehnične usmeritve,
– 5 let delovnih izkušenj na področju metalurgije,
– kandidat mora imeti moralno-etične kvalitete in aktiven odnos do samoupravljanja.

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v roku 15 dni po objavljenem razpisu na kadrovske sektor železarne Jesenice, C. železarjev 8, z oznako »za razpisno komisijo EK-TKR-NG«.

PREGLED ODSOTNOSTI Z DELA V NOVEMBRU

TOZD	bol. ods.	redni letni dopust	ostala ods.	sk. ods.	(v %)
PLAVŽ	8.64	7.22	1.06	16.92	
JEKLAJNA	8.97	5.89	1.16	16.02	
LIVARNA	7.97	3.90	0.33	12.20	
VALJ. BL. ŠT.	7.99	6.77	0.55	15.31	
VALJ. ŽICE	9.75	6.21	2.57	18.53	
VALJ. DEB. PL.	6.62	6.56	0.61	13.79	
HL. VALJ. BELA	5.91	4.33	2.19	12.43	
HL. VALJ. JES.	6.54	8.02	1.40	15.96	
ŽITČARNA	10.45	5.53	1.17	17.15	
PROFILARNA	11.89	6.23	1.50	19.62	
VRAT. PCDBI	14.58	3.64	0.76	18.98	
JEKLOVLEK	10.30	4.49	1.17	15.96	
ELIKTRODE	10.45	5.82	0.78	17.05	
ŽEBLJARNA	6.68	4.60	0.44	11.72	
STROJNE D.	7.88	6.72	0.75	15.35	
REMONTNE D.	6.91	4.88	0.73	12.52	
VZDRŽEVANJE	6.80	5.75	0.64	13.19	
ENERGETIKA	5.01	7.54	0.84	13.39	
TRANSPORT	5.20	8.65	0.75	14.60	
DS KO-PI	5.95	7.36	0.48	13.79	
DS K S I	6.86	6.20	0.40	13.46	
DS E T N	4.41	7.10	0.74	12.25	
DRUŽB. PREH.	10.75	7.65	0.42	18.82	
S K U P A J	7.53	6.29	0.91	14.73	

V mesecu novembru je tako skupna kot bolezenska odsotnost znatno manjša, razen v nekaterih TOZD. Znatno je porasla bolezenska odsotnost v TOZD Vratni podboji (oktober 8,26 %), kar bi bilo potrebno podrobneje analizirati.

ZNATNO POVIŠANJE OSEBNIH DOHODKOV V NOVEMBRU

(Nadaljevanje s 1. strani)

znatno višjo produktivnost kot v oktobru, ko zaradi slabih rezultatov premija za preseganje planirane proizvodnje ni bila dosežena.

Število nadur se je v novembru znižalo, in sicer za 3184 ur. Najmanjši odstotek nadur v efektivnih urah ima TOZD Valjarna žice 0,10 %, najvišjega pa še vedno TOZD Livarna 16,02 %. Smotnejšo izrabo delovnega časa nam izkazuje tudi število ur za manjkajoče, ki se je v novembru znižalo za 1878 ur. Oboje ob solidni višini proizvodnje nakazuje smotnejšo izrabo delovnega časa.

Poprečno izplačilo brez bolezni nad 30 dni znaša 13.063 din na zaposlenega, planirano pa je bilo 11.448 dinarjev. V zbirnem povprečju presegamo planirano višino OD za 5,2 %.

Novembrski osebni dohodek je višji od poprečja za lansko leto za 47,6 %, višino lanskega novembra pa presega za 36,8 %. Zbirno poprečje presega poprečje leta 1980 za 31,9 %, isto obdobje lanskega leta pa za 33,1 %.

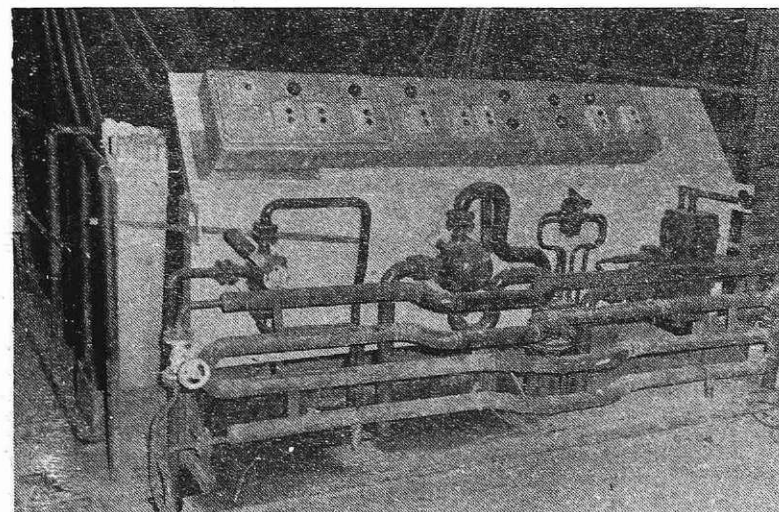
Ce primerjamo rast osebnih dohodkov z rastjo življenjskih stroškov ugotovimo, da smo z mesečnim OD ujeli rast življenjskih stroškov, v zbirnem poprečju pa njihove rasti še vedno nismo dosegli.

PRIMERJAVA UR IN ZASLUŽKOV ZA NOVEMBER

Obdobje	ur na zaposl.	OD na uro	Din na zap. brez bolov. nad 30 dni	Din na 182 brez bolov. nad 30 dni	% učinka 1980 = 100	Indeks OD
L. 1978	182.7	32.19	5.881	5.859	34.4	63.9
L. 1979	183.1	41.87	7.688	7.620	36.7	83.1
L. 1980	182.3	50.35	9.176	9.164	40.0	100.0
I. 1981	184.3	58.76	10.828	10.694	44.0	116.7
II. 1981	172.3	59.33	10.226	10.798	44.4	117.8
III. 1981	182.7	57.71	10.544	10.503	44.6	114.6
IV. 1981	184.4	58.44	10.776	10.636	45.0	116.0
V. 1981	182.8	64.85	11.857	11.803	45.3	128.8
VI. 1981	180.2	64.90	11.697	11.812	46.6	128.9
VII. 1981	189.8	65.71	12.475	11.960	45.3	130.5
VIII. 1981	178.7	67.48	12.062	12.281	46.5	134.0
IX. 1981	181.4	66.65	12.093	12.130	46.2	132.4
X. 1981	183.3	66.32	12.157	12.070	45.4	131.7
poravnava	—	—	4.650	4.650	—	—
XI. 1981	175.8	74.32	13.063	13.526	46.4	147.6
XI. 1980	182.3	54.33	9.904	9.888	43.2	107.9
I. - XI. 1981	181.5	66.39	12.047	12.083	45.4	131.9
I. - XI. 1980	182.0	49.88	9.077	9.078	39.7	99.1

STRUKTURA OD ZA MESEC NOVEMBER

Vrsta izplačila	Znesek OD v din	Din na fiz. zaposl.	Struktura OD v %	24 = 100	21 = 100	17 = 100
1. Osnovni OD	35.281.714	5.501	41.1	42.2	48.4	
2. Učinek	16.369.739	2.552	19.1	19.6	22.5	
3. Stimul. za proizv.	2.621.431	409	3.1	3.1	3.6	
4. Ocena del. prisp.	4.639.447	723	5.4	5.6	6.4	
5. Skupaj 1-4	58.912.331	9.185	68.7	70.5	80.9	
6. Nočni dodatek	2.419.531	377	2.8	2.9	3.3	
7. Popold. dodatek	1.326.370	207	1.5	1.6	1.8	
8. Nadurni dodatek	866.845	135	1.0	1.0	1.2	
9. Nedelj. dodatek	945.474	147	1.1	1.1	1.3	
10. Sobotni dodatek	261.021	41	0.3	0.3	0.4	
11. Praznični dodat.	678.008	106	0.8	0.8	0.9	
12. Skupaj 6-11	6.497.249	10.198	7.5	7.7	8.9	
13. Otežkoč. dodatek	1.084.269	169	1.3	1.3	1.5	
14. Dod. za del. dobo	2.795.819	436	3.3	3.3	3.8	
15. Sobotni dopust	511.157	80	0.6	0.6	0.7	
16. Ostala izplačila	3.093.129	482	3.6	3.7	4.2	
17. Skupaj 5+12 do 16	72.893.954	11.365	85.0	87.1	100.0	
18. Plačan praznik	3.590.952	560	4.2	4.4	4.9	
19. Redni, izred. dop.	5.176.748	807	6.0	6.3	7.1	
20. Nadom. OD za bol. odsot. do 30 dni	1.873.802	292	2.2	2.2	2.6	
21. Skupaj OD iz sred. delov. org.	83.535.456	13.024	97.4	100.0	114.6	
22. Nadom. OD za bol. odsot. nad 30 dni	1.971.588	307	2.3	2.4	2.7	
23. Ostale refundac.	248.953	39	0.3	0.3	0.3	
24. Izplačani neto OD	85.755.997	13.370	100.0	102.7	117.6	

USPELA AKCIJA VZDRŽEVALCEV

Pri enodnevnem remontu ASEA električne peči v dneh 4. in 5. decembra je uspelo vzdrževalcem zamenjati glavni krmilni pult, ki je bil uničen s starim železom, ker se je odprla vlagalna košara. Delo bi opravili že prej, vendar ni bilo na voljo originalnih uvoženih priključkov za hidravlične ventile — nove so izdelali v strojnih delavnicah. Konstrukcijo pulta so izdelali v konstrukcijski delavnici, montažo ventilov je opravil oddelek HIP, priključne cevovode pa so izdelali instalaterji. Električne omare je pripravil ELIM Jesenice.

V petek, 4. decembra, ob 22. uri so elektriki, montažerji in instalaterji pričeli z odstranjevanjem polomljene konstrukcije in cevovodov. Ponoči je bil novi pult montiran in so bili spojeni vsi hidravlični cevovodi. Naslednji dan, 5. decembra, zjutraj so pričeli elektriki s priključevanjem električnih priključkov in krmilnih instalacij. Delo je bilo končano ob 16. uri popoldne, zaradi izredne prizadevanosti vseh izvajalcev, ki so uspeli, da se remont ni podaljšal in je bila ASEA električna peč spet usposobljena za izdelavo jekla. Zahvaljujem se vsem, ki so pripomogli, da je bilo delo v rednem času opravljeno.

FRANC NOVAK

KAMILI OLAH V SLOVO

V torek, 8. decembra smo na njeni zadnji poti na pokopališču na Blejski Dobravi spremili KAMILO OLAH, aktivistko in borko narodnoosvobodilne vojske. Z neverjetno voljo in optimizmom je premagovala svojo zahrbtno bolezen, dokler končno ni klonila pred njo.

Rojena je bila 18. junija v Dolu pri Hrastniku, kjer je tudi doraščala v skromnih razmerah sredi upornih rudarjev. V najbolj občutljivih razvojnih letih je doživljala okupacijo in vse grozote fašističnega nasilja. Prvega januarja 1943 so jo zaposlili v uradu za živilske karte v nemškem občinskem uradu v Trbovljah. S sodelavko sta na različne načine začeli pomagati narodnoosvobodilnemu gibanju. To je bilo, kakor je večkrat sama rekla »delo z dinamitom«. Ker je postalo že »prevroček«, se je 19. septembra 1944 aktivno vključila v partizane, kjer je najprej delovala na okrajnem oboru. Osvobodilne fronte Litija in kasneje v Kamniško-zasavskem odredu in drugi diviziji KNOJA, ki je leta 1945 v Sošanju zajela 3000 nemških vojakov in z njimi generala Lehra.

Po štirinajstih mesecih vojaštine se je vrnila v civilno življenje in z izjemno voljo v zelo skromnih razmerah naredila kirurško-instrumentalno šolo. Po dobrem letu dela v ljubljanski bolnišnici, kjer je delala v znani ekipi prof. Lavriča in sestre Livije Merlak, je bila premeščena v jeseniško bolnišnico, zadnjih enajst let pred invalidsko upokojitvijo, leta 1968, pa je delala v obratni ambulanti naše železarnice. Na Jesenicah si je ustvarila tudi družino.

Ta skromen življenjepis pokojne Kamile Olah pa ne razkriva njene bogate osebnosti, ki se je izražala v njeni skromnosti, tenkočutnosti in občutku pravičnosti. Znala je prislunosti težavam slehernega in po svojih močeh tudi pomagati. Njena humana osebnost pa je z vso tenkočutnostjo odklanjala laži in krivice. S svojo veselo naravo je znala prikriti svojo zahrbtno bolezen, ki ji je atom za atom uničevala življenje, njeno veliko srce.

Svoje misli in čustva je zelo rada oblikovala v verzih, zapustila pa je tudi zapisane obsežne spomine iz narodnoosvobodilne borbe.

V njenem sicer šibkem telesu je bil en sam ogenj, v katerem je mnogo prazgodaj tudi izgorel.

Dopisujte v Železarnjo

SAMOUPRAVNI ORGANI V PRETEKLEM TEDNU

TOZD Hladna valjarna Jesenice

7. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

Predsednik odbora za gospodarstvo pri DS HVJ Branko Strmole, je sklical sedmo redno sejo, na kateri so najprej ugotovili, da so bili vsi sklepi prejšnje seje izvršeni.

Operativni plan v mesecu oktobru je bil presežen za 19 %, brez upoštevanja rebalansa plana za 450 ton. Presežena sta bila tudi plana valjanja jekel (263 ton) in dinamno kvalitete (571 ton).

Ugotovljeno je bilo, da dimenzijski asortiment ni bil najboljši.

Odbor je potrdil plan za mesec december in sicer 2500 ton ali 114 ton na dan. Od tega bo izvaljenih 230 ton jekel in 490 ton dinamno kvalitete. Plan je bil sprejet na osnovi zagotovljenega polproizvoda iz valjarne štel.

Člani odbora so bili seznanjeni z izvrševanjem opravljenih nadur v mesecu oktobru. Največ jih je bilo opravljenih v oddelku karistov in v žarilnici, skupno pa 3320 ur. Za mesec december je planiranih 3000 nadur, ker predvidevajo, da bo treba organizirati delo tudi v prostih sobotah, če hočejo, da bodo planske obveznosti dosežene.

Člani so bili seznanjeni z izvrševanjem stabilizacijskega programa

za mesec oktober. Rezultati so zelo spodbudni.

Odbor je sprejel tudi plan drobnih investicij iz sklada za amortizacijske zamenjave in sredstev za investicijsko vzdrževanje za leto 1982 in sicer:

- odobrena sredstva AZ za leto 1982 834.450,00 din,
- nabava krožnih škarij ŽIC za din. trak, pred. 1.000.000,00 din,
- odobrena sredstva IV za leto 1982 1.357.000,00 din,
- garderoba in sanitarije skladišča surovin in lužilnice (obnova) 400.000,00 din,
- garaža viličarjev — prekritje strehe 200.000,00 din,
- pr. za previjanje tr. — predelava odvijalca 757.000,00 din.

Člani odbora so bili seznanjeni z ukrepi vodstva TOZD za doseganje plana v mesecu oktobru in to z urgencami za ugodnejša naročila. Pregledano je bilo naročilo TOZD za ureditev terena v podaljšku odpremnega skladišča.

Sejo so sklenili z imenovanjem komisije za inovacije. ss

6. SEJA ODBORA ZA DELOVNA RAZMERJA

Predsednik Vinko Junež je sklical sejo odbora za delovna razmerja pri DS TOZD HVJ v petek, 27. novembra. Na njej so bili člani seznanjeni z gibanjem zaposlenosti v mesecu oktobru 1981.

Pri pregledu sklepov prejšnje seje je bilo ugotovljeno, da potrebe po delavcih še vedno niso realizirane. Na osnovi potreb po delavcih so sprejeli sklep, da se skuša v okviru TOZD HVJ dobiti kandidate za žerjavovodje.

Potrdili so tudi naslednje potrebe po delavcih:

- izdelovalec galice — 1 oseba
- nakladalec — 2 osebi
- voznik viličarja — 2 osebi
- II. rez. kr. škarij — 1 oseba

— žerjavovodja odpreme — 1 oseba

Odbor je dvema delavcema odobrila en dan izredno plačanega dopusta za obisk tečajev. Prav tako se ugodno rešili prošnji dveh delavcev za prestop v drugo TOZD Železarno.

Ob koncu seje je bila imenovana posebna strokovna komisija v sestavi: Prešeren, Trifkovič, Strmole, ki bo ugotovila vzroke in škodo pri navaritvi delovnih valjev. ss

TOZD Žičarna

7. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

Člani odbora za gospodarstvo pri DS TOZD Žičarna so se 27. novembra sestali na svoji sedmi redni seji. Najprej so bili seznanjeni z izvajanjem sklepov zadnje seje in so ugotovili, da so bili realizirani.

Potrjen je bil operativni plan za mesec december in sicer 4850 ton skupne proizvodnje, kar je tudi enako družbenemu planu. Od tega je prodaji namenjeno 3.825 ton in domači predelavi 1.025 ton vlečene žice.

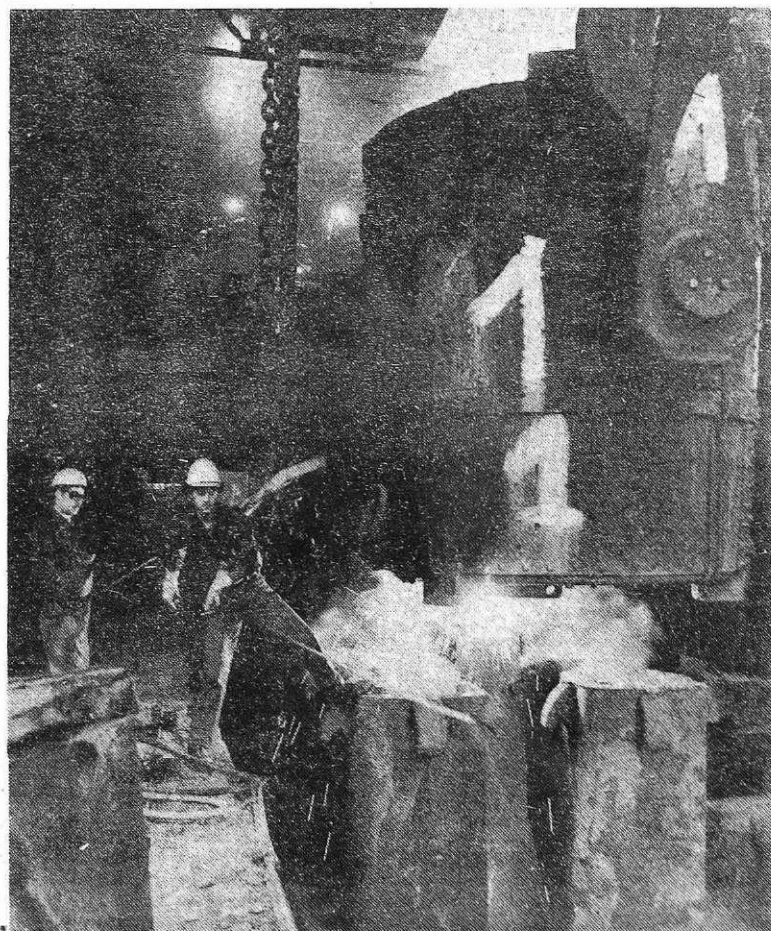
Poročilo o delovnih rezultatih za mesec oktober, ki so ga člani sprejeli, pa izkazuje, da so skupno izdelali 4.960 ton vlečene žice, od tega za prodajo 3.418 ton in za domačo predelavo 1.542 ton. Doseženi izplen je bil 96,75 %, storilnost 194,83 kg na uro in maža. Poprečni osebni dohodek 11.651 din. Stroški so bili višji za 363.343,00 din od planiranih, prodajna cena pa je bila 39.354 din na tono.

Sprejeli so tudi sklep, da se poleg stroškov za pranje delovnih oblek, začasno odobrijo tudi sredstva za krpanje delovnih oblek. Po treh

mesecih se mora narediti analiza stroškov in na osnovi tega se bodo potem odločili ali se bo v tem nadaljevalo ali ne.

TOZD HVJ bodo predlagali občasno odobritev nadurnega dela v žarilnici na globinskih pečeh, kadar bo šlo za izpolnjevanje posebnih obveznosti. Za dogovor sta pooblaščenca vodja proizvodnje obeh TOZD.

Pregledali so tudi zapisnike o lokalnih mladinskih delovnih akcijah v decembru 1980 in v oktobru 1981. V teh akcijah je bilo očiščeno 13 žerjavov, katere so pregledali delavci TOZD Vzdrževanje in potrdili, da so dobro očiščeni. Na osnovi tega so sprejeli sklep, da se mladinsko organizacijo nagradi tako, kot je bilo vnaprej dogovorjeno. A.S.

Vlivanje jekla (Foto I. Kučina)

ORGANIZACIJA ZSMS V OBČINI RADOVLJICA

Nekatere aktualne naloge ZSMS, ki zadevajo življenjska vprašanja mlade generacije in so hkrati neposredno povezane z oblikovanimi sistemskimi rešitvami družbeno-ekonomskih problemov, naj bi se posebej angažirale mlade člane ZKJ. Skupna seja OK ZKS in OK ZSMS novembra lani je dala nekatere smernice za vključevanje mladih komunistov v delo organov in organizacij ZSMS ob dejstvu, da jih večina ni aktivna v mladinski organizaciji, medtem ko akcijsko jedro mladinskega aktivizma tvorijo predvsem mladi komunisti, ki so prav tako angažirani v delu samoupravnih organov in v delegatskem sistemu na vseh nivojih in občin.

Tako protislovje ima prav gotovo svoje korenine v kadrovanju za članstvo v ZKJ, kjer ZSMS še nima vsebinskega vpliva tako zaradi tradicionalne manifestativne vloge (leto kljub temu sama »utruje« s programom dela), kot zaradi neenakopravnega položaja v političnem sistemu, ki izhaja iz deklarativnega dela še posebej v OO ZSMS.

Razveseljivo je, da je mladinska organizacija storila pomemben korak naprej od opredeljevanja za nekatere naloge, ko se je neposredno vključila v razreševanje problematike usmerjenega izobraževanja, štipendiranja, zaposlovanja in uredničenja stabilizacijskih programov v OZD. Ta akcija pravkar poteka v OO ZSMS, predvsem v združenem delu in izobraževalnih ustanovah ter na nivoju občinske organizacije. Nosilci priprave in koordinacije so mladi komunisti, vendar bo potrebno za uspešno izvajanje sprejetih nalog angažirati vse mlade člane ZKJ, še posebej v tistih OZD in šolah, kjer OO ZSMS nimajo politične vsebine dela ali pa so izpostavljene pritiskom ozkih birokratskih in tehnokratskih struktur.

Razpoloženje in želje mladih obetajo novo kvaliteto delovanja ZSMS v občini, ki jo moramo spodbujati; še posebej pri najmlajših na osnovnih šolah. Le-ti kljub številnim sklepom in dogovorom niso neposredni dejavniki pri odločanju o njihovem načinu organiziranega dela, ker ob soočenju s starim pojmovanjem izobraževalnega procesa težko najdejo konkretne rešitve. Odtuji od krajevnih OO ZSMS in nekateri pod vplivom staršev ne najdejo stika z mladinsko organizacijo po končani osemletki, zato bi danes težko govorili o množičnosti v organizacijah ZSMS.

Nedvomno ima ZSMS vzgojni značaj, ki je najbolj izrazit pri pre-

našanju revolucionarnih tradicij in akcijskem usposabljanju v duhu samoupravljanja, negovanja bratstva in enotnosti ter tovarštva, ki prežemajo mladinsko prostovoljno delo. Delovne akcije so nenazadnje ena osnovnih oblik »šolanja« mladih ter nepogrešljiv sestavni del kadrovske politike, ki jo dopolnjujejo mladinske politične šole, seminarji in druge akcije družbenopolitičnega značaja. Mladinske delovne akcije (zvezne, republiške, lokalne) so v občini doživele velik razmah in ugled med vso mladino ter hkrati postale dejavniki sodelovanja z vsemi subjektivnimi silami, pobratnimi občinami in zamejskimi Slovenci.

Težave pri kadrovanju mladih delavcev in študentov v mladinske delovne brigade naj bi sistemsko rešil dogovor z združenim delom in načrtno delovanjem med štipendisti, ki je s programom OK ZSMS postalo vsebina dela njenih organov v smislu vključevanja vseh štipendistov v mladinsko organizacijo.

Pomen in vlogo ZSMS znotraj SZDL (v frontni povezanosti z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami) lahko opredelimo predvsem kot manifestativno. O takem odnosu do drugih družbenopolitičnih organizacij je bilo že veliko napisanega ali povedanega, vendar ZSMS nima take vloge v političnem sistemu, ki bi bila odraz interesov celotne družbe in še posebej mlade generacije. Njeno politično delovanje, ki vse prevečkrat ostane zgolj pritisk pri razreševanju »njenih problemov« ali celo forumsko opredeljevanje do nekaterih širših družbenih vprašanj, tudi dandanes izvira iz tega, da mladina ni resničen in vpliven subjekt v samoupravnem odločanju in delegatskem sistemu. Niso redki primeri, ko so stališča ZSMS pojmovana za nezrela in obrobna kar pomeni, da mladinska organizacija še ni enakopravna politična sila. Prav tako bi bilo treba premagati pojmovanja, ki ZSMS še vedno obravnavajo kot novo obliko SKOJ, čeprav izhaja iz njegovih idejnih in revolucionarnih izhodišč, vendar povsem drugače organizirana ter s široko vsebino delovanja. Ravno delegatska povezanost znotraj organov SZDL daje ZSMS številne možnosti, da bi zajela vsa področja dela mladih. Na celotnem področju občine je čutiti, da je mladinska organizacija vedno bolj prisotna pri odločanju in reševanju vprašanj najširšega družbenega pomena (npr. družbeno-ekonomski odnosi, SLO in družbena samozaščita).

V krajevnih skupnostih in še posebej na vasi so številne OO ZSMS, ki so dobro zaživele in s

svojim delom potrjujejo zaupanje v mlado generacijo. Omeniti je treba tudi tiste OO ZSMS, kjer jim prostorske možnosti dovoljujejo organizacijo zabavnih aktivnosti. Le-te pritegnejo širok krog mladine (npr. plesi) zato je v teh mladinskih klubih zaživel kulturna dejavnost, ki v posameznih primerih izstopa v republiškem merilu.

V vseh osnovnih šolah delujejo OO ZSMS, katerih delo usmerjajo mentorji. Minule konference in izdelane ocene stanja so opozorile na nekatere pereče probleme še posebej in sicer na:

- sodelovanje s krajevnimi OO ZSMS, ki je zreducirano na pripravljanje proslav,
- vključevanje osnovnošolcev pri oblikovanju programov njihovega dela (samoupravljanje, redovalne konference) in
- še vedno se ne posveča dovolj pozornosti pripravi na prehod v usmerjeno izobraževanje.

Z idejno-političnim izobraževanjem osnovnošolcev (mladinska politična šola, marksistični krožki, mladinske ure) z obiski po osnovnih šolah, ko se spodbuja njihova angažiranost in usmerja delovanje OO ZSMS ter z novo vsebino povezovanja z OO ZSMS v KS naj bi skušali rešiti navedene probleme.

O vlogi in položaju OO ZSMS v združenem delu lahko rečemo, da ni odraz programskih izhodišč ZSMS. Res je, da imajo nekatere mladinske organizacije pomembno vlogo v sistemu samoupravljanja, saj so dale pomemben prispevek pri razreševanju ekonomskih in socialnih vprašanj. V celoti prevladujejo tiste OO ZSMS, ki ostajajo pri forumskem delu zaprte same vase in težko prodrejo s svojimi stališči.

Upoštevanje navedene značilnosti mladinskega gibanja znotraj ZSMS, ki v frontni povezanosti z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami ter preko delegatskega sistema sicer počasi, a vztrajno preprašča status formalne organizacije v družbi, lahko rečemo, da z izpostavljanjem problemov in interesov mlade generacije prevzema odgovornost za utrjevanje socialističnega sistema. Le-ta se odraža povsod, kjer mladina nastopa s konkretnimi predlogi ali celo zahtevami. Tam, kjer prodre z utemeljenimi idejami, naletimo na kadrovske močne organizacije, ki so sposobne voditi širše akcije. V takih sredinah se oblikujejo bodoči najodgovornejši družbenopolitični delavci z bogatimi izkušnjami in znanjem. Da pa bi bilo tako v večini OO ZSMS, je potrebno zagotoviti vse pogoje za vzgojo mladine (s podarkom na osnovnih šolah) ter njeno afirmacijo v družbenopolitičnem sistemu.

Brane Grohar

SEMINAR IN PROGRAMSKO-VOLILNA KONFERENCA SVETA ZSMS SOZD SZ

V petek, 18. decembra, ob 17. uri se bomo mladi delegati iz vseh delovnih organizacij SOZD Slovenske železarne zbrali na dvo in pol dnevnem seminarju na Bledu. Na programu seminarja so teme, ki so v tem trenutku najbolj aktualne za mladinsko organizacijo. Pogovarjali se bomo o metodah in oblikah idejnopolitičnega izobraževanja mladih, o razvojnih usmeritvah SOZD Slovenske železarne, o organiziranosti in delovanju OO ZSMS ter koordinacijskih svetov, pa njihova povezanost z OK ZSMS in RK ZSMS.

Osrednji sobotni temi preobrazba vzgoje in izobraževanja s poudarkom na usmerjenem izobraževanju in mladi v političnem sistemu socialističnega samoupravljanja — bosta gotovo osnova za živahno razpravo o tem, kje in kako mladi danes v naši

družbi uveljavljamo sebe. Prav tako pa bosta tudi zanimivi temi o inovacijah v združenem delu in pa o nalogah mladih v SOZD SZ v pripravi na kongrese družbenopolitičnih organizacij. Predavalci bodo člani sekretariata RK ZSMS in poslovodnega odbora SOZD SZ.

To priložnost pa bomo seveda izkoristili tudi za svojo programskovolilno konferenco, kjer bomo kritično pregledali delo v tem mandatu, si začrtali programske usmeritve in izvolili novo vodstvo. Sigurno bo potrebno marsikatero besedo doseči še o družbenoekonomskih odnosih, o informiranju, o idejnopolitičnem delu, o prostovoljnem mladinskem delu ... za kar bo lepa priložnost na seminarju, saj bodo razprave med drugim lahko vodile tudi v živ in direkten dialog s člani sekretariata RK ZSMS.

PRED PROGRAMSKO-VOLILNO KONFERENCO KS ZSMS ŽELEZARNE

V torek, 8. decembra, so se v spodnjih prostorih restavracije Kazina sestali predsedniki in sekretarji OO ZSMS iz Železarne. Na tem skupnem sestanku so obravnavali priprave na programsko volilno konferenco koordinacijskega sveta ZSMS Železarne, katere pa ne potekajo kot bi morale. Posebno problematično je evidentiranje mladih za vodilne organe KS ZSMS. Le ena OO ZSMS je evidentirala svojega mladince za sekretarja in predsednika KS ZSMS, nekatere osnovne organizacije pa niso svojih predstavnikov predlagale niti v posamezne komisije oz. se pozivu o evidentiranju mladih sploh niso odzvale. Predsedniki so se izgovarjali predvsem na neaktivnost in menjavo članstva in podobno. Predsednik in sekretar KS ZSMS sta ponovno pozvala predsednike in sekretarje OO ZSMS, da se čim prej

lotijo ponovnega evidentiranja, predvsem pa evidentiranja za možnega predsednika in sekretarja KS ZSMS, katerima se letos izteka mandat.

Nadalje so se dogovarjali o seminarju sveta ZSMS SOZD SZ, ki bo v hotelu Svoboda na Bledu od 18. do 20. decembra. Mladi iz Železarne naj bi se seminarju pridružili v soboto, 19. decembra, in sicer po dva iz vsake OO ZSMS.

Končuje se tudi letošnja akcija za izbor najboljšega mladega delavca samoupravljalca. Osnovne organizacije, ki so v svoji sredini to akcijo spremljale vse leto, morajo do 20. decembra poslati na KS ZSMS ocene predlaganih kandidatov. Proglasitev najboljših mladih delavcev samoupravljalcev za leto 1981 bo na programsko volilni konferenci KS ZSMS, 29. decembra. Vasjo Hribar

Pripravljenost je vedno boljša kakor golo pričakovanje ...

Tito

MRZLA VODA KOT PRVA POMOČ PRI OPEKLINAH

ČLOVEŠKI FAKTOR IN JEDRSKE NESREČE V MIRU

Vse večje potrebe po energiji smo doslej zadovoljevali predvsem s fosilnimi gorivi in vodno energijo. Jedrsko energijo v mirmodobne potrebe uporabljamo šele zadnjih dvajset let.

Na človeku in njegovem okolju so že opazne posledice proizvodnje energije. Razumljivo je, da so posledice proizvodnje jedrske energije pritegnile pozornost svetovne javnosti. Zanimanje se je še povečalo po okvari v jedrski elektrarni OTOK TREH MILJ v ZDA 23. marca 1979.

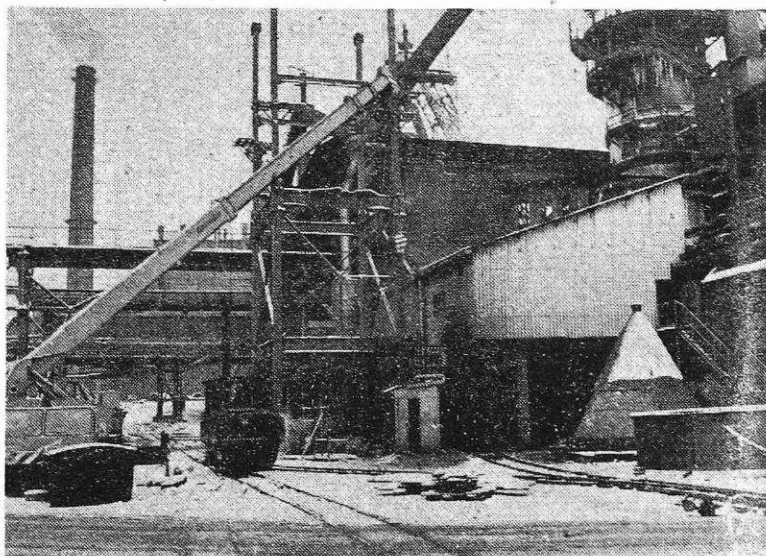
Pri proučevanju jedrske tehnologije in možnih škodljivih posledic so spoznali, da niso to samo problemi dežel, kjer to tehnologijo uporabljajo, temveč ti stranski produkti ogrožajo človekovo okolje tudi v sosednjih državah. Jedrske elektrarne proizvajajo razpadle produkte jedrske cepitve.

Vprašamo se, ali jedrska elektrarna pomeni nevarnost v primeru vojne odnosno diverzantskih akcij? S tega stališča je treba obravnavati jedrsko elektrarno kot »jedrsko bombo na lastnem ozemlju«. Ob tem ne mislimo na verižno reakcijo v reaktorju, ki bi jo sprožil z bombardiranjem ali diverzijo in bi učinkovala kot jedrska bomba. Takšne možnosti praktično in teoretično ni. Vendar pa bi iz porušene reaktorja izhajale v okolje jedrske snovi (plutonij, uran in ostali). Element plutonij bi na ta način okužil za 24.000 let neposredno okolje, vetrovi pa bi te produkte zgorevanja raznesli na še širše okolje. Velja poudariti, da je PLUTONIJ ena najbolj strupenih snovi.

Morda kratek sprehod in ugotovitve ob nesrečah jedrskih elektrarn. V ZDA je leta 1957 objavila komisija za atomsko energijo podrobnosti o posledicah nesreče na reaktorju z močjo 500 MW. V tem primeru bi umrlo 3.400 ljudi, poškodovanih pa bi bilo 43.000 ljudi. Gmotna škoda bi znašala 7.000 milijonov dolarjev, poškodovanih pa bi bilo 380.000 kvadratnih metrov zemljišča. Toda današnji jedrski reaktorji so šestkrat močnejši.

V jedrski elektrarni v mestu LANGINGEN (Bavarska) je 25. novembra 1975 počila parna cev. To poškodbo pripisujejo pomanjkljivosti človeškega faktorja (napaka pri kalibriranju, nepopolno in pomanjkljivo testiranje). Ugotovili so, da pride 25 do 50 takšnih pomanjkljivosti na en reaktor.

Ze leta 1966 sta fizika CAWTHORN in FULTON odkrila, da se kovina instalacijskih vodov med obratovanjem reaktorja spreminja zaradi bombardiranja hitrih nevtronov. V tako spremenjenih instalacijskih vodih nastajajo »prazna mesta«, medkristalne praznine, ki povzročajo raztezanje spojev in razpoke. Najpogostejše jih popravljajo tako, da dajo manšete na ogrožena mesta. Vendar tak način ne ustreza zahtevam jedrske tehnologije.

Montaža »prašne vreče« na plavžu (Foto I. Kučina)

NOVICE IZ OBČINSKE KONFERENCE ZSMS

V sredo, 9. decembra, je bila prva seja predsedstva konference mladih delavcev, katero je vodil novoizvoljeni predsednik Vejsil HOROZOVIC. Sestavili so predlog operativnega programa za naslednje obdobje (od januarja do oktobra) in zadolžili posamezne člane predsedstva za boljšo koordinacijo med osnovnimi organizacijami in občinske konference ZSMS.

Osrednja točka seje pa je bil pregled poteka evidentiranja mladih v združenem delu za skupščinske volitve v leto 1982. Na osnovi podatkov o številu evidentiranih so ugotovili, da je odstotek mladih, glede na strukturo še vedno premajhen. Sklenili so, da bodo v tistih sredinah, kjer evidentiranje ni potekalo tako kot bi moralo, skušali ta odstotek do 15. januarja še izboljšati, vendar upoštevajoč tudi to, da morajo zastopati interese mlade generacije tisti mladinci, ki imajo v svojem delovnem in življenjskem okolju primeren ugled tako med mladimi kot ostalimi delavci oziroma prebivalci.

Z delom je pričela tudi konferenca mladih v vzgoji in izobraževanju.

vendar se je zataknilo že pri sami sestavi programa. Operativni program je sicer sestavljen, vendar se pojavljajo razni problemi, katerim mladi sami niso kos. Zato bo potrebna pomoč mentorjev, vendar se prav s te strani kaže velika neresnost, saj sta se prve seje udeležili samo mentorici iz centra srednjih šol in OŠ Polde Stražišar. Tako bo do 20. decembra potrebno sklicati še en sestanek samo za mentorje OO ZSMS v srednjih in osnovnih šolah, da se bodo domenili kako usmerjati delo v osnovnih organizacijah kot tudi delo področne konference.

Povedati pa je treba tudi to, da konferenca mladih v izobraževanju v preteklih dveh letih ni bila aktivna in tako novo predsedstvo, ki ga vodi Nataša MILENKOVIC, začneja delo praktično iz nič. Zato tudi rezultati ne bodo vidni takoj, ampak šele po daljšem prizadevanju tako mladih kot mentorjev.

OŽIVITEV DELA OO ZSMS JAVORNIK-KOROŠKA BELA

V petek, 4. decembra je bila v domu Julke in Albina Pibernik na Javorniku sklepna seja koordinacijskega odbora ter predstavnikov družbenopolitičnih organizacij v KS Javornik-Koroška Bela pri svetu ZSMS Javornik-Koroška Bela.

Na seji smo se pogovorili z vsemi predlaganimi kandidati za novo predsedstvo osnovne organizacije in se dogovorili o predlogu programa dela organizacije. V predlogu programa dela je med drugim poudarjena večja skrb za pravilno vodenje kadrovske politike, povezovanje OO ZSMS z vsemi družbenopolitičnimi organizacijami in društvi na območju krajevnih skupnosti ter prek sveta ZSMS Javornik-Koroška Bela z vsemi osnovnimi organizacijami ZSMS na območju krajevnih skupnosti.

Osnovna organizacija se bo prizadevala za boljše vsebinsko delo komisij, vodila akcijo za pridobivanje novih brigadirjev, organizirala lokalne delovne akcije, izboljšala sistem informiranja, vsebinsko izboljšala idejno politično sodelovanje v akcijah splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite, izboljšala in razširila akcijsko učinkovitost osnovne organizacije in se prizadevala za boljše in učinkovitejše vključevanje mladih delegatov v družbenopolitično delo. Nadalje se bo povezovala z mladimi iz pobratenih mest Trbovlje in Valjevo, negovala bo revolucionarne tradicije na območju krajevnih skupnosti, organizirala srečanja mladih na družbenih prireditvah in se aktivno vključevala v delo OK ZSMS, še posebno v delo konference mladih v krajevnih skupnostih.

Volilno programsko konferenca bo danes, 17. decembra, ob 17. uri v domu Julke in Albina Pibernik na Javorniku.

VB.

V NOVEMBRU SLABŠA SKUPNA, BOLJŠA GOTOVA PROIZVODNJA

Kljub težavam zaradi pomanjkanja jeklenega odpadka in grodlja v TOZD Jeklarni, večje okvare v TOZD Valjarna bluming-štekeli in pomanjkanja polproizvodov v TOZD Valjarni žice in profilov, smo v novembru uspeli doseči z operativnim programom predvideno skupno proizvodnjo 94,9 % in gotovo proizvodnjo s 106,7 %. Zaradi težav, povezanih s pomanjkanjem vložka v jeklarni, je bila izpolnitev kvalitete asortimenta nekoliko slabša in zaradi tega tudi finančna realizacija.

TOZD PLAVŽ

Plavž št. 2 ni obratoval v času od 17. do 20. novembra, ker je bilo izvedeno popravilo cevi za dovajanje vročega zraka, vsipnega voza in njegovega tira. Kljub temu je bila z gospodarskim načrtom predvidena količina grodlja dosežena.

TOZD JEKLARNA

V pričetku meseca sta tako martinarna, kakor tudi elektro jeklarna obratovali dobro in sta dosegli načrtovano količino. Nato so se pričele težave v martinarni zaradi pomanjkanja jeklenega odpadka in grodlja, kar je imelo tudi negativen vpliv na izpolnitev proizvodnega asortimenta. Zaradi predčasne predaje SM peči št. 04 v remont, so v času od 14. do 20. novembra obratovali samo s štirimi SM pečmi. V elektro jeklarni je bil vzrok manjše proizvodnje odpis kvaliteten neustreznih blokov. V času od 14. do 19. novembra je zmanjkalo ferosilicija za izdelavo dinamov kvalitete. Na napravi za kontinuirno vlivanje je bilo v novembru odstop 3.996 ton jekla ali 97,6 % v odnosu na načrtovano količino. Vzrok je bil v premajhni dobavi jekla.

TOZD LIVARNA

Načrtovana proizvodnja je bila dosežena z 99,0 %, ker niso bili vsi, sicer pripravljeni kalupi, odliti. Tujim naročnikom je bilo odpremljeno 43,2 tone jeklenih odlitkov.

TOZD VALJARNA BLUMING-ŠTEKEL

V pričetku meseca sta bili večji okvari na vročem navijalcu valjarne štekeli in na nastavni napravi valjarskega ogrodja v valjarni bluming. Zato je bila tudi skupna proizvodnja v valjarni štekeli precej nižja, medtem ko je bila v valjarni bluming boljša, predvsem zaradi posebnega načina valjanja v času okvare nastavne naprave. Z operativnim programom predvidena gotova proizvodnja je bila dosežena. Potisna peč je obratovala v času od 3. do 18. novembra in prek nje je bilo prevajano 5.681 ton slabov.

TOZD VALJARNA ŽICE IN PROFILOV

Ta valjarna je v novembru obratovala sicer dobro, vendar zaradi pomanjkanja polproizvoda ni uspela doseči načrtovane skupne proizvodnje. Tako je iz tega vzroka, v času od 3. do 7. novembra, valjala gredice 32 mm kvadrat, pri čemer je proizvodnja za 58 % manjša. Razen tega, zaradi navedenega vzroka tudi ni obratovala 30. novembra, čeprav je bilo v koledarju gospodarskega načrta obratovanje predvideno.

TOZD VALJARNA DEBELE PLOČEVINE

Gospodarski načrt skupne proizvodnje za november je bil dosežen, niti pa je nekaj težav pri odpremi za zvoz.

TOZD HLADNA VALJARNA BELA

Načrtovana skupna in gotova proizvodnja je bila v novembru dosežena. Zaradi že omenjenega pomanjkanja ferosilicija in okvare nastavne naprave v TOZD Valjarna bluming-štekeli, ki je onemogočila direktno valjanje trakov iz bram, so izvaljali linamo kvalitete samo 2.312 ton, kar je precej manj, kot normalno (oktobra 3.120 ton). Nerjavnih kvalitete je bilo izvaljanih 121 ton (oktobra 71 ton).

TOZD HLADNA VALJARNA JESENICE

Za november načrtovana skupna in gotova proizvodnja je bila dosežena. Dinamo jekel so izvaljali 534 on (oktobra 571 ton) in visokoglijčnih jekel 224 ton (oktobra 263 on).

TOZD ŽIČARNA

Načrtovana skupna in gotova proizvodnja sta bili s 112,1 % in s 07,6 % preseženi, vendar je bil še izmenjenih vzrokov kvaliteten asortiment slabši. Primanjkovalo je pred-

skupne in gotove proizvodnje postavljene nižje, vendar tudi ta ni bil dosežen.

TOZD JEKLOVLEK

Načrtovano skupno in gotovo proizvodnjo so v novembru dosegli.

TOZD ELEKTRODE

Zaradi povečane proizvodnje ognjestalnega materiala je bil gospodarski načrt skupne in gotove proizvodnje s 128,8 % močno presežen. Nekoliko je zaostala proizvodnja oploščenih elektrod in varilne žice in to predvsem zaradi težav pri rezanju žice. Zaradi pomanjkanja vodnega stekla, oploščevalnica dva dni novembra ni obratovala, vendar je bila manjkajoča proizvodnja nadomeščena z delom v prostih sobotah.

TOZD ŽEBLJARNA

V novembru so v TOZD Žebljarna dosegli načrtovano skupno in gotovo proizvodnjo. Preseženi je bil tudi operativni program izvoza.

Avugst Karba

OBISK PRI NOVATORJIH V ŠTORAH

V soboto, 12. decembra smo se novatorji iz naše železarnice, kljub neobetavnemu vremenu odpravili na ogled razstave, ki so jo ob desetletnici DIATI železarnice Štore, organizirali in pripravili novatorji te železarnice.

Zal se je kljub velikemu številu članstva in ostalih vabljenih gostov, na takih koristnih in poučnih ekskurzijah srečujemo večinoma eni in isti obrazi, kar vsekakor zmanjšuje pomen takih ogledov.

Razstava je bila sestavljena iz treh različnih tematskih področij in sicer iz razstave likovnih del likovnikov iz delovnih organizacij SOZD Slovenske železarnice, novatorska razstava SOZD SŽ in delovnih organizacij celjskega območja ter iz razstave opreme za reševanje in civilno zaščito.

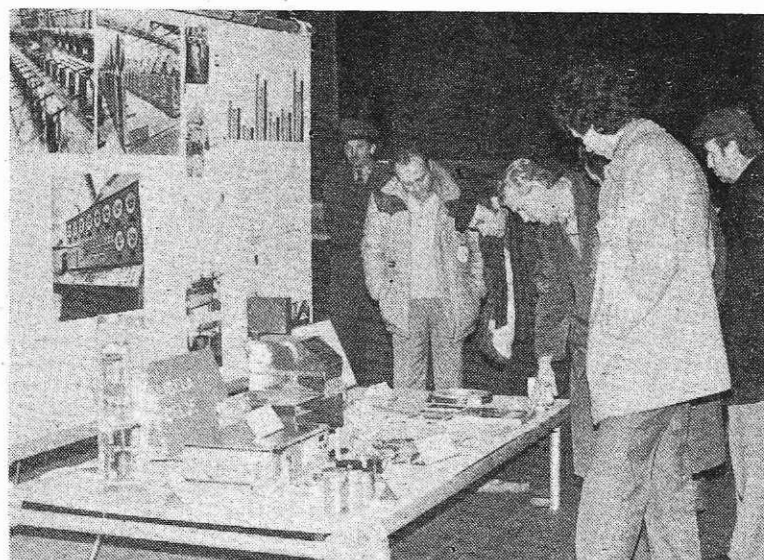
Ekspozitni so bili pregledno prikazani, in sploh je bila razstava skrbno pripravljena.

Po ogledu smo si ogledali še jeklarno, ki je obratovala in valjarno v mirovanju. Pri tem smo opazili, da so obrati skrbno očisti in pripravljeni za začetek dela.

Po okusnem domačem kosilu v Šentjuri smo se odpravili proti domu s prijetno zavestjo, da se ideja o pomembnosti novatorstva v naši družbi neadržno širi in da je na tem področju vedno več uspehov in tudi podpora.

Novatorji iz Štor so bili nad našo pozornostjo do njihovih prizadevanj prijetno presenečeni. Mi pa se jim za njihovo gostoljubnost ter ustrezljivost najlepše zahvaljujemo.

F. J.

Člani DIATI Jesenice med ogledom razstave inovacij v Štorah (Foto Jani Novak)

IZVRŠITEV DRUŽBENEGA PLANA IN PROGRAMA SKUPNE IN GOTOVE PROIZVODNJE TER ODPREME JANUAR — SEPTEMBER

TOZD	SKUPNA PROIZVODNJA					GOTOVA PROIZVODNJA					ODPREMA	
	Družbeni plan	Program	Izvršitev	% 4/2	% 4/3	Družbeni plan	Program	Izvršitev	% 9/7	% 9/8	za prodajo	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
PLAVŽ	13.100	13.100	13.173,2	100,6	100,6	—	—	—	—	—	—	—
JEKLARNA	41.550	41.550	39.687,6	95,5	95,5	—	—	—	—	—	—	—
— SM	26.700	26.700	25.685,6	96,2	96,2	—	—	—	—	—	—	—
— EL	14.850	14.850	14.002,0	94,3	94,3	—	—	—	—	—	—	—
— ASEA	6.700	6.700	6.642,7	99,1	99,1	—	—	—	—	—	—	—
— LM	8.000	8.000	7.174,8	89,7	89,7	—	—	—	—	—	—	—
— BBC	150	150	184,5	123,0	123,0	—	—	—	—	—	—	—
LIVARNA	148	148	146,5	99,0	99,0	55	55	43,1	78,4	78,4	43,2	43,2
— jeklo	145	145	142,0	97,9	97,9	55	55	43,1	78,4	78,4	43,2	43,2
— kovino	3	3	4,5	150,0	150,0	—	—	—	—	—	—	—
VALJ. BLUMING-ŠTEKEL	36.500	33.700	30.288,1	83,0	89,9	6.570	6.570	6.730,9	102,5	102,5	6.820,7	6.820,7
— bluming	17.300	17.300	16.469,2	95,2	95,2	470	470	454,7	96,7	96,7	520,3	520,3
— štekeli razrez.	14.960	13.700	11.128,3	74,4	81,2	3.660	3.400	3.585,5	98,0	105,5	3.575,4	3.575,4
— štekeli razr. storitve	1.800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
— termična obdelava	2.440	2.700	2.690,6	110,3	99,7	2.440	2.700	2.690,7	110,3	99,7	2.725,0	2.725,0
VALJ. ŽICE IN PROFILOV	9.260	9.000	8.688,5	93,8	96,5	2.550	2.250	2.933,1	115,0	130,4	2.703,1	2.703,1
— valj. žice	9.260	9.000	8.688,5	93,8	96,5	2.550	2.250	2.933,1	115,0	130,4	2.703,1	2.703,1
— valj. žice storitve	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
VALJ. DEB. PLOČEVINE	6.000	6.100	6.321,0	105,4	103,6	6.000	6.000	6.269,8	104,5	104,5	5.750,7	5.750,7
— valj. deb. ploč.	6.000	6.100	6.321,0	105,4	103,6	—	—	—	—	—	—	—
— valj. deb. ploč. storit.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
HLAD. VALJ. BELA	7.700	7.700	7.760,7	100,8	100,8	7.640	7.640	7.693,1	100,7	100,7	8.267,6	8.267,6
— hl. valj. Bela	7.700	7.700	7.707,1	100,1	100,1	—	—	—	—	—	—	—
— hl. valj. Bela storitve	—	—	53,6	—	—	—	—	—	—	—	—	—
HLAD. VALJ. JESENICE	2.450	2.450	2.517,6	102,8	102,8	2.220	2.220	2.313,6	104,2	104,2	2.284,1	2.284,1
— hl. valj. Jesenice	2.450	2.450	2.484,7	101,4	101,4	—	—	—	—	—	—	—
— hl. valj. Jes. storitve	—	—	32,9	—	—	—	—	—	—	—	—	—
ŽIČARNA	4.400	4.400	4.930,6	112,1	112,1	3.380	3.270	3.635,1	107,6	111,2	3.887,3	3.887,3
— žičarna	4.400	4.400	4.930,6	112,1	112,1	—	—	—	—	—	—	—
— žičarna storitve	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
PROFILARNA	1.630	1.630	1.909,8	117,2	117,2	1.300	1.300	1.587,4	122,1	112,1	1.719,0	1.719,0
— HOP	1.470	1.470	1.606,0	109,3	109,3	1.290	1.290	1.501,0	116,4	116,4	1.635,7	1.635,7
— HOP storitve	—	—	90,2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
— rondele	—	—	55,2	—	—	—	—	55,2	—	—	55,2	55,2
— rondele storitve	30	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
— diski storitve	80	80	65,1	81,4	81,4	—	—	—	—	—	—	—
— del. za cest. ograjo	50	50	93,3	186,6	186,6	10	10	31,2	312,0	312,0	28,1	28,1
SKLADIŠČE 38	160	160	—	—	—	160	160	—	—	—	—	—
VRATNI PODBOJI	175	90	78,0	44,6	86,7	175	90	77,6	44,3	86,2	69,9	69,9
JEKLOVLEK	1.780	1.780	1.845,0	103,7	103,7	1.780	1.780	1.842,9	103,5	103,5	1.790,6	1.790,6
ELEKTRODE	1.910	1.910	2.460,5	128,8	128,8	1.730	1.730	2.260,1	130,6	130,6	2.108,4	2.108,4
— elektr. varil. žica	1.620	1.620	1.504,8	92,9	92,9	1.620	1.620	1.502,5	92,8	92,8	1.404,0	1.404,0
— varil. žica storitve	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
— varilni prašek	60	60	139,3	232,2	232,2	60	60	138,8	231,3	231,3	85,5	85,5
— suha elektr. masa	50	50	129,6	259,2	259,2	50	50	129,6	259,2	259,2	129,6	129,6
— ognjevzdržni mat.	180	180	686,8	381,6	381,6	—	—	489,2	—	—	489,2	489,2
ŽEBLJARNA	950	950	983,6	103,5	103,5	950	950	980,7	103,2	103,2	1.037,8	1.037,8
SKUPAJ	127.713	124.668	120.790,7	94,6	96,9	34.510	34.015	36.367,4	105,4	106,9	36.482,4	36.482,4
ELEKTRODE ZAGREB	—	—	—	—	—	250	250	199,8	79,9	79,9	199,9	199,9
ŽELEZARNA	—	—	—	—	—	34.760	34.265	36.567,2	105,2	106,7	36.682,3	36.682,3

ODGOVORNE NALOGE ORGANIZATORJEV OBVEŠČANJA V OZD

Prejšnji petek in soboto, 11. in 12. decembra, je bilo v Portorožu četrto srečanje novinarjev in organizatorjev obveščanja v združenem delu, ki ga je organiziral odbor za obveščanje in propagando pri republikanskem svetu Zveze sindikatov Slovenije. Več kot 150 udeležencev iz vse Slovenije je poslušalo več zanimivih izobraževalnih tem, v delovnih skupinah pa so tudi izmenjali izkušnje pri izdajanju glasil v svojih kolektivih, prav tako pa so spregovorili o številnih problemih, ki se pri tem pojavljajo.

Prvi dan dopoldne je zbranim udeležencem najprej spregovoril predsednik slovenskih sindikatov Vinko Hafner in sicer o današnjih temeljnih nalogah sindikata. Kot je med drugim poudaril, je stabilizacija še vedno naša največja in najbolj odgovorna naloga, tako v sedanjem času, kot tudi v prihodnjem letu, ko se bodo gospodarske težave brez dvoma nadaljevale. Spregovoril je tudi o nadaljni krepitvi samoupravnega družbenoekonomskega položaja delavca, o nagrajevanju po delu, o delegatskem sistemu, še posebno pozornost pa je namenil nalogam sindikata na področju socialne politike in socialne varnosti delavcev. O tem bomo obsežno spregovorili na 3. konferenci republikanskega sveta Zveze sindikatov Slovenije, že dalj časa pa v naši republiki o teh vprašanih potekajo obsežne razprave.

Vinko Hafner je poudaril, da pri vseh teh vprašanih zelo pomembno vlogo igrajo tudi glasila v združenem delu. Nepogrešljiva so za dobro informiranje in obveščanje v kolektivih, prav tako pa tudi za delo sindikatov in drugih družbenopolitičnih organizacij. Med drugim je tudi dejal, da glasila večkrat preveč kritično gledajo oziroma pišejo o sedanjih gospodarskih težavah, pri tem pa pozabljajo omenjati naš velik ekonomski in družbeni razvoj v zadnjih letih. V glasilih je prav tako treba vedno pisati o dobrih gospodarskih rezultatih, predstavljati uspešne delavce, le tako bodo glasila resnično postala delavska glasila in ob tem tudi glasila sindikata.

V nadaljevanju je Boštjan Pirc spregovoril o uresničevanju stališč republikanskega sveta Zveze sindikatov Slovenije o obveščanju v združenem delu. Magda Erbežnik-Bučar je spregovorila o možnostih in izkuš-

njah pri smotrnem izdajanju in tiskanju glasil ter biltenov. Dušan Gačnik, glavni urednik Delavske enotnosti pa je predstavil uresničevanje vsebinske zasnove časopisa slovenskih sindikatov.

V popoldanskem času srečanja so potekale razprave v treh skupinah, kjer so obravnavali obveščanje v združenem delu, sodelovanje z Delavsko enotnostjo, tehničnem urejanju in lektoriranju glasil, ter o grafičnem oblikovanju glasil in vlogi fotografij.

Povsod so bile razprave zelo obsežne in nemalokrat tudi kritične. Posamezniki so predstavili težave, s katerimi se srečujejo pri urejanju in izdajanju glasil. Opozorili so na probleme v tistih sredinah, kjer ni poklicnih novinarjev, organizatorji obveščanja pa so pravzaprav delavci iz neposredne proizvodnje. Organizatorji obveščanja so nemalokrat premalo samostojni pri delu in čakajo neka navodila in spodbude »od zgoraj«, premalo se v glasilih piše o dobrih delavcih, nekateri članki so le kritični, iz njih pa ne vejejo pobude oziroma predlogi, kako takšno stanje izboljšati.

Spregovorili so tudi o delu komisij za informiranje pri občinskih svetih zveze sindikatov. Pri tem so kritično poudarili, da je premalo sodelovanja z enakimi komisijami pri ostalih družbenopolitičnih organizacijah v občinah.

Programi komisij pri občinskih svetih so še vedno slabo pripravljeni, ponavljajo se iz leta v leto, navadno so le prepisani iz kongresnih dokumentov, skratka niso življenjski. V razpravah so tudi poudarili, da bi osnovne organizacije sindikata vsaj enkrat na leto morale spregovoriti tudi o informiranju.

Drugi dan srečanja pa je zbranim najprej spregovoril Jože Smole, član

centralnega komiteja ZKS. Med drugim je poudaril pomen pravilnega in kakovostnega informiranja v sedanjih težkih gospodarskih situaciji, zavzel se je za bolj kvalitetno delo novinarjev na vseh področjih in naglasil, da bi se v sredstva javnega obveščanja morali bolj vključevati s svojimi prispevki, mnenji in pobudami tudi delavci in občani. Jože Smole je spregovoril tudi o nalogah na področju informiranja pred kongresi zveze komunistov.

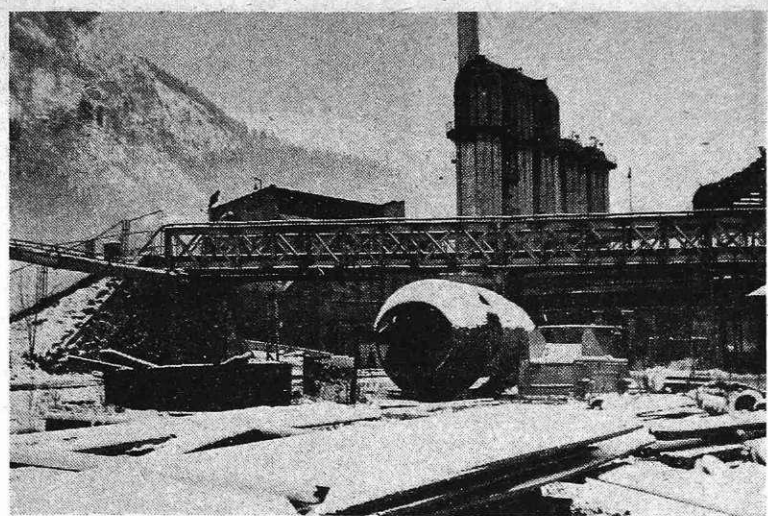
Drugi dan srečanja je zbranim spregovoril še Tone Vahen, predsednik republikanskega komiteja za informiranje in sicer o novostih v normativnem urejanju obveščanja, dr. Tomo Korošec pa je govoril o novinarskem jeziku in časopisni stilistiki.

J. Rabič

Železarski globus

FRANCIJA

Zmanjšanje proizvodnje in finančne težave ne ovirajo francoske železarske industrije pri modernizaciji svojih naprav. Poleg tega povečujejo tudi napore na področju raziskav, da ne bi izgubile stika s tehničnim napredkom v svetu. Leta 1980 je francoska železarska industrija investirala 2,04 milijarde francoskih frankov (leta 1979 1,85 milijarde in leta 1975 2,245 milijarde). Ob upoštevanju inflacije kažejo ti zneski izpred petih let precejšnje zmanjšanje dejanskega obsega investicij, čeprav se je domača poraba surovega jekla zmanjšala v istem obdobju samo s 18,4 milij. ton na 17,6 milij. ton. Polovico investicij je odpadlo na valjarne, posebno še zaradi večje uporabe kontinuirnega vlivanja, ki dosega danes že 43 % vsega odlitega jekla. Vzporedno s tem se je znižala proizvodna zmogljivost med leti 1980 in 1981 z 32,5 milij. na 29,9 milij. ton. Leta 1980 so francoske železarne izdelale 23,18 milij. ton surovega jekla, medtem ko Thomasovi konvertorji ne obratujejo več.

Prva letošnja snežna odeja (Foto I. Kučina)

NOVEMBRSKA PRODAJA PRESEGLA NAČRTE

(Nadaljevanje s 1. strani)

Pregled prodaje po posameznih TOZD nam kaže, da so načrtovano količino in vrednost presegli v TOZD Hladna valjarna Jesenice, Žičarna, Profilarna in Želbjarna, pet TOZD je preseglo le načrtovano količino, zaostanek za količino in vrednostjo pa izkazujejo v TOZD Livarna (preobremenjenost BBC peči v jeklarni), Valjarna debele pločevine (pločevina ostala v skladišču zaradi težav pri izvozu v Italijo) in Vratni podboji (pomanjkanje naročil). Dosežena prodajne cene so višje od načrtovanih v TOZD Livarna (za 15 %), Hladna valjarna Jesenice (2,5 %), Žičarna in Profilarna (za 7 %) ter Želbjarna (za 28 %), v vseh ostalih TOZD pa zaostajajo za planom, največji zaostanek pa je pri prodajni ceni izdelkov TOZD Elektrode (30 %).

Kumulativni rezultati prodaje so nekoliko slabši od novembrskih, saj nam kažejo, da smo v enajstih mesecih letošnjega leta prodali 377.465 ton naših izdelkov, kar je 96 % načrtovane količine in ustvarili 10.037,8 milij. din osnovne realizacije, kar je 6 % ali 683,6 milij. din manj kot smo načrtovali. Osnovna realizacija se je povečala še za 56,4

milij. din zaradi realizacije stranske dejavnosti energetike, 12,9 milij. din zaradi realizacije storitvenih TOZD in 172,6 milij. din zaradi ostale realizacije, tako da znaša skupna zunanja realizacija 10.279,7 milij. din in je nižja od načrtovane za 714,7 milij. dinarjev. Asortiment je bil v tem obdobju na načrtovani višini, za planirano realizacijo pa zaostajamo zaradi nedoseganja načrtovane količine in prodajne cene.

V obdobju od januarja do konca novembra so presegli načrtovano količino in vrednost le v TOZD Profilarna in Želbjarna, vse ostale TOZD pa zaostajajo za vrednostnim planom, razen TOZD Hladna valjarna Jesenice, ki je na planirani višini. Največji zaostanek ima TOZD Valjarna žice in profilov, ki zaostaja za planom pri količini za 18 % in pri vrednosti za 16 %.

Pregled doseganja prodajnih cen nam kaže, da so višjo prodajno ceno kot smo načrtovali dosegli v TOZD Livarna (za 7 %), Valjarna žice in profilov (2,5 %), Žičarna (10 %), Profilarna (12 %) in Želbjarna (27 %), ostale TOZD pa niso dosegle planirane višine. Prav tako je tudi povprečna prodajna cena za celo Železarno nižja kot smo načrtovali in to za 2 % ali 578 din/t.

IZVRŠITEV DRUŽBENEGA PLANA PRODAJE V NOVEMBRU

TOZD	IZVRŠITEV NOVEMBER 1980			DRUŽBENI PLAN NOVEMBER 1981			IZVRŠITEV NOVEMBER 1981			I N D E K S I					
	Količ. t	Cena din/t	Vrednost din	Količ. t	Cena din/t	Vrednost din	Količ. t	Cena din/t	Vrednost din	Kol. 8/2	Cena 9/3	Vred. 10/4	Kol. 8/5	Cena 9/6	Vred. 10/7
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Livarna	0.1	198.802	22.067	55	43.953	2.417.415	43.2	50.638	2.188.986		25.5		78.5	115.2	90.6
Valj. bluming-štelcel	5.936.2	21.201	125.852.254	6.570	28.140	184.877.080	6.820.7	25.604	174.634.184	114.9	120.8	138.8	103.8	91.0	94.5
— bluming	501.2	18.664	9.354.724	470	22.164	10.417.080	520.3	23.654	12.306.025	103.8	126.7	131.5	110.7	106.7	118.1
— štelcel	5.435.0	21.435	116.497.530	6.100	28.600	174.460.000	6.300.4	25.765	162.328.159	115.9	120.2	139.3	103.3	90.1	93.0
Valj. žice in prof.	1.544.0	13.240	20.443.103	2.550	16.888	43.064.400	2.703.2	15.475	41.831.990	175.1	116.9	204.6	106.0	91.6	97.1
Valj. debele ploč.	6.481.4	20.914	135.548.309	6.000	27.426	164.556.000	5.750.6	25.549	146.921.563	88.7	122.2	108.4	95.8	93.2	89.3
Hladna valj. Bela	4.366.7	23.284	101.674.579	7.640	31.670	241.958.800	8.267.6	25.909	214.205.688	189.3	111.3	210.7	108.2	81.8	88.5
Hladna valj. Jesenice	2.423.5	21.534	52.188.552	2.220	28.942	64.251.240	2.284.1	29.676	67.779.969	94.2	137.8	129.9	102.9	102.5	105.5
Žičarna	3.820.5	26.698	101.999.477	3.380	32.743	110.671.340	3.881.5	35.089	136.198.158	101.6	131.4	133.5	114.8	107.2	123.1
Profilarna	1.384.4	20.152	27.897.779	1.300	22.549	29.313.160	1.719.0	24.027	41.302.540	124.2	119.2	148.0	132.2	106.6	140.5
— HOP	1.299.5	17.661	22.950.004	1.290	22.404	28.901.160	1.635.7	22.159	36.245.570	125.9	125.5	157.9	126.8	98.9	125.4
— ronele	31.1	51.345	1.597.801	—	—	—	55.2	69.848	3.851.327	177.5	136.0	241.0	—	—	—
— stebr. in distančn.	53.8	62.241	3.349.974	10	41.200	412.000	28.1	42.803	1.205.643	52.2	68.8	36.0	281.0	103.9	292.6
Skladišče 38	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vratni podboji	57.1	33.388	1.906.683	160	42.058	6.729.280	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jeklovleki	181.3	24.048	4.360.464	175	52.250	9.143.750	69.9	49.776	3.480.391	38.6	207.0	79.8	39.9	95.3	38.1
Elektrode	1.954.6	33.776	66.018.966	1.780	41.264	73.449.920	1.797.0	38.627	69.410.915	91.9	114.4	105.1	101.0	93.6	94.5
— elektrode, var. žica,	1.959.2	20.900	40.947.012	1.980	27.973	55.386.220	2.308.8	19.668	45.409.887	117.8	94.1	110.9	116.6	70.3	82.0
— masa, Emona Zgb.	1.771.8	22.640	40.114.934	1.920	28.310	54.354.220	1.733.5	25.152	43.599.445	97.8	111.1	108.7	90.3	88.8	80.2
— prašek	62.1	11.670	724.936	60	17.200	1.032.000	86.1	17.728	1.526.062	138.6	151.9	210.5	143.5	103.1	147.9
— šamotna masa	125.3	855	107.142	—	—	—	489.2	581	284.380	390.4	68.0	265.4	—	—	—
Želbjarna	970.4	14.867	14.427.090	950	14.640	13.908.000	1.037.8	18.779	19.489.522	106.9	126.3	135.1	109.2	128.3	140.1
OSNOVNA REALIZACIJA	31.079.4	(22.307)	693.286.335	34.760	(28.761)	999.726.605	36.683.4	(26.248)	962.853.793	118.0	117.7	138.9	105.5	91.3	96.3
Realiz. stranske dej. energ.	—	—	—	—	—	4.434.568	—	—	6.302.095	—	—	151.8	—	—	142.1
Realizac. storitev TOZD	—	—	4.707.346	—	—	1.299.915	—	—	844.613	—	—	—	—	—	65.0
Ostala realizac. vklj. DP	—	—	13.933.708	—	—	20.042.187	—	—	15.030.638	—	—	107.9	—	—	75.0
SK. ZUNANJA REALIZACIJA	—	—	711.927.389	—	—	1.025.503.275	—	—	985.031.139	—	—	138.4	—	—	96.1

IZVRŠITEV DRUŽBENEGA PLANA PRODAJE JANUAR-NOVEMBER

TOZD	IZVRŠITEV OD I—XI 1980			DRUŽBENI PLAN OD I—XI 1981			IZVRŠITEV OD I—XI 1981			I N D E K S I					
	Količ. t	Cena din/t	Vrednost din	Količ. t	Cena din/t	Vrednost din	Količ. t	Cena din/t	Vrednost din	Kol 8/2	Cena 9/3	Vrednost 10/4	Kol. 8/5	Cena 9/6	Vred. 10/7
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Livarna	538.2	33.392	17.970.479	640	40.631	26.003.840	557.4	43.508	24.251.020	103.6	130.3	134.9	87.1	107.1	93.3
Valj. bluming-štelcel	62.530.9	19.611	1.226.296.943	77.820	26.548	2.065.946.040	75.403.4	25.628	1.932.428.812	120.6	130.7	157.6	96.9	96.5	83.5
— bluming	4.377.2	16.892	73.938.092	4.620	20.255	93.577.820	6.122.3	21.839	133.704.139	139.9	129.3	180.8	132.5	107.8	142.9
— štelcel	58.153.7	19.816	1.152.358.851	73.200	26.945	1.972.368.220	69.281.1	25.963	1.798.724.673	119.1	131.0	156.1	94.6	96.4	91.2
Valj. žice in prof.	18.736.3	11.391	213.427.586	28.170	15.867	446.977.490	23.177.2	16.263	376.928.001	123.7	142.8	176.6	82.3	102.5	84.3
Valj. debele ploč.	76.183.0	17.943	1.366.962.807	66.700	26.008	1.734.700.170	66.525.9	25.175	1.674.814.277	87.3	140.3	122.5	99.7	96.8	96.5
Hladna valj. Bela	69.537.1	18.864	1.311.739.103	86.240	29.946	2.582.581.435	77.600.0	27.750	2.153.387.902	111.6	147.1	164.2	90.0	92.7	83.4
Hladna valj. Jesenice	25.283.0	19.929	503.860.927	24.920	27.254	679.162.490	25.024.0	27.118	678.593.972	99.0	136.1	134.7	100.4	99.9	99.9
Žičarna	39.824.2	23.244	925.687.135	38.430	30.726	1.180.795.672	37.168.9	33.902	1.260.119.257	93.3	145.9	136.1	96.7	110.3	106.7
Profilarna	18.321.2	17.562	321.756.066	14.550	21.165	307.952.590	15.264.2	23.798	363.263.533	83.3	135.5	112.9	104.9	112.4	118.0
— HOP	16.751.2	16.419	275.038.956	14.440	21.061	304.122.530	14.456.0	22.045	318.678.890	86.3	134.3	115.9	100.1	104.7	104.8
— ronele	318.3	45.563	14.502.351	—	—	—	390.7	77.032	30.094.548	122.7	169.1	207.5	—	—	—
— stebr. in distančn.	804.8	20.953	16.862.958	110	34.819	3.830.060	417.5	34.704	14.490.095	51.9	165.6	85.9	379.5	99.7	378.3
— diski	446.9	34.346	15.351.801	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skladišče 38	714.1	27.347	19.527.211	1.830	39.714	72.675.870	147.3	35.746	5.264.162	20.6	130.7	27.0	8.0	90.0	7.2
Vratni podboji	1.420.4	27.694	39.336.037	1.915	49.351	94.508.045	1.668.7	46.890	78.245.425	117.5	169.3	198.9	87.1	95.0	82.8
Jeklovlek	19.699.8	29.775	586.556.779	20.000	39.586	787.717.960	20.709.0	37.615	778.970.042	105.1	126.3	132.8	103.5	95.0	98.9
Elektrode	23.877.9	16.792	405.265.676	22.870	26.225	599.763.064	23.499.5	22.410	526.631.263	98.4	133.5	129.9	102.8	85.5	87.8
— elektrode, var. žica,	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
masa, Emona Zgb.	20.600.7	19.144	394.384.036	22.040	26.590	586.052.634	19.898.2	25.848	514.333.396	96.6	135.0	130.4	90.3	97.2	87.8
— prašek	716.3	12.991	9.306.485	830	15.519	13.710.430	605.7	15.987	9.683.869	84.6	123.1	104.1	73.0	96.8	70.6
— šamotna masa	2.560.9	615	1.575.155	—	—	—	2.995.6	873	2.613.998	117.0	142.0	166.0	—	—	—
Žebjarna	10.631.5	12.542	133.341.384	10.510	13.573	142.654.160	10.719.1	17.253	184.931.865	100.8	137.6	138.7	102.0	127.1	129.6
OSNOVNA REALIZACIJA	367.297.6	(19.253)	7.071.728.133	394.595	(27171)	10.721.438.826	377.464.6	(26.593)	10.037.829.531	102.8	138.1	141.9	95.7	97.8	93.6
Realiz. stranske dej. energ.	—	—	—	—	—	35.210.521	—	—	56.433.594	—	—	157.6	—	—	160.3
Realizac. storitev TOZD	—	—	43.968.923	—	—	14.299.057	—	—	12.860.572	—	—	—	—	—	89.4
Ostala realizac. vklj. DP	—	—	124.235.733	—	—	223.412.197	—	—	172.608.281	—	—	138.9	—	—	77.1
SK. ZUNANJA REALIZACIJA	—	—	7.239.932.789	—	—	10.994.360.601	—	—	10.279.731.978	—	—	142.0	—	—	93.5

PREDLOG PROIZVODNEGA PROGRAMA ŽELEZARNE ZA LETO 1982

Predlog proizvodnega plana izhaja iz začrtane poslovne politike naše železarnice za leto 1982. Upošteva sprejete skupne cilje in naloge srednjeročnega plana za obdobje 1981-1985 ter materialne okvire in možnosti našega razvoja v prihodnjem letu.

Na osnovi proizvodnih, nabavnih, prodajnih in kadrovskih možnosti v prihodnjem letu načrtujemo, da bomo v letu 1982 izdelali 1.531.000 ton skupne proizvodnje, kar predstavlja 5% povečanje letošnjih dosežkov. V okviru tega plana predvidevamo, da bomo izdelali 487.000 ton jekla in povečali letošnjo proizvodnjo za 9%. Za enak porast bodo predvidoma v prihodnjem letu povečale svojo skupno proizvodnjo tudi TOZD Valjarna blum.-štekel. Hladna valjarna Bela, Livarna in Vratni podboji. Ostale temeljne organizacije svojih letošnjih dosežkov predvidevamo ne bodo povečale, temeljna organizacija Plavž pa bo zaradi planiranega remonta VP 1 izdelala le 150.000 ton grodja, kar pomeni 9% manjšo proizvodnjo od letošnje.

Na področju gotove proizvodnje načrtujemo izboljšanje letošnjih rezultatov za 4%, pri tem imata na skupno povečanje najmočnejši vpliv TOZD Hladna valjarna Bela in Valjarna blum.-štekel z 12% oz. 9% povečanjem.

V okviru te proizvodnje bomo namenili prodaji (skupno s 3.000 tonami Elektrode Zagreb) 438.600 ton, kar pomeni dobrih 3% več kot v letošnjem letu.

Velik premik načrtujemo na področju izvoza, saj bomo 60.255 ton oz. 14% vseh prodanih količin plasirali na tuji trg, od tega na konvertibilno področje 39.930 ton oz. 20% več kot letos in na klirinško področje 20.325 ton oz. 16% več kot letos.

V celoti bomo iztržili skupaj s TOZD Monter 17.221 mio konvertibilnih dolarjev in 16.800 mio klirinških dolarjev. Na osnovi združevanja deviznih sredstev po 67. členu ZDP bomo pridobili še 8 mio dolarjev konvertibilnih dolarjev.

Za nemoten potek proizvodnje bodo morale temeljne organizacije med seboj zagotoviti ustrezno količino potrebnega vložka, kar je razvidno iz predloga plana medsebojnih dobav temeljnih organizacij, zaradi premajhnih količin lastnega jekla pa bomo morali nabaviti tudi 104.100 ton tujih polproizvodov. Vrsta in količina potrebnih polproizvodov s četrtletno dinamiko nabave je prikazana v posebnem pregledu.

V prihodnjem letu planiramo 6.878 zaposlenih in 30 pripravnikov. Priložen je tudi predlog plana izobraževanja.

Velik korak je predviden na področju naložb, saj načrtujemo pričetek izgradnje Jeklarne 2, za kar bomo namenili v letu 1982 1.800 mio dinarjev. Poleg zaključevanja že začelih naložb bomo v prihodnjem letu investirali še v naslednje večje naprave:

- naprava za vakuumiranje,
- finalizacija debele pločevine,
- aglomeriran prašek.

Skupno načrtujemo 2.560 mio din investicijskih vlaganj in 40 mio din amortizacijskih zamenjav.

PREDLOG PLANA SKUPNE PROIZVODNJE ZA LETO 1982

TOZD	Ocena izvršenja 1981 - t	Predlog za 1. 1982 v t	Indeks 1982/81
Plavž	165.697	150.000	91
Jeklarina	448.525	487.000	109
Livarna	1.829	2.000	109
Valj. blum.-štekel	390.912	426.400	109
Valj. žice in prof.	110.074	111.800	102
Valj. deb. ploč.	75.016	74.000	99
Hlad. valj. Bela	86.963	95.000	109
Hlad. valj. Jesenice	30.195	30.000	99
Žičarna	57.326	58.000	101
Profilarna	21.220	21.500	101
Vratni podboji	1.814	2.000	110
Jeklovlek	22.439	22.500	100
Elektrode	24.967	24.200	97
Želbljarna	11.650	11.600	100
Skladišče 38	317	1.500	473
SKUPAJ	1.448.944	1.517.500	105
Monter	11.096	14.080	127
SKUPAJ ŽELEZARNA	1.460.040	1.531.580	105

PREDLOG PLANA GOTOVE PROIZVODNJE ZA LETO 1982

TOZD	Ocena izvršenja 1981 - t	Predlog za 1. 1982 v t	Indeks 1982/1981
Livarna	1.829	2.000	109
Valj. blum.-štekel	82.731	86.400	104
Valj. ž. in prof.	25.476	23.000	90
Valj. deb. ploč.	74.262	73.100	98
Hlad. valj. Bela	84.963	95.000	112
Hlad. valj. Jesenice	27.286	27.150	100
Žičarna	40.723	42.400	104
Profilarna	16.929	16.800	99
Vratni podboji	1.814	2.000	110
Jeklovlek	22.439	22.500	100
Elektrode	24.954	24.200	97
Želbljarna	11.650	11.600	100
Skladišče 38	317	1.500	473
SKUPAJ	415.373	427.650	103
Monter	11.096	14.080	127
SKUPAJ ŽELEZARNA	426.469	441.730	104

PREDLOG PLANA PRODAJE ZA LETO 1982

TOZD	Ocena izvršenja 1981 - t	Predlog za 1. 1982 v t	Indeks 1982/1981
Livarna	617	800	130
Valjar. blum.-štekel	82.627	86.000	104
Valj. ž. in prof.	25.388	22.900	90
Valj. deb. ploč.	73.469	72.100	98
Hlad. valj. Bela	84.668	94.500	112
Hlad. valj. Jesenice	27.199	27.000	99
Žičarna	40.615	42.250	104
Profilarna	16.854	16.760	99
Vratni podboji	1.812	2.000	110
Jeklovlek	22.259	22.300	100
Elektrode	22.553	21.830	97
Elektroda Zagreb	3.144	3.000	95
Želbljarna	11.639	11.590	100
Skladišče 38	317	1.500	473
SKUPAJ	413.161	424.520	103
Monter	11.096	14.080	127
SKUPAJ ŽELEZARNA	424.257	438.600	103

PREDLOG PLANA POTREB PO NABAVLJENIH POLPROIZVODIH PO ČETRTLETJIH ZA LETO 1982

Polproizvod	Plan za leto 1982	Četrtletja			
		I.	II.	III.	IV.
Slabi za Valj. blum.-štekel	54.000	13.500	13.500	13.500	13.500
TVT za Hlad. valj. Bela	23.000	5.870	5.580	4.810	6.740
TVT za Hlad. valj. Jesenice	13.850	3.490	3.420	3.280	3.660
TVZ za Žičarno	4.200	1.500	2.100	600	-
TVT za Profilarno	4.800	1.190	1.290	1.360	960
Valj. profili za Jeklovlek	2.000	430	1.210	50	310
Vleč. žica za Elektrode	250	60	70	60	60
Vleč. žica za Želbljarno	2.000	510	490	500	500
SKUPAJ	104.100	26.550	27.660	24.160	25.730

PREDLOG PLANA IZOBRAŽEVANJA

1. Funkcionalno izobraževanje	112
- tečajev, seminarjev, itd.	
2. Izobraževanje ob delu	2
- 3. stopnja	5
- visoka šola	4
- višja šola	3
- srednja šola	41
- poklicna šola	3
- delovodska šola	
3. Kadrovske štipendiranje	20
- visoka šola	3
- višja šola	16
- srednja šola	152
- poklicna šola	
4. Pripravnštvo	23
- visoka šola	8
- višja šola	3
- srednja šola	

Opomba: Skupna številka pri funkcionalnem izobraževanju ne pomeni seštevka vseh akcij iz temeljnih organizacij, ker se v nekatere vključujejo vse temeljne organizacije (npr. žerjavovodski tečaj, jezikovni tečaji, tečaj za samoupravljalce, varilci, itd.).

PREDLOG PLANA KADROV ZA LETO 1982

TOZD - DS	Plan 1981	Poprečni stalež v 9. mes.	Ocena staleža 31. 12. 1981	Predlog plana 1982
1	2	3	4	5
Plavž	220	211	218	220
Jeklarina	690	680	700	720
Livarna	89	88	89	89
Valj. blum.-štekel	415	398	402	408
Valj. žice	185	181	176	185
Valj. deb. ploč.	168	166	168	168
Hlad. valj. Bela	290	272	280	290
Hlad. valj. Jes.	225	218	221	225
Žičarna	280	265	270	283
Profilarna	84	78	78	80
Vratni podboji	75	68	68	67
Jeklovlek	160	155	159	160
Elektrode	257	254	255	260
Želbljarna	85	84	84	85
Strojne del.	330	317	326	335
Remontne del.	515	506	510	515
Vzdrževanje	545	535	550	548
Energetika	240	239	245	245
Transport	380	358	375	380
DS KO - FI	286	285	285	283
DS KSI	350	356	352	323
DS EK-TKR-NG	492	474	476	492
Družbena prehr.	173	175	173	173
SKUPAJ	6.534	6.363	6.460	6.534
Monter	288	281	301	344
SKUPAJ ŽELEZARNA	6.822	6.644	6.761	6.878

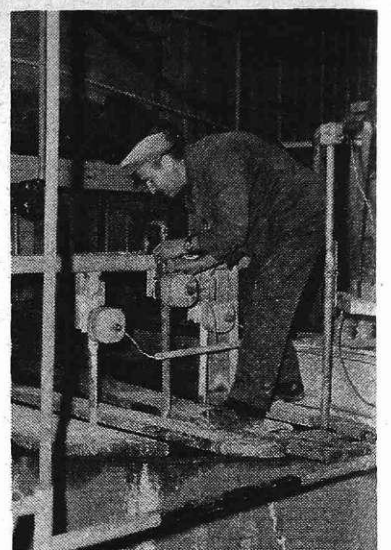
- 27 pripr. - 31 pripr. - 38 pripr. + 30 priprav.

PREDLOG PLANA IZVOZA IN UVOZA ZA LETO 1982

	Ocena 1981	Plan 1982	Indeks 1982/81
v 000 dolarjih			
KONVERTIBILA			
1.1.1 Izvoz blaga za gotovino	17.918	23.386	131
1.1.2 Izvoz blaga po kooperacijah	1.082	1.150	106
1.2.1 Izvoz blaga v razvite države	12.118	16.503	136
1.2.2 Izvoz blaga v države v razvoju	-	760	-
1.2.3 Izvoz blaga v ostale konv. drž.	6.882	7.273	106
1. Skupaj izvoz blaga	19.000	24.536	129
(1.1.1 + 1.1.2) = (1.2.1 + 1.2.2 + 1.2.3)			
2.1.1 Uvoz blaga za gotovino	27.387	40.457	148
2.1.2 Uvoz blaga na kredit	4.571	-	-
2.1.3 Uvoz blaga po kooperacijah	706	935	132
2.2.1 Uvoz blaga iz razvitih držav	18.602	29.779	160
2.2.2 Uvoz blaga iz držav v razvoju	4.069	6.137	151
2.2.3 Uvoz blaga iz ostalih konv. drž.	9.993	5.476	55
2.3.1 Uvoz repromateriala	31.203	34.290	110
2.3.2 Uvoz opreme	1.461	7.102	486
2. Skupaj uvoz blaga	32.664	41.392	127
(2.1.1 + 2.1.2 + 2.1.3) = (2.2.1 + 2.2.2 + 2.2.3) = (2.3.1 + 2.3.2)			
KLIRING			
1. Skupaj izvoz blaga	13.773	16.800	122
2.1 Uvoz repromateriala	19.375	29.804	154
2.2 Uvoz opreme	125	-	-
2. Skupaj uvoz blaga	19.500	29.804	153

PREDLOG PLANA IZVOZA IN UVOZA ZA LETO 1982

	Ocena 1981	Plan 1982	Indeks 1982/81
v 000 din			
KONVERTIBILA			
1.1.1. Izvoz blaga za gotovino	4.159	18.702	450
1.1.2. Izvoz blaga po kooperacijah	-	-	-
1.2.1. Izvoz blaga v razv. države	4.159	18.702	450
1.2.2. Izvoz blaga v države v razvoju	-	-	-
1.2.3. Izvoz blaga v ostale konv. drž.	-	-	-
1. Skupaj izvoz blaga	4.159	18.702	450
(1.1.1 + 1.1.2) = (1.2.1 + 1.2.2 + 1.2.3)			
2.1.1 Uvoz blaga za gotovino	500	2.500	500
2.1.2 Uvoz blaga na kredit	-	-	-
2.1.3 Uvoz blaga po kooperacijah	-	-	-
2.2.1 Uvoz blaga iz razvitih držav	500	2.500	500
2.2.2 Uvoz blaga iz držav v razvoju	-	-	-
2.2.3 Uvoz blaga iz ost. konv. drž.	-	-	-
2.3.1 Uvoz repromateriala	500	2.500	500
2.3.2 Uvoz opreme	-	-	-
2. Skupaj uvoz blaga	500	2.500	500
(2.1.1 + 2.1.2 + 2.1.3) = (2.2.1 + 2.2.2 + 2.2.3) = (2.3.1 + 2.3.2)			
KLIRING			
1. Skupaj izvoz blaga	4.822	-	-
2.1 Uvoz repromateriala	1.408	8.900	632
2.2 Uvoz opreme	-	-	-
2. Skupaj uvoz blaga	1.408	8.900	632

Sodelavec pri napravi za nevtralizacijo na Beli (Foto S. Kokalj)

Železarski globus

MOZAMBIK

Ta afriška država ima velike zaloge premoga primerne za koksiranje. Pred kratkim sta mozambiška in brazilška vladi podpisali sporazum na osnovi katerega bo Brazilija nudila tehnično pomoč pri mozambiških naporih za povečanje proizvodnje premoga. Ta bi naj v prvi fazi narasla na šest milijonov ton letno in kasneje na 12 milijonov ton. Potrebna finančna sredstva bo prispevala iz svojega sklada za pomoč deželam v razvoju države naftnega združenja OPEC. Precejšen del na ta način povečane količine izkopenega premoga bo Mozambik izvozil v Brazilijo.

ŠVEDSKA

Minister za industrijo švedske vlade je predložil parlamentu načrt o subvenciji 1,5 milijarde švedskih kron dražnji rudarski družbi LKAB za izkop železove rude. V obdobju januar-avgust je imela ta družba že 430 milij. švedskih kron izgube in do konca leta bo znašala že okoli 750 milij. švedskih kron. Za obdobje 1982 do 1984 potrebuje LKAB še 600 milij. švedskih kron, subvencije, da bo z njo krila stroške prevoza železove rude do norveške luke Narvik.

RAZPRAVA O SKUPNI PORABI V PRIHODNJEM LETU

(Nadaljevanje s 1. strani)

OTROŠKO VARSTVO

Skupnost otroškega varstva v občini Jesenice je ena tistih, ki je zaradi slabega planiranja v letu 1981 močno zaostala, in je prav, da se ji dovoli za leto 1982 boljše izhodiščne osnove.

V predloženem dodatku k samoupravnemu sporazumu o temeljnih plana za obdobje 1981-85 za leto 1982, kljub popravkom še vedno ne zagotavljajo izvedbe vseh prvotno predvidenih nalog - odpade namreč 80-urni program v šestih oddelkih, pa tudi nobene širitve vzgojno varstvene dejavnosti ni mogoče predvideti, četudi bi glede na proste kapacitete v letu 1982 imeli eventuelno možnost.

Predložena delitev stroškov za varstvo otrok v razmerju 55:45 med skupnostjo otroškega varstva in starši je verjetno v danih pogojih dovolj realna.

Na področju denarnih pomoči je vsekakor pomembna novost o dogovarjanju za enotne višine teh pomoči v vseh gorenjskih občinah.

Napore skupnosti otroškega varstva, da predvsem zagotovi nemoten potek varstva otrok v vseh vzgojno varstvenih organizacijah, kaže podpreti.

VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE

Glede na to, da bo moral obseg sredstev za skupno porabo v SIS družbenih dejavnosti zaostajati za 25 % za rasti dohodka, pomeni, da se bodo sredstva za izvajanje nalog na področju izobraževanja v letu 1982 lahko nominalno povečala za 16,5 %, v primerjavi z letom 1981. Zato bo treba pri vrednotenju programov za naslednje leto v elementih cen storitev upoštevati:

- povečanje materialnih stroškov za 20 %, ker se predvideva 20 % porast cen.

- povečanje sredstev za osebne dohodke in skupno porabo za 20,5 %, kar je enako predvidenemu povečanju osebnih dohodkov za celotno družbeno delo.

V preteklem obdobju smo veliko gradili, zato je amortizacija 35 %. Zato bi kazalo podpreti izvršni svet skupščine občine Jesenice, da bi obe jeseniški osnovni šoli imeli le od prvega do četrtega razreda celodnevno osnovno šolo.

KULTURA

Zaradi manjšega obsega sredstev je znižan program dela, tako da je zaključno srečanje gledaliških skupin prenešeno v program za leto 1984 in 1985. V kolikor se tak program tako lahko opusti, je vprašanje, če je tudi potreben.

TELESNA KULTURA

Iz planiranega razporeda sredstev je videti, da je največji poudarek dan vrhunskemu in tekmovalnemu športu, rekreativni dejavnosti pa je odmerjeno manj sredstev in nakazana možnost, da s posebnimi programi pridobi dodatna sredstva v združenem delu.

Posebne pozornosti je vreden »dodatek« k samoupravnemu sporazumu. Menimo, da so objekti za potrebe telesne kulture v naši občini zelo mačehovsko obravnavani in da bi morali ponovno združevati predlagana sredstva v višini 0,10 %. Predlagamo, da se dodatek sprejme.

SOCIALNO SKRBLJIVOST

Skupnost socialnega skrbstva v družbi z ostalimi interesnimi skupnostmi družbenih dejavnosti v naši občini v letu 1982 pade med tiste, ki morajo zaradi večjih potreb v drugih skupnostih, svoj program finančno krčiti. Svoj letošnji program bo nominalno valorizirala le za 14,1 %, to pa pomeni, da bo predvidoma za izvedbo svojega programa združila 19.143.000,00 din.

V svojem občinskem programu, kljub vsemu skupnost zagotavlja: - zavodsko varstvo prizadetih občanov v splošnih socialnih zavodih, v posebnih socialnih zavodih, zavodsko varstvo otrok in mladostnikov v organizacijah za usposabljanje, varstvo otrok in mladostnikov z motnjami vedenja in osebnosti.

- rejnina otrokom, ki nimajo staršev, ali iz različnih vzrokov ne morejo živeti pri starših.

- delovanje delavnic za delo pod posebnimi pogoji.

- razne denarne (enkratne in časne) pomoči in še druge oblike socialne pomoči.

Plan je delan na osnovi zakonskih in stvarnih potreb v skladu z že evidentiranimi in pričakovanimi primeri. Delo skupnosti socialnega skrbstva in služb, bomo ob koncu prihodnjega leta lahko ocenili za uspešno, če bodo rešili in strokovno pokrili vse sedanje potrebe, ob čim manj novih potrebah socialnega varstva, zato je ta plan realen.

ZDRAVSTVENO VARSTVO

Nastete prioritete naloge za leto 1982 so v četrtem členu obsežno zasnovane in vprašanje je, ali jih bodo izvajali občinske zdravstvene skupnosti lahko realizirali, ob upoštevanju, da bo financiranje programa za leto 1982 še bolj zapleteno kot letos (osnovni kalkulatorni elementi programa se povečujejo za okrog 22 %, dogovorjena sredstva pa le za 14,6 %).

Predlog o višji prispevni stopnji za stroške zdravstvenega varstva tistih delovnih organizacij, kjer bo odsotnost z dela zaradi bolezni večja kot je to normalno, ki ga vsebuje sedmi člen, ni sprejemljiv iz več razlogov: - po kakšnem kriteriju bodo strokovne službe opredelile »normalno« bolezensko odsotnost,

- člen ni v skladu s 4. členom statuta medobčinske zdravstvene skupnosti (vzajemnost in solidarnost).

- bolezenska odsotnost delavcev je v železarni Jesenice nad regijskim oziroma občinskim poprečjem, na kar vplivajo največ izredno težki fizični in psihični napori delavcev, ki delajo v dokaj zastarelih in težkih proizvodnih obratih. Posledice take odsotnosti najbolj čutimo delavci Železarn. Zato smo tudi sprejeli vrsto ukrepov (ki jih tudi izvajamo) za znižanje bolezenske odsotnosti, torej tega ne opazujemo le iz strani. O tem problemu je treba razpravljati realno. Ob sprejetju zgoraj navedenega ukrepa bi se negativni vpliv bolezenske odsotnosti na sam dohodek posameznih temeljnih organizacij bistveno povečal. Zapreti pa bomo morali tudi vrsto reševanj zaposlovanja teže zaposljivih oseb, za kar je Železarna vse doslej imela veliko posluha.

Zato sprašujemo: Ali je v občini Jesenice še katera druga delovna

organizacija, ki bi jo lahko primerjali z Železarno (težavnost delovnih pogojev)? Ali niso ob enaki prispevni stopnji za vse uporabnike občinske zdravstvene skupnosti enake pravice? Kakšne prednosti v programu zdravstvenega varstva je bil delavec Železarne deležen glede na to, da dela v neprimerno težjih delovnih pogojih kot večina drugih delavcev v občini? Ali še katera druga delovna organizacija prispeva za zdravstveno varstvo svojih delavcev toliko napora in materialnih sredstev (obratna ambulanta Železarne) kot ravno Železarna?

ZAPOSLOVANJE

V nalogah občinske skupnosti za zaposlovanje so zajete vse naloge, za katere smo se dogovorili tudi v srednjeročnem planu. Skupnost bo izvajala naloge v okviru možnih finančnih sredstev, kar pomeni, da bo obseg nalog manjši. Menimo, da je verjetno potrebno izvajati vse naloge, vendar je iz tega, kako skupnost načrtuje potrebna sredstva, za njih celotno področje enako pomembno.

Področja, ki predstavljajo zakonsko obvezo, bodo morala biti urejena. Pa tudi pri teh naj se pogleda, če se da z nosilci nalog kaj racionalizirati. Posebno bi bilo potrebno pregledati, če ne pride do obdelave posameznih podatkov še kje drugje.

Naloge skupnosti, pa naj bodo to izvedbene naloge strokovne službe ali ostale in s tem tudi rezultati, naj bi bili bolj učinkoviti. Vse preveč se ostaja na svetovanju ali pa še celo le pri podajanju podatkov, rezultati so pa odvisni v celoti od združenega dela, kjer so bolj ali manj usposobljeni za realizacijo, oziroma rezultat ni v celoti odvisen od njih.

Poklicno usmerjanje kot temeljita vsestranska priprava na izbiro poklicev mora postati učinkovitejša. To pa ni odvisno le od skupnosti, ampak v veliki meri od temeljnih organizacij in njihovega dela, zato bi bilo potrebno v tem sporazumu nakazati, kako bomo skupno (temeljne organizacije in skupnost) pristopili k realizaciji potreb za proizvodno delo in prilagajanje proizvodnje težnjam mladih.

Glede na majhno število oseb, ki so bile upravičene do zavarovanja za primer brezposelnosti in dokaj ostrih zakonskih določb, ki urejajo to področje, menimo, da se število takih oseb ne bi smelo povečevati in s tem tudi ne potrebna sredstva.

Menimo, da je osnovna pomanjkljivost samoupravnega sporazuma v tem, ker ne nakazuje, kako bomo pri uresničevanju bolj učinkoviti.

Jasno bi bilo treba ločiti koliko sredstev bi bilo potrebno za delovne skupnosti (npr. osebni dohodek), koliko pa je potrebno sredstev za izvedbo posameznih aktivnosti.

KOMUNALNA DEJAVNOST

Predviden porast stopnje iz 0,80 % na 1,30 % močno posega v načrtovano stanovanjsko gradnjo. Predlog je sprejemljiv, vendar bi se morali zavzemati za dodatno združevanje sredstev za potrebe komunalne skupnosti.

VARSTVO PRED POŽAROM

V okviru predvidenih sredstev bomo po programu dela v letu 1982 dokončali začeta dela in nerealizirane naloge iz preteklega leta ter v okviru možnosti izvajali politiko požarnega varstva po družbenih usmeritvah.

Posebna skrb bo namenjena opremljanju poklicne gasilske in reševalne enote železarne Jesenice in ostalih gasilskih enot, strokovnemu usposabljanju gasilcev in povezovanju z enotami civilne zaštite in ljudske obambe. Skladno s stabilizacijskimi ukrepi pa bodo ukinjene vse večje naložbe - novogradnje in okrnjena nabava opreme (zlasti iz uvoza).

S sodelovanjem že pri oblikovanju dopolnila so bile upoštevane potrebe PGRC, zato predlagamo sprejem tega dopolnila.

STANOVANJSKO GOSPODARSTVO

Predlog je usklajen s predlogom komunalne skupnosti in predvideva manjši obseg gradnje, kar v naši občini povečuje že tako perečo stanovanjsko problematiko.

V 4. členu ni sprejemljivo določilo, da se iz dodatnih sredstev za stanovanjsko gradnjo izloča še 20 % sredstev za komunalno rabo. To ne vpliva spodbudno na dodatno izločanje sredstev za stanovanjsko gradnjo.

POKOJNINSKO IN INVALIDSKO ZAVAROVANJE

V skupini samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti, bo v letu 1982 skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja imela delno prednost pred drugimi, v smislu zaostrenih pogojev rasti porabe. Ta skupnost namreč mora zagotoviti redno izplačevanje valoriziranih pokojnin, kljub temu pa čimbolj omejiti rast dohodkov.

V svojem predloženem programu dejavnosti med drugim zlasti podarja:

- skrb za ustrezen življenjski standard vseh upokojencev skladno z rasti življenjskega standarda aktivnih zavarovancev, še posebej pa upokojencev z najnižjimi pokojninskimi prejemki.

PREGLED PLANIRANIH SREDSTEV SIS ZA LETO 1982 S PRI- SPEVNIMI STOPNJIAMI V PRIMERJAVI Z LETOM 1981

	Valoriz. sredstva v letu 81	Planirana sredstva za leto 82	Indeks 82/81	Prispevna stopnja 1981	Prispevna stopnja 1982
1. Skupnost otroškega varstva	57.584	75.640	131,4	2,25	2,33
- vzgojno var. dej.	20.166	32.984	163,6	0,80	1,07
- otroški dodatek	37.418	42.656	114,0	1,45	1,26
2. Izobraževalna skupnost	158.045	180.090	114,0	6,38	5,77
3. Kulturna skupnost	25.441	29.028	114,1	1,00	0,94*
4. Telesno kulturna skupnost	15.692	17.880	114,0	0,62	0,58
5. Skupnost socialnega skrbstva	16.777	19.118	114,0	0,67	0,61
6. Zdravstvena skupnost	279.745	323.525	115,7	9,78	9,76
- iz BOD	31.611	38.389	121,4	1,10	1,16
- iz dohodka	248.134	285.136	114,9	8,68	8,60
7. Skupnost za zaposlovanje	5.637	6.423	114,0	0,21	0,19
Skupaj družbene dejav.	558.921	651.704	116,6	20,91	20,18
8. Komunalna skupnost	14.400	16.430	114,1	0,55	0,54
9. Požarna skupnost	7.881	8.992	114,1	0,31	0,30
SKUPAJ	581.202	677.126	116,5	21,77	21,02
10. Zveza skupnosti otroškega varstva iz BOD	-	-	-	1,16	1,16
11. Skupnost pokojn. inv. zavar. - iz BOD	-	-	-	11,10	11,55
- iz doh.	-	-	-	0,80	0,80
12. Starostno zavarov. kmetov - iz doh.	-	-	-	0,56	0,53
SKUPAJ	581.202	677.126	116,5	35,39	35,06
- iz BOD	305.150	360.145	118,0	24,28	24,10
- iz dohodka	276.052	316.981	114,8	11,11	10,96
13. TKS - vzdrževanje objektov	-	3.046	-	-	0,10

Op.: (*) - obč. program 0,42, program skup. nalog 0,52

PREDLOG PLANA MEDSEBOJNIH DOBAV TEMELJNIH ORGANIZACIJ V LETU 1982

TOZD porabnik	TOZD dobav. Plavž	Jeklar-na	Li-varna	Valj. Blum.-štekl.	Valj. žice in prof.	Valj. deb. ploč.	HVB	HVJ	Zi-čarna	Profi-larna	Vratni podb.	Jeklo-vlek	Elek-trode	Žeb-ljarna	Skupaj žele-zarna	Na-bava
Plavž																
Jeklar-na	150.000														150.000	
Livarna			2.600												2.600	
Valj. bl.-št.		434.400													434.400	54.000
Valj. ž. in pr.		50.000		74.220											124.220	
Valj. d. ploč.				93.870											93.870	
HL valj. Bela				98.200											98.200	23.000
HL valj. Jes.				20.300											20.300	13.850
Zičarna					56.420										56.420	4.200
Profilarna				13.410				2.760		2.160					17.070	4.800
Vratni podb.								90							2.250	
Jeklovlek					21.980										21.980	2.000
Elektrode					8.600				5.700						14.300	250
Žeb-ljarna									9.900						9.900	2.000
Gotova proizvodnja				2.000	86.400	23.000	73.100	95.000	27.150	42.400	18.300	2.000	22.500	24.200	427.650	
Storitve					40.000	1.800				2.540					44.340	
Skupna proizvodnja	150.000	487.000	2.000	426.400	111.800	74.000	95.000	30.000	58.000	23.000	2.000	22.500	24.200	11.600	1.517.500	
Nabava polproizvodov																104.100

Opomba: Pri gotovi proizvodnji je vključeno Skladišče 38, pri storitvah je upoštevano oblikovanje diskov in proizvodnja stebričkov ter distančnikov za skladišče 38. Storitve Valjarne Bluming-štekel zajemajo slabe za potisno peč, storitve valjarne žice in profilov pa prevajanje gredic.

Železarski globus

JAPONSKA

Japonska železarska družba Kawasaki Steel Co. je razvila novo vrsto premogove gošče za vpihovanje v plavže namesto mazuta. To novo gorivo sestavlja 70 % kemično stabiliziranega drobnega zmletega premoga, ki ni primeren za koksiranje. Poleg tega je možno tudi zmanjšanje transportnih stroškov, ker je to goščo mogoče transportirati po cevodov. Prvi praktični poskusi so že pokazali dobre rezultate.

MEHIKA

Britansko podjetje Davy Loewy je v konkurenci z japonskimi, italijanskimi, zahodnonemškimi in francoskimi podjetji dobilo naročilo za izgradnjo železarne državne mehiške družbe Sidermex v Lazaro Cardenas ob Pacifiški obali. Naložba je predvidena v višini 607 milij. dolarjev, proizvodna zmogljivost železarne pa bo 1,5 milij. ton pločevine letno.

Jelovici porazgubili. Milan Čadež-Aleksander je tam postopoma zbral porazgubljene soborce in jih 28. septembra 1942 prepeljal prek Save v Karavanke. Pri tem je neprestano iskal zvezo z jedrom 2. grupe odredov, ki je medtem že zdavnaj odšla na Stajersko. Tako je ta skupina dobila vzdevek »Aleksandrova četa«. Prek ljudi pod Karavankami je dobila najprej stik s političnimi delavci, 1. oktobra pa je dosegla Tomano vo planino. Ker še vedno ni našla zveze z 2. grupo odredov, je skoraj dva meseca morala delovati samostojno. Manjše akcije je brez zvez z drugimi izvajala v Tuhinjski dolini ter v okolici Nove Štife in tudi Gornjega Grada. Konec novembra je dobila zvezo s Kamniškim bataljonom KO in se mu v začetku decembra 1942, torej le malo pred prihodom Kokrške skupine, nad Pavlovčami priključila. Od tam je skupno z njim odšla na Rakitovec, kjer se je srečala s Kokrško skupino.

Borci so se komaj odpočili, že so pripravili patroljo, ki naj bi bila zadosti močna in gibljiva, sestavljena pa iz borcev Kokrške skupine in Aleksandrove čete. Borci Kokrške skupine so se sicer čudili povelju, ki jih je tako hitro vračalo tja, od koder so bili pravkar prišli, saj bi bili potemtakem lahko ostali tam, zlasti še, ker jim je bilo pred odhodom povedano, da bodo prezimovali skupaj s 1. bataljonom KO na Kamniškem, a vojna je vojna in povelje povelje.

Zdaj je bila sestavljena močna skupina, ki je, sodeč po poročilih, štela 29 borcev. (V različnih spominih in zapisih udeležencev je ob cenitvi števila te patrolje navedena nekaj večja številka, običajno 30 do 33, vendar je 29 najbližja resnici.) Najvišji po položaju je bil komandant Kokrškega bataljona Ivan Vambergar-Fajfar, ki je tudi prevzel poveljstvo, Milan Čadež-Aleksander pa je bil komandir čete. Toda Vambergar je bolje poznal teren, na katerega so se spet vračali. (Gre tudi za uprašanje politkomisarja, ki je ostal na Kamniškem. To dolžnost je po pripovedovanju Ivana Vambergarja-Fajfarja in drugih borcev Kokrške skupine tedaj opravljal Franc Stefe-Miško. Največkrat beremo, da je to patroljo popeljal pod Storžič Milan Čadež-Aleksander, in to je po spominih nekaterih povzeto tudi v kroniki 2. grupe odredov. To ni niti čudno, ker je Aleksander svoji četi poveljeval še naprej, drugih tovarišev pa zaradi kratkega skupnega bivanja niso poznali, poleg tega pa tudi spomini niso povsem zanesljivi. To bo videti tudi iz nadaljnjega opisa.)

Izmed borcev Kokrške skupine so poleg odrednega politkomisarja ostali v Kamniškem bataljonu tudi bataljonski politkomisar Lado Kuvonar-Slavko Kovač, četni komandir Adolf Praček-Adi in še nekateri oslabei tovariši in nekateri iz politkomisarjevega spremstva. Tako je od Kokrške skupine za to patroljo ostalo morda okoli 10 borcev, medtem ko je Aleksandrova četa štela okoli 20 borcev. (Podatek iz kronike 2. grupe odredov, str. 405.) Tako pri- demo blizu številki 29, kolikor jih navaja poročilo. (To poročilo iz sre-

dine decembra 1942 (v avtorjevem arhivu je kopija) navaja število 29 borcev, pozneje, ob povratku je bilo število skupine drugačno.) Tam tudi zvezo, da je bila ta skupina (oziroma Kokrški bataljon) zaradi začasne okrepitev oborožena z 29 puškami, z 1 puškomitraljezom, s 26 bombami, (verjetno) s 5 pištolami in drugim ter s 3544 naboji za puške. To pomeni, da so imeli več kosov orožja kot borcev.

Tako zbrana skupina je krenila na pot že 16. decembra 1942, in sicer iz taborišča na Malem Rakitovcu. (Nekateri tovariši zmotno in zaradi številnih doživetij mislijo, da je Kokrška patrolja odšla pod Storžič s Kostanjske planine. To ne more držati iz preprostega razloga, ker je Kamniški bataljon z odrednim štabom vedel krenil na Kostanjsko planino šele po odhodu te patrolje proti Storžiču.) Patrolja je brez zaprek hodila precej hitro in čeprav je morala prekorati dve gorski rečici, Kamniško Bistrico in Kokro, je pod Storžič prišla že naslednji dan proti večeru.

S Senturške gore, ki ni visoko, se je spustila v ravnino in potem po ravnini mimo Cerkelj in Hotemaž dosegla Kokro ter jo neovirano prestopila. Iz začasnega taborišča pri Lovrencu pod Storžičem so nekateri tovariši odšli na teren in obiskali posamezne zaupnike, ki jih tedaj tam ni bilo veliko. Z razgovori so jim ulivali nova upanja in jim delili literaturo, ki so jo prinesli iz Kamniškega bataljona.

Po zvezi ji je bilo tudi sporočeno, da je Korošec Franc Pasterk-Lenart že toliko okreval, da lahko pridejo ponj. To nalogo je spet dobil Viktor Uzar-Saško, ki je pred nekaj tedni Pasterka tudi odvedel v dolino. Ozdravljenega Korošca sta Viktor Uzar-Saško in Vladimir Perač-Tarzan pripeljala 19. decembra 1942 prek Seničnega in Vetrnega spet k skupini pod Storžič. Ker je bil Franc Pasterk-Lenart (rojen 12.3.1912), tedaj star 30 let, zanimiv novinec, ki se je takoj izkazal s svojo hrabrostjo in predanostjo, o njem še nekaj besed.

Ko je Franc Pasterk še na domači, koroški strani prišel v stik z že znanima organizatorjema Župan-ncm-Johano in Stanetom Mrhar-jem, se je zelo čudil, kako se parti-zani sploh morejo bojevati, ko ven-dar nimajo niti radijske zveze in da se kurirji morajo s pošto peš prebija-ti čez Karavanke. Še bolj pa se je potem čudil tovariškemu odnosom, ki so vladali med partizani.

Pasterk je izhajal iz pobožne, toda zavedne slovenske družine, in tudi sam je bil globoko veren. Poz-nal je navade nacistične vojske, saj je moral biti nemški vojak kar štiri leta, od tega cela tri leta na frontah. Zato je takoj po prihodu k partiza-nom postal vzoren, hraber in tudi preudaren borec.

Tovarišem je pripovedoval, kako je dezertiral iz nemške vojske, kako je hodil prek Karavank in da jih ni lahko dobil. Pripovedoval je tudi o nasilju nacistov nad slovenskimi družinami na Koroškem in o tem, da se tudi tam začenjajo upirati. Povedal je pa tudi, da je o komuni-stih, imel dotlej čisto drugačne pred-

stave. Zdaj se je hitro privadil parti-zanskemu življenju in postal »dober tovariš in neustrašen borec«, kot se ga med drugimi spominjajo tudi te-danji soborci Leon Cibic-Tomaž, Ivan Vambergar-Fajfar ali Franc Stefe-Miško.

Medtem ko so nekateri pripadniki Kokrške patrolje pod Storžičem obiskovali razne aktiviste, je večina že 19. decembra 1942 zvečer odšla v oskrbovalno akcijo.

Spustili so se na Srednjo Belo, kjer so nekemu posestniku poleg živil vzeli tudi nekaj obleke. Na-slednji večer, to je 20. decembra, pa je Kokrška skupina v Sebenjah pri Križah v večji čevljarški delavnici in trgovini s pomočjo terenskih delavcev zasegla velik plen. Zaplenila je kar 70 parov čevljev, precej živil in nekaj drugega blaga. Poleg tega je med vračanjem pod Storžič demon-strativno obstreljevala orožniško postajo v Križah.

Iz začasnega taborišča pri Lov-rencu je 23. decembra 1942 šla skupina štirih partizanov-prosto-vojevcev, med njimi tudi že Franc Pasterk-Lenart, v Križe, da bi kaznovala okupatorjevega sodelav-ca. Pasterk, ki je bil še vedno v nemški uniformi, je kar sredi dneva sam šel v trgovino tik ob orožniški postaji, drugi trije pa so mu varovali umik. V trgovini je ustrelil nemškega sodelavca, nato pa se je hlad-nokrvno umaknil. Tedaj je Pasterk prvič pokazal, kaj zmore, in tudi pozneje je še nekaj časa spretno in drzno znal izkoriščati nemško obo-rožitev, uniformo in znanje nem-ščine. Ker ga ljudje tod niso poznali, je s svojimi nastopi zelo koristil svoji skupini. Dostikrat je kar sam šel na ogled v take kraje, kjer je bilo verjetno, da se ne bo mogoče ogniti Nemcem.

Cepprav so Nemci konec 1942. leta že začeli s prvim novacem (naj-prej sta bila na vrsti letnika 1923 in 1924) in je bila mobilizacija teh ogroženih fantov ena osnovnih nalog partizanskih in političnih delavcev na terenu, je dokaj slabo potekala. Kljub poskusom, da bi kokrški in Aleksandrovi partizani skupno s političnimi delavci mo-bilizirali vsaj nekaj fantov teh let-nikov, niso dobili niti enega. Zima, nemška moč, podkrepljena z nasi-ljem, njihova propaganda, pred- vsem pa nemoč partizanske skupine na širokem območju vse od Kokre do Trziča in severnega predela Kranja so bili vzroki, da je bilo politično pripravljanje fantov na odhod k partizanom prešibko. V takih razmerah rekruti tudi niso imeli dovolj zvez s partizani ali njihovimi zaupniki, poleg tega pa je bila kokrška partizanska skupina v zimskih razmerah prešlaba, da bi mogla fante pritegniti v partizane. Zaradi tega in pa tudi zaradi strahu pred izseljevanjem svojcev v Nemčijo niso nemški mobilizaciji podlegli le omahljivci, temveč tudi taki, ki so bili sicer pripravljeni na odhod k partizanom.

Tako je na tem območju prvi val mobilizacije Nemcem uspeval, Ko-krška skupina pa je ostala praznih rok.

Proti koncu decembra se je močno poslabšalo še vreme. Prišlo je spet snežiti in zadrževanje partizanske skupine pod Storžičem je postajalo vse težje. Pod Storžičem ali Krav-cem skupina ne bi bila dolgo zdržala in obstajala je resna nevar-nost, da jo bodo Nemci razbili ali pa potisnili v neprehodne predele Ka-ravank. (se nadaljuje)

Vsekakor so bili Milka, Boris in Zdravko vsi predrugačeni, ko je zgodnja pomlad odnašala sneg in se je ves dan večal za sežnje in korake. Dolinska pot je bila zanje spet odprta – kolesarjenje se je začelo!

S to vigradjo pa se je nekaj spremenilo. Pridružil se je Vozarjev Heribert, sin edine hiše v Sosednju, ki je marca 1938 ob Hitlerjevem prihodu izobesila zastavo s kljukastim križem, da so se ljudje norčevali, drugi čudili, nekateri pa bali.

Heribert pa se je ponašal s tem, da se baje pri njem doma govori večji del nemško. Ne samo med gosti tujci, marveč tudi med starejšimi brati in sestrami. In ti so tudi pripeljali k hiši večkrat sošolce ali prijatelje iz trga ali še od drugod. S tem so hoteli pokazati, kaj so! Postavljali so se, četudi so živeli v glavnem od razdrapanih kmetije, kjer so jim domačini Sosednjani šli na roke.

Lepe vzajemnosti je bilo zdaj konec, ko se je pridružil Heribert otroški trojki.

Tu tajč redni je zabrusil Heribert na vsem lepem Zdravku v obraz, ko so se igrali doli pri Plavzu z žogo. Drugače morda tega ne bi dejal, a je bilo nekaj tržanov zraven. Pred temi pa se je hotel Heribert spet postaviti.

Zdravko pa mu je zabrusil žogo s tako močjo v prsi, da je frkolin ni vzdržal: No le ujemij tvoj redn!

Pri gospodu nadučitelju ni minilo dneva, da visoki funkcionar nacistične stranke ne bi pokazal svoje politične oblasti na vseh področjih občanov.

Zdravko ni mogel pozabiti, kako je bilo takratno popoldne, ko sta prišla z materjo kot naročeno v urad orgrupenlajtunge: Komaj sta vstopila, je začel visoki mož s svetlimi očali na orlovskem nosu prav sladko govoriti na mater. Po slovensko! Prav s podobnim naglasom, kot ga je fant slišal kdaj od misijonarjev ali iz ljubljanskega radia, preden je pomendral Hitler Jugoslavijo:

VALENTIN POLANŠEK

5

ROMAN

KRIŽ S KRIŽI

– Vaš sin se pridno uči. Nemški narod podpira inteligentne otroke. Zastonj lahko študirajo. Samo s farji se ne sme družiti. To ne gre! Ste razumeli! Heil Hitler!

Pa sta že stala spet pred vrati.

Nikoli se nista prehodila z materjo vso pot domov tako redko-besedna kot takrat. In doma je bilo še bolj čudno! Babica je javkala: Brez boga in molitve ne bo nikamor prišel! Deda je renčal tu in tam: Če ima dobro glavo, naj gre v šole! Nekoč se mu bo bolje godilo kot nas enemu! Šola je šola. Hitler bo šel, a kar se bo fant naučil, pa ne bo prešlo.

Mati pa, preprosta ženska, je vzdihovala: Če bodo denarje za šolo dali, bodo hoteli še sina vzeti!

Zdravko se je zresnil. V otrokovi duši je bilo v nejasni razgiba-nosti toliko skrivnosti in hrepenenja, kar ga je dvigalo visoko pred vse sovstnike.

Fant se je spominjal, kako nenaden konec je bil s slovenskima listomā... Letos na cvetno nedeljo je začela babica moliti in vzdihovati:

– Moj Bog, vojska je! Ali čujete, na Jezerskem vrhu gori na meji poka!

Deda pa je dejal, da bo vseeno šel v trg. Vnuka je vzel s sabo. Kakšna zbežanost je bila doli! Vse polno vojaštva. Siva motorna kolesa z vojaki, ki so nosili puške čez hrbet, so švigala enkrat gor proti vrhu na mejo, pa spet nazaj. Avtomobili, čisto drugačni kot jih je bilo doslej videti, so grmeli proti jugu. Nekateri zadelani s plahotami, drugi odprti s sedečimi vojaki, tretji pa so imeli zadaj priklopljene pošastne reči. To so kanoni! Je ugotavljal deda, ki je bil svoj čas pri cesarju za topničarja, samo precej drugačni so. Ne samo mladež, tudi odrasli so zijali in zijali. Otročad je odkrila zdaj to, zdaj ono novost. Zdravko je s sosedovimi hajkal po trgu, ogledoval okloпно vozilo. Potem so bili že sredi vojaške kuhinje, ki se je nastanila na vrtu največje tržanske gostilne. Joj, sosedovega Johija je spoznal Zdravko med vojaki. Johi je pomagal kuharjem. In spet nekaj novega: oborožen vojak prižene dva drugače oblečena vojaka pred sabo h kuhinji. Čul je od drugih, da sta to dva ujeta jugoslo-vanska oficirja. Glej, pa je sosedov Johi postregel tujima oficirjema. Tako mu je bilo najbrž naročeno. V lepih belih krožnikih jima je dal jesti. Onadva sta molče pojedla. Potem je prišel drug vojak v nemški uniformi in ju pozval, da gresta z njim. Čela tropa radovednih otrok pa v razdalji za njimi. Nekdo je povedal:

– To je naš grof! Tudi on je sedaj bil vpoklican. Videlo se je na njem, da ima bolj snažno uniformo. Stopal je za oficirjema. Na grofovi puški je zagledal Zdravko bajonet. Tako mora biti, ker je tukaj zdaj frontno področje, je vedel spet nekdo. Spremljali so grofa – vojaka z njegovima imenitnima ujetnikoma, tako se je na njuni zunanosti tudi videlo, prav dol do kolodvora. Otročad je tako dolgo čakala in zijala, da se je vlak odpeljal.

Nadaljevanje

ANICA AŽMAN

8

DAN NOČE ZASPATI...

Po otoku nas je vodil šofer-domačin. Vožnja je bila zelo drzna. Vozili smo se po hribih, iz katerih se še vedno kadi, se ustavljali, opazovali in se spraševali, kako je to mogoče. Peljali smo se mimo velike sušilnice rib na prostem. Precej takih suhih rib izvažajo v Nigerijo.

Posebna poslastica domačinov so morski papagaji. Jedo ptice in jajca.

Od leta 1973 do 1976 so mladinske delovne brigade pomaga-le čistiti otok. Zgradili so popolnoma nove naselje.

Iz zemlje štrlečne skale – figure, kot opomin na tragedi-jo: dva človeka, kot svecenika, človek s klobukom, pol hiše je zakopano v lavi... V lavi, s hriba so položene avtomobilske gume rumene barve, kjer je vsako leto moto-rally. Lava se uporablja za gradbeni material. Prostor, kjer je v globini enega metra že temperatura 60 stopinj, se imenuje pekarna. Posebno, kadar dežuje, je zaradi vroče lave na nekaterih mestih stalna

megla. Iz Islanda je napeljana po kablilih elektrika in po ceveh voda. V mestu živi sedaj 1800 ljudi. Vsako leto v tednu otroka narišejo dvanajstletni otroci na stene hiš slike z motivi tragičnih dogodkov.

Tudi morske erupcije so pogoste. Zadnja je bila v letu 1963. Neki ribiški čoln je zgodaj zjutraj 14. novembra 1963 na odprtem morju, v severnem Atlantiku odkril 40 kilometrov južno od Islanda nasproti otokov kjer so bili, delujoč vulkan. Geologi so ugotovili da mora biti morje na tem mestu približno 130 metrov globoko. Prvi dan so opazili samo oblake pare in dima. Drugi dan pa se je dvignil nad vodo kar cel otok, 500 metrov dolg in deset metrov visok. Otok se je hitro večal. Tretji dan je bil mogočen oblak dima nad otokom visok kakšnih deset kilometrov. Opazovali so ga že iz Reykjavika. Novorojenemu otoku so dali ime Surtsey. V prvi četrtini leta je ognjenik bruhal iz treh različnih kraterjev. Aprila 1964 je nehal bruhati pepel in plovce. Po kratkem premoru je pa začel vulkan izločati belo in rdečo žarečo bazaltno lavo. Lava se je iztekala v morje, da je zavrelo in so se začeli dvigati proti nebu mogočni oblaki pare. V enem letu je ognjenik tako izbruhal več kakor milijardo kubičnih metrov lave. Aprila leta 1965 je otok meril že 3,9 kva-dratnih kilometrov, na jugu pa se je izoblikovala 14 metrov visoka strma obala. Tjulni so bili prve živali, ki so izkoristile topli surtseyski pesek in na njem zadržali. Ščasoma pa so začeli na njem gnezdit tudi številni ptici. V dveh letih sta nastala še dva manjša otoka. Ti otoki so nenaseljeni, spadajo k Westmanskim otokom.

Pogosto so tudi potresi, ki pa ne napravijo preveč škode. Približno desetina islandske zemlje je pokrita z lavo. Največje lavino polje je Odaöahraun, ki je približno 4680 kvadratnih kilometrov veliko.

Ko smo se vrnili iz Westmanskih otokov, smo šli takoj na pot okrog otoka. Imeli smo samo šest dni za ogled, čeprav je islandski vodič povedal, da je za ogled potrebnih deset dni.

Povsod je bilo treba hiteti. Island smo si res tako natančno ogledali, da ga prav gotovo kdo od izletnikov pozna bolje kot pa lastno domovino. Z avtobusom smo prevozili 1754 kilometrov.

Ko smo potovali po otoku, smo stanovali v hotelih Edda. To so izgleda internati, ki jih v času počitnic spremenijo v hotele. Postelje so zelo ozke, otroške. Rjuhe so iz krep tkanine. V sobi je več stenskih omari, nad mizo je pomična luč, v kotu

pa umivalnik. Kopalnice, oziroma tuši so skupni, enako tudi stranišče. Vsi prostori so centralno ogrevani. Pri vsakem mladinskem hotelu je zunanji bazen, v katerem se lahko kopate za deset islandskih kron, to je naših petdeset din. Hotele vodijo študentje. V recepciji je na primer študent, ki študira jezike, pa tudi sicer so študentje strežniki, delilci hrane, pomočniki v kuhinji, čistilci in podobno.

Ogledali smo si Thingvellir, kjer je bil leta 930 ustanovljen Allthing – prvi parlament. To je važno zgodovinsko mesto Islanda. Leži v bližini največjega jezera na Islandu Þingvallatna z dvema otočkoma na sredini. Zraven so zgradili še hotel. Thingvellir je pet kilometrov široka dolga dolina, 50 kilometrov oddaljena od glavnega mesta. V daljavi oddajajo Thingvellir temno modre gore; vse so koničaste, samo ena je mizasta. Dvakrat na leto so se na tem mestu zbirali po nekaj dni »parlamentarci« se spoznavali in se dogovarjali. Obravnavali so pravne spore in se tudi dvobojevali. Če je bilo potrebno, so izrekli tudi smrtno obsodbo. Moške so žive sežigali, ali pa jih oglavili, žene pa so zavezali v vreče in jih vrgli v morje. Pred 150 leti je bila izrečena zadnja smrtna obsodba može in žene, ki sta vlomila v farmo, jo oropala in ubila dva človeka. Zaradi potresa v letu 1798 so Allthing preselili v Reykjavik.

Pot nas je zanesla še do puhtečih gejzirrov, ki so raztreseni po vsem Islandu. Vseh je okrog 800. Poprečna temperatura je 75 stop. Celzija. Največji gejzir izbruha 150 litrov vroče vode na sekundo. Najzanimivejši gejzir je »Veliki skakalec« v Hauka dolini, ki bruha vročo vodo približno 54 metrov visoko. Včasih so dajali v bruhačji gejzir mlo, da so bruhanje pospešili, sedaj pa to ni dovoljeno. Prvijo, da se na ta način gejzir izmalči. Ni bilo turista, da ne bi napravil pri gejzirih vsaj en posnetek. Vroča voda pa je po ceveh napeljana v tople grede. Steklene hišice, cvetličnjaki, so dolgi 25 metrov in široki 12 metrov. Tam bujno rastejo paradižniki, kumare, zelje in paprika. Za štiri paradižnike je dala prijateljica 5 kron – 25 din.

Vozili smo se še sedem kilometrov in prišli do slapa Gulfos. Nekateri besedo Gulfos prevajajo kot zlata reka ali pa božja reka. To je prečudovit vodopad, podoben Niagari, je pa bolj naraven in malo manjši.

Nadaljevanje

NOVICE IZ RADOVLJIŠKE OBČINE

V sredo, 16. decembra so bile seje vseh treh zborov občinske skupščine Radovljica, ki pa so zasedali skupaj, ko je tekla razprava o analizi gospodarjenja v devetih mesecih 1981 z oceno možnih izidov do konca 1981. leta. Skupaj so vsi zbori razpravljali tudi o uresničevanju dogovora o družbeni usmeritvi razporejanja dohodka v devetih mesecih 1981. Ločeno pa so sprejeli odloke o spremembah in dopolnitvah odloka o proračunu občine Radovljica za 1981. leto, odlok o začasnem financiranju proračunskih potreb v I. tromesečju 1982, sklep o odobritvi sredstev solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč občinam Zagorje, Šentjur pri Celju, Gornja Radgona, Ljutomer, Ormož in Ptuj. Potrdili so tudi poročilo o vojaško mobilizacijski in naborni problematiki. Zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti sta sprejela tudi odlok o nadomestilu za stavbna zemljišča, odlok o organizaciji in načinu ugotavljanja vrednosti stanovanj in stanovanjskih hiš ter odločbo o ugotovitvi splošnega interesa za gradnjo hale za vzdrževanje v Elanu Begunje.

Na 169. seji izvršnega sveta OS Radovljica, 2. decembra, so sprejeli predlog odloka o začasnem financiranju proračunskih potreb v prvem tromesečju 1982. Obravnavali so ocene planov SIS družbenih dejavnosti za leto 1982 s predlogi za prispevne stopnje, nadalje analize gospodarjenja v devetih mesecih 1981 z globalno oceno in informacijo o uresničevanju dogovora o družbeni usmeritvi razporejanja dohodka. Proučili so gradivo o družbenoekonomski upravičenosti ustanovitve centra za socialno delo v Radovljici, predloge občinskih blagovnih rezerv in osnutek družbenega dogovora o organiziranju proizvodnji in preskrbi Gorenjske z osnovnimi prehranbenimi proizvodi.

V prvem tednu decembra so se zvrstile seje skupščin zborov uporabnikov in zborov izvajalcev vseh samoupravnih in interesnih skupnosti v občini Radovljica. Osrednje točke dnevnega reda, zaradi katerih so bile tudi sklicane skupščine, so veljave obravnavane in potrditvam valorizacije letošnjih programov SIS ter okvirnim ocenam finančnih planov SIS za leto 1982.

V Radovljici je bila 8. decembra seja aktivna komunistov neposrednih proizvajalcev. Delegati aktivna so najprej obravnavali poročilo o delu delegacij in delegatov OK ZK v OK SZDL in njenih organih in o delu v ZSMS na občinski ravni. Razpravo so nadaljevali s poročili o delovanju članov zveze komunistov neposrednih proizvajalcev v njihovem okolju, zlasti pri reševanju tekočih nalog pri prizadevanjih za stabilizacijo gospodarstva v delu samoupravnih organov in v delegacijah v TOZD in OZD.

V začetku decembra je bilo v Radovljici delovno posvetovanje predsednikov in tajnikov vseh krajevnih organizacij ZB NOV v občini. Beseda je tekla o aktivnostih izvršnih odborov krajevnih organizacij in njihovo vključevanje v SZDL pri pripravi na volitve v vseh fazah predvolilnih in volilnih postopkov. Pri tem so kritično ocenili dosedanje izvajanje evidentiranja možnih kandidatov v KS in se zavzeli, da ves potek priprav močno pospešijo skupaj s SZDL. Razpravljali so tudi o listi možnih kandidatov za občinski odbor ZB NOV Radovljica ter njegovo predsedstvo in druge občinske in republiške organe ZB NOV. Dogovorili so se tudi, da ne bodo sklicevali volilnih skupščin po krajevnih organizacijah, ker so volitve opravili že letos v pomladanskih mesecih.

Na 20. skupni seji zborov združenega dela in krajevnih skupnosti skupščine občine Radovljica, 25. novembra in na ločeni seji družbenopolitičnega zbora, 2. decembra, so sprejeli odlok o podelitvi domicila aktivistom OF Jeseniškega okrožja. Enak odlok je sprejela tudi skupščina občine Jesenice. Svečana podelitev listine domicila je bila opravljena 16. decembra na srečanju aktivistov OF okrožja Jesenice ob krajevnem prazniku Dovje-Mojstrana in 40-letnici vstaje.

Predsedstvo občinskega odbora ZB NOV Radovljica je na 33. seji v začetku decembra obravnavalo predloge kadrovske komisije o možnih kandidatih za volitve v občinski odbor ZB NOV Radovljica in njegovih organov. Dogovorili so se o pripravi na sklic skupščine občinske organizacije ZB NOV, ki bo februarja 1982. Sprejeli so tudi sklep, da se podpre predlog kadrovske komisije za podelitev priznanja godbi na pihala DPD Svoboda Lesce.

Na 37. seji predsedstva občinskega sveta ZSS Radovljica, 3. decembra, so presojali gospodarska gibanja na območju občine v prvih devetih mesecih 1981 na osnovi ugotovitev iz razprav TOZD in OZD o periodičnih tričetrtletnih obračunih. Spregovorili so o uresničevanju dogovora o družbeni usmeritvi razporejanja dohodka ter izrekli soglasje za akcijo ureditve spominskega parka in spomenika padlim borcem III. bataljona Prešernove brigade na Pokljuki.

Svet za socialno varstvo pri predsedstvu OK SZDL Radovljica je na prvi decembrski seji pod predsedstvom Jožice Lukana proučil ugotovitve družbenoekonomske upravičenosti ustanovitve centra za socialno delo v Radovljici. Člani sveta so podprli stališča k predlogu revalorizacije denarnih pomoči v letu 1981 upravičencem iz radovljiške občine.

Na prvi seji novoustanovljene komisije za ohranjanje revolucionarnih tradicij delavskega sindikalnega gibanja pod vodstvom Janka Kralja je tekla beseda o pripravah za izdelavo programa dela komisije v letu 1982. Program mora biti po dogovoru usklajen s programom sveta za ohranjanje in razvijanje revolucionarnih tradicij pri OK SZDL Radovljica.

Komisija za kadrovska vprašanja pri OK ZRVS Radovljica je na seji, 9. decembra na temelju pravil svoje zveze obravnavala in oblikovala predloge kandidatne liste za delegate in vodilne funkcije v občinski organizaciji Zveze rezervnih vojaških starešin Radovljica, ki jih bodo volili v začetku prihodnjega leta.

Svet za informiranje pri OK SZDL Radovljica je na 11. seji prejšnji teden obravnaval predlog programov RTV Ljubljana za leto 1982 in pripombe iz razprav v družbenopolitičnih organizacijah in drugih razpravljalcev v občini. Obravnaval je tudi programsko izhodišča dnevnika Delo, Kmečkega glasa, revije Naša žena in Naš delavec. Sprejeli so več pomembnih stališč in sklepov o vrednotenju in financiranju programa LRP Triglav Jesenice za 1981. leto, ki je precej nizko in skoraj neprimerljivo z novinarji in delavci drugih sredstev javnega obveščanja. Sprejeli so tudi izhodišča oz. predlog programa radia Triglav za leto 1982.

V pripravah na tretjo konferenco Zveze sindikatov Slovenije je na osnovi programa dela in predkonferenčnih aktivnosti svet za Zdravstveno varstvo in socialno politiko pri občinskem svetu ZSS Radovljica na seji 8. decembra razpravljal o gradivu »Nekateri osrednji problemi socialnega varstva v občini«. Oblikoval je več predlogov za uresničevanje socialne politike na osnovi analiz in mnenj posameznih SIS, ki so jih pripravile za celovit pregled socialno zdravstvene problematike v občini Radovljica.

Izvršni svet OS Radovljica je odobril krajevni skupnosti Kamna gorica posojilo v znesku 240 tisoč din za nabavo naprav pri pretvorniku za drugi televizijski program pri RTV Ljubljana. Posojilni znesek bo izplačan iz občinske proračunske rezerve za leto 1981 brez obresti. Krajevna skupnost bo po sklenjeni posojilni pogodbi vrnila 210 tisoč din v drugi polovici leta 1982 in 30 tisoč din v drugi polovici leta 1983.

Svet za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito pri skupščini občine Radovljica je razposlal delovnim in drugim organizacijam in skupnostim razpis o podelitvi plaketa ljudske obrambe skupščine občine Radovljica za 1981. leto. Ta priznanja bodo prejeli zaslužni posamezniki, organizacije ali skupnosti za dosežke in uspehe na področju ljudske obrambe,

družbene samozaščite in civilne samozaščite. Plakete bodo podelili na svečanosti ob dnevu JLA 22. decembra.

Prejšnji mesec so začeli z zemeljskimi deli na zemljišču v Posavcu, kjer bodo zgradili trinadstropni stanovanjski blok z 22 stanovanji. Deset stanovanj bodo namenili delavcem Iskre Otoče, druga pa bodo porazdelili za delavce LIP Podnart in Kemične tovarne Podnart. Načrtujejo, da bo nov stanovanjski objekt, ki ga gradi Stanovanjska skupnost Radovljica vseljiv v novembru prihodnjega leta.

Gondolska žičnica na Vogel, ki spada v TOZD Žičnice Alpetour, je po popravilih v jesenskem času začela redno obratovati konec novembra. Sočasno so pripravili za redno obratovanje celotni žičniški sistem s petimi vlečnicami in dvema sedežnicama. Letošnje cene kart so nekaj višje od lanskih. Cene celodnevne karte za žičnice na Voglu znašajo 200 din, poldnevna 140, za mladino s popustom pa je cena dnevne karte 150 din.

Samoupravna stanovanjska skupnost Radovljica je v novembru poslala vsem delavskim svetom in izvršnim organom delovnih in samoupravnih skupnosti v občini v razpravo in potrditev aneks k samoupravnemu sporazumu o temeljih plana stanovanjske skupnosti za obdobje 1981-1985. Aneks ne prinaša podpisnikom nobenih novih obveznosti pač pa usklajuje temelje plana in družbene dogovore z letos sprejetim zakonom o stanovanjskem gospodarstvu. Rok za končno izjavo oz. podpis aneksa je 5. december 1981.

Letošnja najvišja priznanja Kulturne skupnosti Radovljica, Linhartovo plaketo, ki jo podeljujejo ob Linhartovem dnevu 11. decembra, so prejeli Zveza kulturnih organizacij Radovljica ob 20-letnici njenega uspešnega delovanja, komorni zbor KUD Stane Žagar iz Kroke za 20-letno uspešno in kakovostno delo na področju zborovske kulturne dejavnosti in Jože Ažman glasbeni učitelj za dolgoletno prizadevanje in uspešno vodenje harmonikarskega orkestra Glasbene šole Radovljica. Posebna priznanja pa so prejeli Janez Erman iz Podnarta, Vladka Poljanec iz Ribnega in Niko Rupel iz Radovljice.

Po razmeroma ugodnih izidih letošnje turistične sezone, ki je po še nepopolnih podatkih navrgla nekaj nad 11% več nočitev kot lanska, na Bledu razčlenjujejo sezono, zbirajo minuse in pluse in se že vneto pripravljajo na zimsko sezono, ki je tik pred vrati. Izdelali so že skupni zimski prospekt z natančno določenimi cenami vseh gostinskih, transportnih in drugih storitev. Najbolj jih tare pomanjkljiva komunalna dejavnost, odprto pa je še vprašanje vzdrževanja smučarskih prog, žičnic na Stražo in pa seveda vremena, ki lahko veliko prispeva, ali pa onemogoči k boljšem zimskem turističnem izkupičku.

Občinski center konference klubov združenih narodov Radovljica je 5. decembra organiziral v avli osnovne šole A. T. Linhart celodnevno srečanje vseh klubovcev v občini. Najprej so počastili dan človekovih pravic, ki ga slavimo 10. decembra, nato so izvedli kviz tekmovanje ekip vseh klubov. Za udeležence so predvajali filme o dejavnosti združenih narodov, organizirali predavanje o sodobni Afriki in pripravili foto razstavo. Popoldne so organizirali družabno srečanje.

Svoj prispevek k praznovanju dneva republike so dali tudi člani odrasle dramske skupine DPD Svoboda Rudi Jedretič, ki so se v soboto, 28. novembra zvečer predstavili v polni dvorani zadružnega doma v Ribnem s tridejanko- dramo Ivana Potrča »Krefli«. Dramo so ponovili tudi na praznik republike 29. novembra zvečer.

V okviru programa galerijske dejavnosti muzejsko galerijskega odbora za 1981. leto so 4. decembra odprli v Sivčevi hiši novoletno razstavo slikarskih, kiparskih in drugih oblikovalskih stvaritev 14 likovnikov iz radovljiške občine. Razstavljena dela bodo ljubitelji likovne umetnosti lahko odkupili na razstavišču, ki bo na ogled do konca decembra.

KOROŠKI SLOVENCİ PREDLAGAJO POŽIVITEV KONTAKTNEGA KOMITEJA

Celovec, 1. dec. (SINDOK) — V posebni izjavi, ki so jo na skupni seji v petek, 27. novembra, sprejeli člani predsedstva in osrednjega odbora Narodnega sveta koroških Slovencev ter člani upravnega odbora in zastopniki krajevnih odborov Zveze slovenskih organizacij na Koroškem, se predstavniki obeh slovenskih osrednjih organizacij zavzemajo za ponovno poživitev kontaktnega komiteja pri avstrijski zvezni vladi, ki ga je vlada ukinila tik pred sprejetjem sedmojuljske zakonodaje. V danih okoliščinah namreč koroški Slovenci odločno odklanjajo sodelovanje v manjšinskem sosvetu.

V izjavi je rečeno: »V zavesti odgovornosti za razvoj slovenske narodne skupnosti na Koroškem ocenjujemo sedanjo avstrijsko manjšinsko politiko kot nadaljevanje asimilacijskega pritiska na slovensko manjšino.

Zakona o narodnih skupinah ne priznavamo kot izpolnitve sedmega člena avstrijske državne pogodbe. Odklanjamo ga kot celoto in v njegovih odredbah. Boj kot svetovet je za nas tudi izraz protesta proti sedanjim manjšinski politiki in posebej še proti zakonu o narodnih skupinah, ki ne pomeni izvedbe določil sedmega člena avstrijske državne pogodbe, marveč njegovo revizijo. Koroški Slovenci tudi nikakor ne moremo sprejeti dejstva, da so nosilci manjšinske zakonodaje tiste sile, ki so bile vedno v prvih vrstah, ko je šlo za rušenje naših pravic. To stanje pa imamo danes, ko v okviru tristranskega sporazuma o teritorialnem in vsebinskem obsegu pravic Slovencev na Koroškem de-

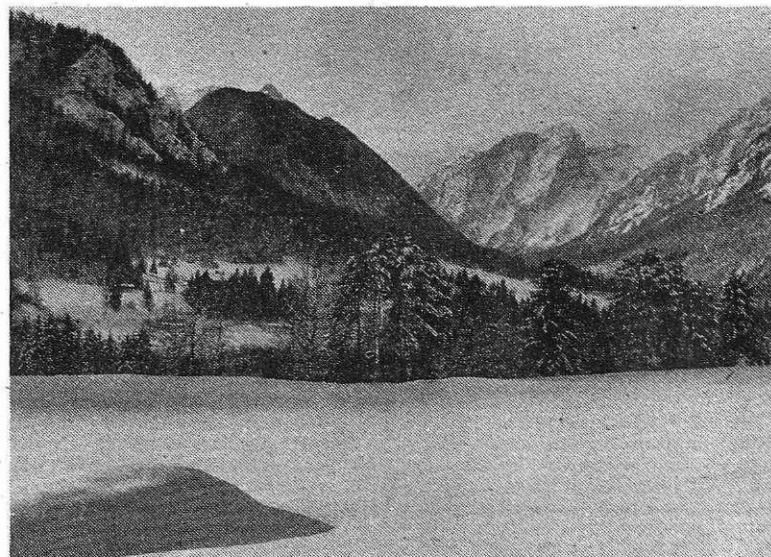
jansko odločajo slovenski manjšini najbolj nenaklonjene sile.

Z vsoto odločnosti odklanjamo pogojevanje izboljšanja na področju pravic slovenske manjšine in pospeševanja dejavnosti slovenskih organizacij in ustanov z vstopom v sosvete. V tem odnosu do življenjskih potreb Slovencev na Koroškem vidimo nedovoljen in proti zakonit pritisk na manjšino.

V petih letih od sprejetja zakona o narodnih skupinah in dve leti od predaje operativnega koledarja obeh osrednjih organizacij Slovencev na Koroškem avstrijski zvezni vladi se ni zgodilo nič bistvenega, kar bi povečalo zaupanje manjšine do avstrijske manjšinske politike. Operativni koledar, ki vsebuje del zahtev iz sedmega člena avstrijske državne pogodbe, smo predali vladi z namenom, da speljemo reševanje manjšinskega vprašanja iz slepe ulice.

Kljub slabim izkušnjam, ki jih imamo Slovenci na Koroškem z odnosom avstrijskih oblasti do naših

življenjskih problemov, obe osrednji organizaciji Slovencev na Koroškem poudarjata, da sta se kot enakopraven partner pripravljene razgovarjati z državnimi in deželnimi organi, ki so edini pristojni in odgovorni za uresničitev določil avstrijske državne pogodbe. Zato kot prizadeta manjšina predlagamo pristojni vladi poživitev svojčas od vlade ukinjenega kontaktnega komiteja, kajti v danih okoliščinah odločno odklanjamo sodelovanje v sosvetu. Upamo, da se bodo pristojni pozitivno odzvali na našo pobudo in se odločili za tak odnos do mednarodnopravnih obveznosti, ki bo prispeval k temu, da bomo Slovenci na Koroškem z večjim in utemeljenim zaupanjem gledali na avstrijsko politiko do manjšin, ter k temu, da bo koroško prebivalstvo — ne glede na narodno pripadnost — živelu pogojih popolne enakopravnosti.

V Dolini (Foto I. Kučina)

SREČANJE BORČEVSKIH ORGANIZACIJ V CELOVCU

Celovec, 6. dec. (SINDOK) — V Celovcu so se v soboto prvič srečali predstavniki borčevskih organizacij iz prostora Alpe-Jadran. Na srečanju so sodelovale odporiške organizacije in združenja žrtev fašizma iz Slovenije, Hrvaške, Furlanije-Juljske Krajine in Koroške.

Udeležence srečanja v celovškem domu glasbe sta pozdravila koroški deželni glavar Leopold Wagner in celovski župan Leopold Guglenger, med častnimi gosti pa so bili udeleženi svetnik Rudolf Gallo, jugoslovanski konzul v Celovcu Alfonz Nabernik ter predsednika obeh slovenskih osrednjih organizacij dr. Franci Zwitter in dr. Matevž Grlic.

V poročilih, ki so jih podali predstavniki posameznih organizacij so poudarili, da sodelujoče organizacije

povezujejo mnogi skupni interesi, med katerimi sta še posebej skupna borba proti naraščajočim pojavom neonacizma in prizadevanje za mir in razoroževanje.

Za vsedrjavno združenje partizanov Italije je spregovoril njegov predsednik za Furlanijo-Juljsko krajino Federico Vincentini, poročilo za zvezo socialističnih borcev za svobodno je podal predsednik Hans Pawlik, za OEVP združenje političnih preganjancev dr. Carl Sweceny in za deželno zvezo avstrijskih borcev odpora in žrtev fašizma Josef Nischelwitzer.

Janez Vipotnik je v imenu ZB NOV Slovenije in Hrvaške med drugim poudaril pomembnost dosledne izpolnitve vseh mednarodnih obveznosti do narodnih manjšin in se zavzel za razširitev sodelovanja med borčevskimi organizacijami Avstrije, Italije in Jugoslavije. Jože Partl, predstavnik zveze slovenskih izseljencev in Janez Wutte-Luc, predstavnik zveze koroških partizanov sta še posebej opozorila na neizpolnjene avstrijske obveznosti do slovenske manjšine iz sedmega člena avstrijske državne pogodbe.

Posebno obeležje je srečanju odporiških organizacij, ki predstavljata pomemben prispevek k ohranitvi miru in dobrososedskih odnosov v tem delu Evrope, dal nastop Koroškega partizanskega pevskega zbora pod vodstvom Branka Cepina.

TRI KRAJEVNE SKUPNOSTI NA PLAVŽU

Kakor smo lahko prebrali v zadnji številki Železarja, se je programska konferenca socialistične zveze v krajevni skupnosti Plavž, na osnovi variantnega predloga, ki ga je pripravila posebna delovna skupina, po burni in včasih celo razhajajoči razpravi odločila, da prebivalcem krajevne skupnosti predlaga v razpravo varianto, po kateri naj bi se sedanja krajevna skupnost preoblikovala v tri krajevne skupnosti.

Pobuda za preoblikovanje krajevne skupnosti ni nova, niti ni brez razloga, kajti konkretno stanje samoupravne in družbenopolitične aktivnosti ter mnogi drugi kazalci potrjujejo, da v tako obsežni krajevni skupnosti, ki zajema skoraj 9.000 prebivalcev na pretežno mladim in zelo heterogenem območju, ni mogoče več v celovitosti uresničevati ustavne zasnove krajevne samouprave. Kljub oblikovanju petih sošesk v krajevni skupnosti leta 1978 samoupravno in družbenopolitično delovanje ni zaživelo. Nedvomno gre pri tem tudi za subjektivne slabosti, ki so odraz slabega delovanja družbenopolitičnih organizacij in krajevne samouprave nasploh, poleg nezainteresiranosti prebivalcev, tudi zaradi specifičnega socialnega sestava, pa vendar je jedro problema v preobsežnosti krajevne skupnosti, v kateri dejansko ni mogoče celovito uresničevati ustavnih pravic in dolžnosti delovnih ljudi in občanov, da bi odločali o uresničevanju svojih skupnih interesov in o opravljanju nalog ter o solidarnem zadovoljevanju skupnih potreb na številnih področjih družbenega življenja.

Vse to in drugi motivi so pogojevali predlog delovne skupine in programske konference socialistične zveze, da občanom, oziroma prebivalcem krajevne skupnosti predložijo v razpravo preoblikovanje krajevne skupnosti po drugi varianti, po kateri bi naj bile namesto ene, tri krajevne skupnosti in sicer:

— KRAJEVNA SKUPNOST PLAVŽ I (Staneta Bokala), ki naj bi zajemala naslednje ulice oziroma naselja: Zgornji Plavž od številke ena do petnajst; Spodnji Plavž od 1 do 23; log Ivana Krivca od 1 do 18; Žerjavca od 1 do 10/a; Staneta Bokala od 1 do 19; Cesto maršala Tita 80, 82, 94, 86, 88 do 115; Cesto C. Tavčarja od 9 do 21; Cesto revolucije od 9 do 20 in Cesto na Golico 1 do 5 in 10/c in 11.

Skupnost bi zajemala 3401 prebivalca in imela 39 hišnih svetov. Prostore za seje in sestanke bi lahko koristila v vrstah bolnice ali seje prostore delovnih organizacij in doma dr. Franceta Berglja.

— KRAJEVNA SKUPNOST PLAVŽ II (Cirila Tavčarja) bi zajemala: Cesto C. Tavčarja od 1 do 8; Cesto revolucije od 1 do 8; Cesto maršala Tita 69, 71, 73, 75, 79, 81, 83, 85, 87; Kurilniško cesto 5 do 8, 15, 16 in 17.

Ta skupnost bi zajemala 4021 prebivalcev in imela 28 hišnih svetov. Prostore za svojo dejavnost bi lahko imela v osnovni šoli Tone Čufar, v prostorih hišnega sveta Tavčarjeva 3/b in 8 ter v sejni dvorani skupščine občine.

— KRAJEVNA SKUPNOST PLAVŽ III (Murova — Središče) bi zajemala: Cesto maršala Tita od 29 do 68, 70, 72, 74, 76 in 76/a; Cesto pod Mirco 1 do 8; Ulica M. Roglja od 1 do 5/a, Kosovo od 1 do 15, Murovo od 1 do 30, Cesto na Golico 6, 7, 8, 9, 10, 10/a, 10/b; 12, 13, 14 in 15 ter naselje Pejce.

Skupnost bi lahko koristila prostore v sedanji krajevni skupnosti, sejo dvorano skupščine občine ali samoupravnih interesnih skupnosti.

Kot že rečeno so prvo varianto ki zajema pet krajevnih skupnosti: Zgornji in Spodnji Plavž (651 prebivalcev), Staneta Bokala (1886 prebivalcev), Cirila Tavčarja (4208 prebivalcev), Murova-Pejce (1198 prebivalcev) in središče (961 prebivalcev), ki bi prinesla vrsto kadrovskih težav in katere funkcioniranje bi bilo skoraj 2,5 krat dražje, na programski konferenci SZDL zaradi teh razlogov zavrnili in predlagali prebivalcem v razpravo drugo varianto, ki je tako kadrovske kot finančno bolj sprejemljiva, predvsem pa najbližja ustavni zasnovi krajevne skupnosti.

Da bi prebivalci lažje presojali ponujen predlog, poleg seveda nujnosti preoblikovanja krajevne skupnosti, navajamo 73 člen ustave SR Slovenije, ki pravi:

»V krajevni skupnosti delovni ljudje in občani odločajo o uresničevanju svojih skupnih interesov in o opravljanju nalog ter o solidarnem zadovoljevanju skupnih potreb na naslednjih področjih: medsebojni odnosi v naselju, urejanje naselij in drugega prostora ter prebivanje, upravljanje stanovanj, otroško varstvo in socialno skrbstvo, zdravstveno varstvo, vzgoja in izobraževanje, prosveta in kultura, javno obveščanje, telesna kultura ter rekreacija, komunalne in druge dejavnosti za neposredno zadovoljevanje njihovih potreb ter potreb družin in gospo-

dinstev, varstvo interesov potrošnikov in uporabnikov, splošni ljudski odpor in družbena samozashita, varstvo človekovega okolja, kulturnih in zgodovinskih spomenikov, upravljanje stvari v družbeni lastnini ter druga področja skupnega življenja in dela; in sprejemajo programe in plane razvoja te skupnosti, s katerimi določijo tudi način združevanja in uporabe sredstev in dela za opravljanje posameznih skupnih nalog.«

Poleg uresničevanja teh določil ustave, preoblikovanje krajevne skupnosti v tri manjše samoupravne enote, pomeni tudi večjo možnost sodelovanja občanov pri upravljanju družbenih zadev in odločanju o vprašanih skupnega pomena v občini, to je v skupščini občine in skupščinah samoupravnih interesnih skupnosti in širših družbenopolitičnih skupnostih. Sedanje delovanje delegatskega sistema, predvsem pa aktivna povezanost delegatov z volilci v tako velikanski krajevni skupnosti je bila izjemno težka, kar pa manjše krajevne skupnosti omogočajo. Tako bo dejansko lahko prišel do izraza pluralizem konkretnih družbenih interesov delovnih ljudi in občanov.

Seveda pa bo tako oblikovanje krajevnih skupnosti omogočilo tudi boljše delovanje vseh družbenopolitičnih organizacij in učinkovitost frontnega delovanja med množicami.

Najbrž nismo zajeli vseh vzrokov in prednosti, ki narekujejo preoblikovanje krajevne skupnosti Plavž, zajeli pa smo tiste najpomembnejše, ki dovolj prepričljivo pojasnjujejo ta prizadevanja. Pri tem pa razpravljajci ne bi smeli pozabiti, da moramo nenehno krepiti naš politični sistem socialističnega samoupravljanja, v katerem je krajevna skupnost osnovna celica in ne nazadnje, kakor je poudarjal Edvard Kardelj, da »krajevna skupnost kot specifična samoupravna interesna skupnost delovnih ljudi in občanov v kraju, kjer stanujejo« pri uresničevanju svojih ustavnih pravic in dolžnosti vse bolj postaja humana človeška skupnost, skupnost neposrednih človeških stikov, ki — v nasprotju s tendencami odtujenosti in osamljenosti, značilnimi za sodobno civilizacijo — postaja oblika humane integracije ljudi in solidarnega povezovanja ter sodelovanja delovnih ljudi in občanov...

Vse to podpira predlog preoblikovanja krajevne skupnosti Plavž, seveda pa bodo o tem svoja mnenja povedali prebivalci v javni razpravi in končno z odločitvijo vseh volilcev, če bodo v razpravi podprli predlog preoblikovanja.

LETOŠNJE PRAZNOVANJE OB DNEVU JLA

Letošnja osrednja občinska proslava ob prazniku dneva JLA 22. decembra bo v ponedeljek, 21. decembra, ob 18. uri v novem šolskem centru Tone Čufar na Plavžu.

Od 21. decembra do 26. decembra b v novem šolskem centru Tone Čufar na Plavžu tudi razstava, ki bo prikazala v sliki in besedi delo ZRVS, teritorialne obrambe in JLA.

Občinska konferenca ZRVS, občinski štab za teritorialno obrambo in oddelek za SLO Sob Jesenice vas vabijo, da se proslave udeležite v čim večjem številu in si ogledate razstavo.

BORCI O STABILIZACIJSKIH PRIZADEVANJH IN VARČEVANJU

Člani predsedstva občinskega odbora Zveze združenj borcev NOV Jesenice so na zadnji seji največ pozornosti namenili razpravi o osnutku letnega načrta izvajanja družbenega plana občine Jesenice v obdobju 1981–85 v letu 1982. V razpravi so sodelovali vsi prisotni, ki so z vso pozornostjo in kritičnostjo proučili vsebino osnutka družbenega načrta glede na sedanji trenutek in boj socialističnih sil za ekonomsko stabilizacijo. Podprli so vsa prizadevanja izvršnega sveta in skupščine občine Jesenice ter drugih odgovornih dejavnikov, ki vodijo k dejanski stabilizaciji in nadaljnjemu razvoju naše družbenopolitične skupnosti.

Člani so podprli prizadevanja za prispevek občine k zmanjšanju in odpravi primanjkljajev v plačilni in devizni bilanci, nadalje napore za zmanjšanje vseh oblik porabe na vseh ravneh. Borci podpirajo akcijo, da bi uresnili tudi politiko tistega dela proračuna izdatkov, ki so namenjeni za zaščito borcev, invalidov in žrtev vojne. Namenjeni denar se mora v čim manjši meri trošiti za režijske stroške in čim več namenijo. Borci se nadalje zavzemajo proti naraščanju administracije na vseh ravneh.

Splošno varčevanje je vsakodnevna akcija. Borčevske organizacije morajo biti tudi pri tem za zgled, predvsem s prireditvami, ki jih pripravljajo, oziroma pri njih sodelujejo. Tudi zbor aktivistov in borcev NOV, ki bo prihodnje leto organiziran v jeseniški občini, mora biti izveden v takšnem cilju.

Člani predsedstva so za to razpravo pripravili posebne zaključke, ki so jih posredovali vsem krajevnim organizacijam zveze borcev in organizacijam vojaških vojni invalidov, ki bodo o njih razpravljali, hkrati pa

bodo tudi osnova za družbenopolitično in idejno akcijo pri uresničevanju vseh navedenih nalog.

V nadaljevanju seje predsedstva so razpravljali o preoblikovanju največje jeseniške krajevne skupnosti Plavž. Po razpravi so sklenili, da podpirajo preobrazbo, ki je nujno potrebna zaradi uveljavljanja ustavne zasnove krajevne skupnosti. Podprli pa so predlog, da se Plavž razdeli na tri krajevne skupnosti. Ob tem so tudi dejali, da bi se v primeru osvojitve tega predloga tudi krajevna organizacija ZB NOV Plavž razdelila na tri krajevne organizacije.

Na seji so govorili še o evidentiranju delegatov za republiške organe zveze združenj borcev, razpravljali pa so tudi o predlogu za bodoče člane medobčinskega sveta ZZB NOV za Gorenjsko.

Na zadnji seji predsedstva so člani še obravnavali in sprejeli finančni načrt občinskega odbora, poslušali pa so tudi poročilo komisije za odkrivanje pri skupščini Socialistične republike Slovenije.

J. R.

V SOBOTO OSREDNJA PROSLAVA OB PRAZNIKU KS DOVJE — MOJSTRANA

V teh dneh v krajevni skupnosti Dovje-Mojstrana praznujejo letošnji praznik 16. decembra, dan, ko so se tudi v tem delu Gornjesavske doline vaščani pred štiridesetimi leti množično uprli okupatorju.

Letošnje praznovanje je še posebej slovesno. Družbenopolitične organizacije in svet krajevne skupnosti so za leto pripravili pester program prireditev, ki trajajo ves mesec.

Jutri, v petek zvečer ob 18. uri bodo v dvorani kulturnega doma na Dovjem podelili spominske značke vsem aktivistom iz krajevne skupnosti. Osrednja proslava pa bo v soboto ob 19. uri,

prav tako v dvorani kulturnega doma na Dovjem. V kulturnem programu bodo nastopili oktet DPD Svoboda Žirovnica-Breznica, dijaki šole za zdravstvene delavce Jesenice, vojski s karavle Belca, učenci osnovne šole 16. decembra Mojstrana in člani KUD Jaka Rabič Dovje-Mojstrana.

V soboto pa bo v Mojstrani potekalo tudi tretje srečanje aktivistov OF in kurirjev ter obveščevalcev jeseniškega okrožja, ki je zajemalo jeseniško in radovljiško občino. Udeleženci bodo s srečanjem počastili 40-letnico ustanovitve OF in 40-letnico vstaje v Gornjesavski dolini. J. R.

PRIZNANJA OF ZA LETO 1982

Komisija za podeljevanje priznanj Osvobodilne fronte slovenskega naroda pri predsedstvu občinske konference SZDL Jesenice

RAZPISUJE ZA LETO 1982

PET PRIZNANJ OSVOBODILNE FRONTE SLOVENSKEGA NARODA,

ki bodo podeljena ob praznovanju ustanovitve OF Slovenije, 27. aprila 1982.

Priznanje se podeljuje posameznikom, družbenopolitičnim in drugim organizacijam z posebnimi družbenopolitičnimi, kulturne in organizacijske dožke pri realiziranju in krepitvi socialističnih samoupravnih odnosov, da imajo trajnejši pomen pri:

- razvoju naše samoupravne socialistične družbe,
- uresničevanju ustavno opredeljenih družbeno ekonomskih in političnih odnosov na posameznem področju družbenega življenja in dela ter v družbi nasploh, še zlasti pri razvijanju delegatskega sistema in uveljavljanju samoupravne organiziranosti temeljnih samoupravnih skupnosti,
- krepitvi SZDL kot fronte delovnih ljudi in občanov ter njihovih organiziranih socialističnih sil,
- neposrednem uveljavljanju delovnih ljudi in občanov kot nosilcev odločanja na vseh področjih družbenega življenja in dela.

Kandidate za podelitev priznanja OF lahko predlagajo posamezniki, OZD, posamezne organizacije in društva komisiji za podeljevanje priznanj OF pri predsedstvu občinske konference SZDL Jesenice najkasneje do 15. januarja 1982.

Predlog mora poleg natančnega naslova in kratkega življenjepisa vsebovati tudi čimpolnejšo utemeljitev razlogov, zaradi katerih naj bi predlagani prejel priznanje OF. Predlog mora biti podan na posebnem obrazcu, ki se dobi na občinski konferenci SZDL Jesenice.

OB PRAZNOVANJU 40-LETNICE JLA

V zvezi s praznovanjem, oziroma 40-letnico JLA so na nekaj vprašanj o delu ZRVS, obrambni pripravljenosti mladine in splošni ljudski obrambi odgovarjali nosilci partizanske spomenice 1941 Albin Polk-Fajfa, Ciril Trilar-Ciro in Miha Demšar.

Kaj menite o organizaciji ZRVS in kako ocenjujete njeno delovanje?

Albin Polk: Kot član zvezne konference ZRVS Jugoslavije moram takoj poudariti, da se ZRVS kot družbena organizacija uspešno in neposredno vključuje v boj za razvoj socialističnega samoupravljanja, za krepitev neodvisnosti in obrambne trdnosti celotne jugoslovanske skupnosti, bratstva in enotnosti in za dosledno uresničevanje koncepcije splošne ljudske obrambe, varnosti in družbene samozashite. Vzgoja in izobraževanje RVS morata biti stalna, programirana in dobro organizirana. Posebej poudarjam, da je treba poglavito pozornost posvetiti marksističnemu izobraževanju in idejnopoličnemu usposabljanju članov ZRVS, da se bodo tako še bolj oborožili in usposobili kot družbenopolitični delavci. Idejnopolično usposabljanje mora postati sestavni del idejne dejavnosti ZRVS, ki mora prek svojih organizacij in organov odločilno vplivati, da se bodo RVS — komunisti močno politično angažirali v vseh sredinah našega vsakod-

Albin Polk

dnevnega življenja in dela in da bodo postali žarišče idejnega dela.

Ciril Trilar: Več let sem aktivno delal v organizaciji, ki se je takrat imenovala zveza rezervnih oficirjev in podoficirjev. Menim, da danes ZRVS dobro deluje. Vendar pa bi želel opozoriti, da morajo RVS z nenehno politično aktivnostjo dati svoj prispevek k razvijanju in poglobljanju delegatskega sistema in delegatskih odnosov. RVS bi se morali še bolj angažirati v sredinah, kjer živijo in delajo. V krajevni skupnosti ali organizaciji združene dela bi morala biti njihova pomoč na področju SLO in družbene samozashite vedno prisotna.

Miha Demšar: Delno sledim delu organizacije ZRVS in smatram, da lahko ta organizacija še veliko naredi na področju obrambnih priprav in kondicijske sposobnosti prebivalstva za slučaj izrednih razmer.

Ali smatrate, da bi bila danes mladina sposobna nositi breme kakršne ste nosili vi v času NOV?

Miha Demšar

Ciril Trilar

Albin Polk: Upravičeno lahko trdim, da bi mladina danes, če bi bilo potrebno, mnogo lažje nosila breme vojne, kot smo jih v tistih težkih dneh nosili mi. Imam popolno zaupanje da bi mladina danes, če bi bilo potrebno odločno branila pridobitve revolucije in naš sedanji družbeni sistem. Vsestransko angažiranje mladih v SLO in družbeni samozashiti postaja iz leta v leto čedalje popolnejše. To angažiranje v miru zajema njihovo udeležbo v vseh dejavnostih, ki so usmerjene h krepitvi moči SLO. Pri usposabljanju mladih za obrambne in zaščitne naloge daje poseben prispevek naš šolski sistem prek izobraževalnih institucij od osnovne šole do fakultete.

Ciril Trilar: Mladina danes lepo in srečno živi. Je delovna in ustvarjalna. Upam, da bi se znala prilagoditi situaciji vojnih razmer in bi se verjetno tudi junaško borila in branila pridobitve, ki so bile izbojevale v času NOV.

Miha Demšar: Mladina bo sposobna nositi breme morebitne vojne. Vendar mora že sedaj računati na velike napore, in se v tem smislu tudi usposablja. Partizanski način vojskovanja, ki bi bil v morebitni vojni še vedno zelo aktualen, zahteva dobro kondicijsko pripravljenost.

Vsem trem sogovornikom se opravičujem, ker mi časovna stiska ni dopuščala oblikovati priprave o njihovem štiriletnem boju v NOV. O tem dolgujem in obljubljam poseben zapis.

Tekst in foto: J. Urh

VABILO AKTIVISTOM OF JESENIŠKEGA OKROŽJA

Odbor aktivistov OF za jeseniško okrožje organizira v počastitev 40-letnice ustanovitve OF in 40 let vstaje tretje srečanje aktivistov OF ter kurirjev in obveščevalcev jeseniškega okrožja, to je rajonov in okrajev z območja občin Jesenic in Radovljice.

Srečanje bo v soboto, 19. decembra ob 10. uri v osnovni šoli 16. december v Mojstrani.

S tem bomo počastili tudi krajevni praznik Dovje-Mojstrana in se spomnili decembrske vstaje v Gornjesavski dolini pred 40 leti.

Vabita: odbor aktivistov OF za jeseniško okrožje in družbenopolitične organizacije krajevne skupnosti DOVJE-MOJSTRANA.

NOVOSTI NA POLICAH JESENIŠKE KNJIŽNICE

William P. McGIVERN: Vojaki leta '44. Roman. Pomurska založba 1981.

Danes romanov o zadnji vojni ne beremo več z istimi občutki, kot smo jih v prvih letih po velikih zgodovinskih dogodkih. Starejši jih beremo z večjo mero razsodnosti, nekaj osebnih prizadetosti pa bo ostalo bržkone vedno. Od pisateljev pričakujemo večjo poglobljenost, hkrati pa se ne bi hoteli odreči tistemu čaru, ki veje iz nekaterih romanov, ki so bili napisani takoj po vojni in na podlagi osebnih izkušenj. Pričujoči roman se odlikuje tako z razsodnostjo, ki jo omogoča časovna razdalja, kakor tudi s pristnostjo doživetja, ki je lastna neposrednim udeležencem.

Ze nekoč sem v teh člankih uporabil — morda ne najbolj posrečeno — primerjavo med pisci vojnih romanov in starimi graditelji katedral. V obeh primerih kasnejši ustvarjalci uporabljajo izkušnje prednikov; v obeh primerih gre za nek prvotni vzorec, ki ga nasledniki ponavljajo, izpopolnjujejo, izboljšujejo. Tudi bralec bolj ali manj zavestno pri vsakem takem romanu pričakuje, da bo srečal spet isto idejno in oblikovno zgradbo — tako, kot je srednjeveški vernik ob vstopu v cerkev pričakoval, da bo na eni strani apsida z oltarjem, zadaj kor, po dolžini razporejene tri ladje, pregrajene z vrsto stebrov.

Mc Givern je v tem romanu uporabil notranji ritem, ki je značilen za Shawove **Mlade leve**: izbral je junake z obeh strani, med »našimi« in med sovražniki, poglavja, ki opisujejo ene in druge, se menjujejo, protagonisti se srečajo šele v finalu na bojnem polju. V našem pa je odstopil od modela **Mladih levov**: ni mu šlo za to, da bi naslikal široko fresko (novo Vojno in mir), pač pa se je osredotočil na manjši izsek, svojo pozornost je osredinil na nekaj dogodkov, na majhen drobec iz velikega dogajanja. V tem je pričujoči roman začudo blizu Anderschevemu **Winterspeltu**, o katerem sem na tem mestu lani poročal.

Zanimivo — tudi kraj in čas sta zelo blizu tistemu v **Winterspeltu**: prizorišče ene izmed zadnjih velikih bitk druge vojne, Hitlerjev protisunek v Ardenih konec 1944. leta. In še ena podobnost z **Winterspeltom**: avtorjev studiozni pristop, visoka stopnja poučenosti o vseh dejstvih in okoliščinah, od činov, orožij, vojaških navad, pa do tega, kar je navadni vojak vedel in kako je čustvoval.

Rad bi omenil še eno lastnost »vzorca«, ki ga avtor v tem romanu uporablja: kar zadeva »naše«, se je omejil na majhno vojaško enoto (8. oddelek 4. baterije) — ta enota pa je nekakšna Amerika v malem, skupaj s svojimi etničnimi in razrednimi nasprotji. Prav to pa daje takim romanom posebno notranjo napetost. Nasprotja med posamezniki so ves čas očitna, na njih temelji vse dogajanje, hkrati pa so pritažena — bodisi zaradi discipline, bodisi zaradi bojnega tovarištva, bodisi zaradi bolj ali manj izražene skupne vere v pravičnost boja proti nacistični Nemčiji.

Vzemimo samo nekaj glavnih oseb: narednik Docker je tipični očetovski vojaški starešina; poleg njega seveda lahko vidimo tudi nasprotne primerke: častnike in podčastnike, ki izkoriščajo svoj položaj za izživiljanje nad podrejenimi. V Dockerjevi enoti je vrsta vojakov z zelo izraženimi lastnostmi: na primer Irec Larkin, ki je alkoholik in psihopat; podčastnik Schmitzer, ki se v lastno grozo zave svojih homoseksualnih nagnjenj, kar se seveda ne ujema z njegovo lastno predstavo o samem sebi; protestantski verski prenapetež Pitko, ki grozi bojnimi tovarišem z božjo kaznijo zaradi njihovih pregreh; Jud Gelnick, ki je podobno kot Noah v **Mladih levih** postavljen pred težko preiskušnjo, ko se mora boriti proti nemškemu rasizmu z ramo ob rami z nekaterimi Američani, ki so prav tako rasistično razpoloženi; pa spet mladi Baird, sin generala in potomec junških prednikov, ki je izdal tradicije svoje družine, ko je ob nemškem prodoru zapustil svojo enoto. In tako dalje in tako naprej: prav skozi te like lahko začutimo tisti vonj po krvi in znoju, pa spet tisto približevanje človekovemu bistvu, ki je značilno za mejne situacije.

Prav zato, ker je vera v pravičnost boja proti nacizmu podana že v vzorcu samem, tega v romanu ni

treba posebej poudarjati. Zato črno-belo slikanje ni potrebno; zato lahko avtor tudi nasprotnikom prisoja človeške značilne poteze; zato se ob koncu romana posebej ustavi ob vesti o zavezniškem (nehumanem) in vojaško nepotrebnem bombardiranju Dresdne.

Vojni dogodki, ki so tu z veliko prepričljivostjo opisani, niso tipični: ob nenadnem nemškem prodoru je nastal pravi kaos, doživlja posameznikov in manjših enot, ki so bile odrezane od glavnine, so bila podobna partizanskemu vojskovanju. Vrhunec pripovedi je v spopadu med Dockerjevim oddelkom in neko nemško elitno enoto.

Tej epizodi sledi epilog pred sodiščem: vojaki, ki so se izkazali z izjemnim pogumom in iznajdljivostjo, so izpostavljeni sumu, da niso postopali po napisanih pravilih; tudi napetost v tem sklepnem delu niti malo ne uplahne; kakor je prej šlo za življenje in smrt, tako gre zdaj za moralno sodbo o ljudeh.

Roman je razmeroma dolg, časa mi je primanjkovalo, zato sem tokrat sklenil, da bom prebral samo polovico romana in se takoj lotil četrtega. Ta namera pa se mi je izjalovila — nisem se znal ustaviti na polovici.

Marko Hudnik

VABILO NA NOVOLETNI KONCERT

Tudi letošnje leto pripravljamo tradicionalni

NOVOLETNI KONCERT

ki bo 26. in 27. decembra ob 19. uri v dvorani amaterskega gledališča Tone Čufar na Jesenicah.

Koncert bodo izvajali ženski pevski zbor pevskega društva Jesenice, trobilni kvartet in pihalni orkester Jeseniških železarjev.

Vstopnice bodo v predprodaji v pisarni AG Tone Čufar na Jesenicah po enotni ceni 40,00 din od ponedeljka, 21. decembra, dalje in dve uri pred koncertom.

Vabimo vse ljubitelje glasbe, da se koncertu udeležijo in se tako skupno poslovimo od leta 1981.

Priljubljeni odbor

NOVOLETNA RAZSTAVA V ŠIVČEVI HIŠI V RADOVLJICI

V Šivčevi hiši v Radovljici je odprta novoletna likovna razstava. Razstavlja štirinajst avtorjev domačinov iz radovljiske občine, ki se predstavljajo s slikami, malo plastiko, grafiko in porabno umetnostjo. Razstava bo odprta do konca leta in nudi pregled likovnega ustvarjanja v občini in lepo priložnost za nakup novoletnega darila od velike slike na platnu do vizitke ali estetsko oblikovanega nakita.

Kar štirje avtorji se letos prvič pojavljajo na novoletni razstavi in trije med njimi so letos zaključili študij: Brane Mrak je diplomiral na fakulteti za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo, a ga še vedno vleče slikarstvo; Zvone Papler je zaključil študij na akademiji lepih umetnosti v Benetkah, Alojz Zorman na akademiji za likovno umetnost v Varšavi, Stane Kolman, prav tako domačin z Bleda, ki živi na Zgošči, pa je diplomiral leta 1980 in trenutno obiskuje specialko za kiparstvo na akademiji za likovno umetnost v Ljubljani.

Poleg teh mladih likovnikov se na razstavi v Radovljici prvič predstavljajo s litografijami in sitotiskami akademska slikarka Melita Vovk z Bleda.

Štirinajst likovnikov predstavlja štirinajst različnih likovnih govoric.

Boni Čeh se predstavlja z dvema akrilnimi platni erotičnega vzdušja v nežnih prosojnih barvah in štirimi malimi plastikami, ki v zadnjem letu pomenijo bistveno dopolnilo umetniškega izražanja. Simboličnost oblik in njih eleganca so posebne odlike njegovih monumentalno učinkujočih plastik, še posebej pri kombinirani rabi lesa in kamna.

Miha Dalla Valle je iz daljne Mehike poslal dve sliki v mešani tehniki, ki predstavljata v ubranem sivo-zelenem koloritu razne zapise, znake in madeže v ploški. Njegova likovna govorica je izbrušena in zadržana, zavita v simbole.

Melita Vovk-Frankot razstavlja skupino minucioznih litografij z motivi Amsterdama in pomladnimi motivi, ki dokazujejo njeno veliko risarsko mojstrstvo in razpoloženost. V koloriranih sitotiskih gorenjskih narodnih noš se približuje ljudskemu okusu.

Vesna Gaberšček-Ilg, izredno uspešna modna kreatorka v radovljiski Almiri, preseneča z motivi cvetja v originalnem lesorezu. Želeti je, da bi kljub veliki angažiranosti na področju mode še vnaprej našla čas tudi za čisto likovnost.

Male plastike Staneta Kolmana predstavljajo kiparja, ki je več realističnega upodabljanja figure, ki pa realistično formo čisti, da likovno ekspresivno izraža moč in dinamiko človeškega telesa. Reliefi s parafini so mehkejši in spominjajo na grško klasično umetnost.

Ana Marija Kovač, oblikovalka z Bleda, se predstavlja z zbirko kvalitetnih predmetov porabne umetnosti: brošami, srebrnimi prstani in ročno slikanimi vizitkami. Morda so najbolj privlačne ravno broše, pa naj gre za tiste z vloženiimi suhimi bilkami ali za slikane motive.

Slikar Kamilo Legat živi danes v Trzinu, sicer je pa po rodu Kropar. Na novoletni razstavi visijo tri njegove slike: Krka, Kropa in Radovljica. Vse tri so slike v hladnih zelenih in modrih tonih, ki slikarju izjemno ležijo. Olje z motivom Krke je reševano v širokih ploskvah in ostrih konturah med posameznimi barvnimi toni, Kropa in Radovljica pa sta realistični v akvarelni tehniki.

Henrik Marchel sodi v radovljško občino po svojem rojstvu v Otočah pri Podnartu. Predstavlja se z enim oljem na platnu v svojem značilnem abstraktnem ekspresionizmu, kjer linije in barve ne želijo ponazoriti nikakršnega zunanjega sveta, temveč predstavljajo likovno igranje, ki je odraz razgibane slikarjeve notranje odzivnosti, ujetje v oblikovno urejenost.

Brane Mrak je slikarstvo kot študij in poklic opustil, a razstavlja riba in škarje razodevata odličnega risarja oziroma oblikovalca, akvarel dreves pa vsebuje tudi pristno lirčno razpoloženje.

Zvone Papler se predstavlja z dvema abstraktnima slikama, ki kažeta visoko stopnjo likovne kulture. Sotlansko jezero in Bohinjska idila sta v fovističnem slogu naslikani krajini bohinjskega slikarja Albina Polajnjarja.

Blejski slikar Janez Ravnik, likovni pedagog na domači osnovni šoli in organizator likovnih razstav na Bledu, razstavlja dve veliki olji, ki ustvarjata iluzijo surrealističnega sveta: predimenzionirana in namerano deformirana orehova jedra so postavljena v prostor, ki ga slikar oblikuje iz barvnih ploskev in senc.

Metka Vovkova, likovna pedagoginja iz Kamne gorice, razstavlja kvalitetno slikane akvarele z motivi Gorenjske, barvna skala mlade slikarke je ubrana, uglašena v razpoloženjskosti. Poleg slik ima Metka Vovk na razstavi še ročno slikane in tiskane vizitke, ki še poudarjajo njene slikarske kvalitete.

Risbe Alojza Zorman, diplomanta varšavske akademije, odražajo brezperspektivnost na črni humor. Hotena napačna perspektiva ustvarja grotesken prostor. Poleg risb razstavlja Zorman še igrivo keramično porabno umetnost: keramične podstavke in svečke, zapeljive in ogrelce.

Pester izbor avtorjev, ki se z redkimi izjemami predstavljajo z najnovejšimi deli v različnih vrstah in tehnikah, predstavlja likovni trenutek znotraj občinskega prostora. Kot taka predstavlja razstava primerjanje in preverjanje rezultatov med posameznimi razstavljalci, predvsem pa želi biti spodbuda za nadaljnje likovno ustvarjanje vseh avtorjev.

Maruša Avguštin

PETO SREČANJE PEVSKIH ZBOROV SLOVENSКИH ŽELEZARJEV

V soboto, 12. decembra, ob 18. uri je bilo v avli osnovne šole A. T. Linhart v Radovljici peto srečanje pevskih zborov, ki jih sestavljajo delavci delovnih organizacij SOZD Slovenske železarnice. Udeležilo se ga je osem zborov.

Železarno Jesenice sta zastopala ženski pevski zbor Jesenice in moški pevski zbor Vintgar z Blejske Dobrave. Preporno dvorano poslušalcev in vse nastopajoče so pozdravili Jože Fajfar, predsednik sindikata gostiteljev Veriga Lesce, Niko Rupel, predsednik občinske zveze kulturno prosvetnih organizacij in Miro Skube, predsednik komisije za kulturo pri koordinacijskem svetu zveze sindikatov SOZD Slovenske železarnice. Skube je ob tem dejal, da se kulturna dejavnost železarjev zelo uspešno in nenehno širi. To je pokazalo tudi to srečanje, saj sta letos nastopila dva zbora več in sicer zbor DPD Svoboda Zagrad — Žične Celje in mešani pevski zbor železarnice Štore, poleg moškega zbora Vres Prevalje, koruškega okteta Ravne, moškega komornega zbora Stane Zagar Plamen Kropa in mešanega zbora Veriga Lesce, kot gost pa je sodeloval mešani zbor SPD Zarja iz Železne Kaple iz avstrijske Koroske. Vsi nastopajoči so bili deležni velikega aplavza, posebno pa še

izredno številni in kakovostni zbor Vres iz Prevalj in pevci mešanega pevskega zbora slovenskega prosvetnega društva Zarja iz Železne Kaple.

Vsi udeleženci so prejeli priznanje za udeležbo in šopke cvetja. Zboru iz Železne Kaple so poklonili umetniški lesorez domačina Milana Vipotnika iz Lesce. Največje darilo nastopajočim pa je bila prepolna avla, v kateri so poslušalci s srcem sledili našim pesmi in navdušeni darili priznanje vsem pevcem. Srečanje je bilo enkratno doživetje, ki se ga bodo nastopajoči kot gledalci še dolgo z radostjo spominjali.

Organizacija je bila na višini. Nastopajoči so prišli v Lesce že dopoldne, kjer so si ogledali Verigo in bili tu na kosilu, po tem pa so si ogledali še Šivčovo hišo in Cebelarški muzej v Radovljici. Po končani reviji zborov so se udeležili družabnega večera, kjer so po večerji iz srca in prijetno zapeli.

B. B.

LJUBLJANA IN PETI SLOVENSKI KNJIŽNI SEJEM

Nekateri člani novinarskih krožkov v osnovni šoli Prežihov Voranc smo se udeležili izleta v Ljubljano. Naš glavni cilj je bil kratek ogled Ljubljane in ogled petega slovenskega knjižnega sejma.

V četrtek zjutraj smo se zbrali na postaji, se presteli in ugotovili, da smo vsi. Le kdo bi zamudil tak izlet. Z nami sta bili tovarišica knjižničarka in tovarišica z nižje stopnje. Stopicali smo z noge na nogo in opazovali kdaj se bo prikazal težko pričakovani vlak. Razpoloženje je bilo imenitno in kar smejalo se nam je, ko smo razmišljali o soščolcih, ki se potijo in razmišljajo v šoli. Končno je prispel vlak in hitro, mogoče še prehitro smo bili na cilju in iz toplega vlaka stopili v mrzlo Ljubljano, ki pa smo se je seveda razveselili. Tovarišica nam je povedala, da smo namenjeni v Cankarjev dom, kjer si bomo ogledali peti slovenski knjižni sejem, med potjo pa se bomo ustavili tudi ob nekaterih spomenikih.

S »polno paro« smo stopali po ljubljanskih ulicah. Najprej smo si ogledali grobnico narodnih herojev, med katerimi je pokopan tudi jugoslovanski mislec in Titov sodelavec Edvard Kardelj. Bolj od daleč smo si ogledali tudi spomenik Vajkarda Valvasorja. Kmalu smo se znašli na obširnem Trgu revolucije. Takoj je padla na nas ogromna senca, še večjega Tršarjevega spomenika revolucije. Z velikim zanimanjem smo si ga ogledali. Nedaleč stran stoji spomenik Edvardu Kardelju. Podrobneje smo si ga ogledali in se pogovarjali o veličini in pomembnosti Kardelja in Tita. Na zunaj smo si ogledali tudi tri ogromne stavbe: Maksimarket, Cankarjev dom in stavbo Iskre.

V Cankarjevem domu je torej ta knjižni sejem in mnogi plakati so nas pripeljali do vhoda. Bili smo prestrašeni in prav razveselili smo se, ko je v nas udarila prijetna toplota iz velike dvorane. Najprej smo morali nekaj časa počakati, da nas je tovarišica najavila in uredila vse kar je ob takih priložnostih treba urediti. Kmalu je prišel vodič in povedal kratek uvod k petemu slovenskemu knjižnemu sejmu.

Peti slovenski knjižni sejem je bil odprt 18. novembra dopoldne. Slavnostni govornik je bil Dušan Sinigoj. Sejem je bil tokrat peti, prvi pa je bil pred desetimi leti. Takrat je sodelovalo 15 založnikov in predstavljenih je bilo okoli 1200 knjig. Na letošnjem sejmu se predstavlja 22 založnikov in raznih časopisnih in tiskarskih organizacij. Razstavljenih je 2700 knjig. Od tega kar 300 slovenskih avtorjev. Predstavljene so tudi knjige 30 pisateljev ali pesnikov, ki so prvič izdali knjigo. Potem smo v skupini z vodičem na čelu hodili iz oddelka v oddelk in vneto poslušali in si beležili vodičeve besede.

S knjigami iz NOB so počastili 40-letnico vstaje. Razstavljen pa je bil tudi izbor del Louisa Adamiča in Frana Levstika, sledila pa je spominska razstava del Bena Zupaniča in Edvarda Kocbeka ter prve izdaje del Josipa Jurčiča in Simona Gregorčiča. Videli smo tudi del založniške dejavnosti na območju SAP Kosova in zamejstva. Nas pa so seveda najbolj zanimali mladinske knjige in ilustracije. Z zanimanjem smo si ogledali knjige o živalih, naravi, znanstvene knjige in še in še. Najdalj časa smo se zadržali v prostoru, kjer razstavlja založba Mladinska knjiga, ki letno izda več kot polovico knjig za otroke.

V zadnjem oddelku pa je bilo razstavljenih nekaj knjižnih ilustracij Marlenke Stupice, Milana Bizovičarja, Jemec-Božičeve, Bineta Roglja, Marjana Mančka, Ančke Gošnik-Godec, Jelke Reichman in še mnogo drugih. Zbrali smo se tudi ob vitrini, v kateri so bile predstavljene čisto majhne knjige. Najmanjša izmed njih je imela premer štiri krat štiri mm.

Kar utrudili smo se od hoje in napetega opazovanja. Manjši so si nabrali plakato in raznih prospektov. Podrobneje smo si ogledali še bogato opremljeno dvorano in velike tapiserije. Potem smo se poslovili od vodiča in se odpravili v spodnje prostore, kjer je bila prodaja knjig. Tovarišica sta nam dali 40 minut časa, da si ogledamo sejem, ali se okrepčamo. Najprej smo seveda okupirali stranišče, potem pa smo se razkropili. Jaz sem si kupila samo majhen slovarček tujk, kajti nisem si našla ustreznih knjig. S soščolko sva si ogledali še razstavljene plakate, bili so zares imenitni. Škoda, da se jih ni dalo kupiti. Ostalo nam je še 10 minut in ta čas smo se še malo okrepčali.

Čas nas je na žalost priganjal in nismo želeli teči za vlakom zato smo morali oditi. Poslovili smo se od Cankarjevega doma, Trga revolucije in počasi tudi od Ljubljane. Kar malo žal nam je bilo, da moramo tako hitro oditi. Ko smo prišli na postajo, smo zlezli na vlak in se kmalu odpravili. V vlak smo se pogovarjali o vtisih v Ljubljani in se utrujeno pretegovali. Postaje so se vrstile še hitreje, kot poprej. Okrog dveh smo že zagledali Jesenice. Ko smo stopili z vlaka, smo se poslovili in odšli vsak na svoj konec.

TANJA RADEŽ, 7. b.
OŠ Prežihov Voranc

RAZSTAVA TRBOVELJSKIH SLIKARJEV NA JESENICAH

V soboto, 19. decembra bodo ob 18. uri v mali dvorani Delavskega doma na Jesenicah s krajšim kulturnim programom odprli kolektivno razstavo likovnih del članov likovnega kluba RELIK, ki deluje pri DPD Svoboda Trbovlje.

Kolektivne razstave likovnih del ustvarjalcev iz pobratenih Trboveljskih »železnih program« jeseniške razstavne dejavnosti, ki jo organizira likovni klub DOLIK pri DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice in v okvir konkretnega in rednega kulturnega sodelovanja med pobratenimi občinami.

Razstava trboveljskih likovnikov bo odprta do vključno 30. decembra vsak dan, razen ob nedeljah, od 9. do 12. in od 16. do 19. ure.

SPOMINI NA VSTAJO NA DOVJEM

»ZARADI UPORA SO NAS PET IZBRALI ZA TALCE«

»Seveda smo vedeli za upor,« je živahno odgovorila upokojena babica in višja medicinska sestra Anica Paulus z Dovjega, ko sem jo zaradi teh spominov obiskal v njenem stanovanju v Ljubljani.

»Vreme, ki sta ga spremljala silna nervoza in slabo, nič obetavno vreme, se je začelo kuhati v popoldanskem urah 16. decembra 1941. leta. Če se ne motim, je bil torek.

Pri nas na Dovjem so bili razgledani ljudje. Veliko so brali in se samozabavali. Iz zgodovine nam je znano, da je bila pokrajina ob zgornji Savi Dolinki izrazito gozdna in da se je sredi prostranega nenaseljenega področja razmeroma zgodaj pojavilo naselje Dovje, ki je bilo skozi stoletja povsem osamljeno. Okrog leta 1169 so bile na Dovjem samo štiri kmetije. Županstvo na Dovjem je bilo ustanovljeno 1286. leta. Še 1630. leta je bilo na Dovjem 27, v Mojstrani pet kmetij in ena na Belci. Nacistična propaganda je trdila, da domorodci v tej dolini nismo Slovani, pač pa po poreklu Nemci, menda Tirolci. Vse skozi so bili v naših krajih miroljubni, pridni in poštene ljudje. Prav zato so bili na Dovjem le trije orožniki. Vse do upora so brezskrbno hodili po vasi, tudi brez orožja. Počutili so se kot doma ali kot na počitnicah.

Anica Paulus

Tistega meglenega torkovega popoldneva so me fantje spraševali, kaj naj naredijo. Ali naj gredo na zborni mesto upornikov, ki je bilo najprej pod Malim Višem, kot se imenuje del pašnika ob gozdu nad vasjo, potem pa za Oreharjevo hišo.

Vsak Slovenec ve, kaj mi je storiti, sem odgovarjala. Nikogar nisem prepričevala naj gre, nikomur nisem tega odsvetovala. Še danes ne vem, na katerem zbornem mestu so se porazdelili po skupinah za izvršitev določenih nalog. Bivši župan, sicer čevljar, Viktor Janša, po domače Potokar, naj bi po uspelem uporu spet prevzel funkcijo župana.

Pozno zvečer smo slišali žaganje in udarce sekir, pod katerimi so drevesa hrešče padala na cesto in železniško progo. Od Belce se je približevalo od gorečega cestnega mostu. Opolnoči so se uporniki začeli umikati v Vrse, visoko v planine. Jutranja tišina je bila začetek more, boleče in nikdar prebolete, nikdar pozabljene. Vas je bila obkoljena, na cesti pod vasjo pa avtomobilske cisterne z gorivom za požig vasi. Za zajete tri orožnike smo bili vsi vaščani za talce. Če jih uporniki ne bi izpustili, bi razjarjeni Nemci vse pobili in požgali. Da znajo to storiti smo vedeli na primeru Rašice in drugih vasi. K sreči so popoldne prvega dne po uporu uporniki izpustili orožnike in vaščani smo se vsaj nekoliko oddahnili. Vse pa je navdajala skrb, kako bodo naši fantje in možje živeli v planini, v hudi zimi, mrazu, globokem snegu, brez hrane in orožja.

Drugi dan po uporu, bil je četrtek, so policisti hodili po hišah in zapirali, kdo manjka. Iz vsake hiše je moral eden od moških v vaško šolo. Če moškega ni bilo pri hiši, je tja morala ženska. Jaz sem bila na kaj takega pripravljena in sem si zato že zjutraj obula gozdarice. Opoldne smo si skuhal kosilo, toda nihče ni mogel jesti. Takrat smo doma živeli tri sestre, brata in mati. Oče Karel je umrl že 1930. leta. Doma je bil iz Indihovega Gradca, 135 km od Prage na Češkem. V prvi svetovni vojni je bil kot oficir v avstrijski konjenici na oddihu na Dovjem. Tu je spoznal in poročil Brenčeto Anjo, našo mamo.

Opoldne tega dne sem šla za trenutek na obisk k Brolhu. Ko se vrnem, se je mati že pripravljala, da gre v šolo.

Jaz bom šla in ne mati, sem rekla policistu.

V šoli so moške že zasliševali, kako se je to začelo in kdo je bil pobudnik, organizator. Vse so popisali, potem pa nas pet poklicalo k šolski tabli, kjer smo morali stopiti v vrsto. Poleg mene sta stala brat in sestra Alojzija (poročena Peterman) in Janez Jakelj, kmeta in 40-letni Ciril Mandelj. Alojzija je umrla na Dovjem 1970. leta, Mandelj pa v Mojstrani 1972. leta. Peta v naši vrsti je bil 72-letni Franc Rabič, po

domače Mlakar, oče štirih bratov Rabič. Njegov sin Jaka je bil prvi partizan v naši dolini in je padel aprila 1942. leta v Okrogelski jami pri Kranju. Lojze je bil edina žrtev, ki je v Mojstrani padla na večer upora, ko so napadali graničarsko vojašnico. Februarja 1942. leta so v Drago ustrelili Mlakarjevega Maksa, istega leta pa je v taborišču umrl Mlakarjev Mirko.

Nihče od nas še ni vedel, da je v Mojstrani padel Mlakarjev Lojze. Če me spomin ne vara, tudi njegov oče ne. Vsaj povedal nam ni.

Iz šole so nas pet nagnali ven. Prepričani smo bili, da smo določeni za talce. Takrat je veljalo načelo, da so Nemci za njihovega padlega vojaka ustrelili deset, za ranjenega pa pet talcev. Sušljalo se je, da je bil med napadom na graničarsko vojašnico eden od nemških vojakov ranjen, toda to sem slišala šele pozneje.

Gnali so nas proti cesti. Ravno tedaj so se iz službe od železniške postaje vračali delavci z Dovjega, ki so delali v železarni. Bil je december, in že se je mračilo. Ko smo se tako na ozki gazi srečali z delavci, sem nekemu šepnila, naj pozdravi moje domače. Na cesti nas je že čakal avtobus. Uvedli smo se skupaj na zadnje sedeže, a so nas takoj ločili, tako da je vsak sedel na svojem sedežu, za njim pa policist. Jakljeva Lojzka je kar naprej jokala, da je njen jok nerval tudi policiste. Dovolili so ji da je prisledla k meni.

Še danes se čudim, da sem takrat popolnoma mirno pričakovala ustrelitev in da sem se sprijaznila z usodo. Zdaj, po toliko letih, pa me stisne groza, ko pomislim na tiste ure. Sanjam in kričim. Takrat pa sem objokano Lojzko poleg mene tolažila, da bova pač božič praznovali v nebesih.

Brez ustavljanja smo se pripeljali na dvorišče begunjske graščine. Mlakarjev oče nam je rekel: »Zdi se mi, da nas danes ne bodo postrelili, ampak jutri, zato se kar zdaj poslovimo.« In začel se je rokovati z nami. Ko je to opazil eden od policistov, je vzrotil: »Če ne boste mirni, vas vse prerešeta s krogli, da boste kot rešeto.«

Mene in Lojzko so zaprli v sobo št. 22, v kateri je bilo poleg žensk šest otrok; od Dacarja s Črnicva in Pečnika iz Ljubnega. Te otroke so potem poslali v taborišče.

Ženske, zapornice, so naju poto-

lašile, da jih iz te sobe ne vodijo na streljanje, zato naj bova mirni. Med njimi je bila Pečnikova sestra.

Prvič so nas zasliševali 20. decembra. Vsakega posebej. Zasliševali so nas blejski in ne jeseniški gestapovci. Spraševal je nekdo, ki je znal slovensko in je obenem tudi tolmačil. Takrat je bil pri gestapovcih voditelj preiskovalcev, ki so raziskovali vire in udeležbo upora v naših krajih, Sumper.

Zasliševalec me je vprašal proti komu smo se uprli, kako se je to začelo. Odgovorila sem, da mi ni znano, kako se je to začelo, menda je bila sklicana splošna mobilizacija. Med dveurnim zasliševanjem sem jim rekla, da so naši ljudje mirno pričakovali okupacijo, razočarali pa so jih, ko so začeli ljudi seliti, zapirati in streljati. Proti temu so se uprli. Tedaj pa je zasliševalec vzrotil: »Proti komu? Proti nam dobrim ljudem, ki preganjamo samo zle komuniste in ščitimo pošteno prebivalstvo!«

Ob koncu zasliševanja pa sem se ojunčila in vprašala, zakaj so najprej zaprli nas pet. In tako smo zvedeli, da so nas res hoteli postreliti, pa so se potem premislili. Na to je vplival takratni naš župan Winzig, ki je Nemce prepričeval, da smo bili zapeljani in da bo vse z lepo besedo prepričal, naj se možje in fantje vrnejo iz gozdov domov. Nikomur se ni slabega ne bo zgodilo.

Od nas petih zapornikov z Dovjega je največ pretrpel 38-letni Janez Jakelj. Dodelili so ga k tistim, ki so morali v Drago kopati jame in pokopavati ustreljene. Tako so 3. januarja 1942. leta v Drago pripeljali 36 talcev, predsednik izrednega sodišča dr. Bauer pa je preklinjal, ker niso izkopali dovolj globoke jame. To nam je pozneje pripovedoval Janez. Kar vprico talcev so morali poglobiti jame, ki pa še vedno ni bila dovolj globoka in velika. Talci so še celo uro gledali, kako jim kopajo jame. Streljali so po tri in tri. Grozno. Videla sem Jaklja, ko se je vrnil iz Drage. Bil je siv in bled v obraz. Skoraj se mu je zmešalo. Kot zelje smo jih tlačili v premajhno jamo, nam je pozneje pripovedoval. Med tedaj postreljenimi so bili Franc Mencinger iz Bohinjske Bistrice, Ivan Benedičič iz Zg. Dobrave, Vinco Bergant iz Sr. Dobrave, Ivan Valjavec z Otoč, Ivan Zupan iz Kroke in Ivan Vidic z Blede.

16. januarja 1942. leta so nas pet skupaj izpustili. Verjetno zato, ker so do takrat imeli zaprte že skoraj vse udeležence upora.

Zapisal Jože Vidic

Med odmorom pred osnovno šolo Prežihov Voranc (Foto I. Kučina)

NA DOPUST V ČSSR

Delavci Železarn in njihovi svojci imajo za zimske počitnice na smučanju v Donovalih enake ugodnosti, kot da bi letovali v počitniških domovih v Crikvenici ali Biogradu na moru. To je enkratna priložnost – preživeti desetdnevne počitnice v počitniškem domu slovaškega združenja barvne metalurgije. Donovaly je mestce na Slovaškem, približno 700 km oddaljeno od Jesenic. Kraj je znan rekreacijski center z modernim počitniškim domom v katerem je ogrevan bazen, restavracija, kavarna, lovski salon, snack bar, bila s televizijskim sprejemnikom in drugo. Okolica je lepa in nudi možnost izletov. Na smučiščih v bližini doma je sedem vlečnic in ena sedežnica, kjer je že sedaj več kot meter snega.

Zimske počitnice bodo organizirane v naslednjih terminih:

- I. izmena od 5. do 15. januarja 1982
- II. izmena od 15. januarja do 25. januarja 1982
- III. izmena od 25. januarja do 4. februarja 1982
- IV. izmena od 4. februarja do 14. februarja 1982

V vsaki izmeni bo po 45 udeležencev.

Cene za letovanje v ČSSR na dan na osebo:

— delavci železarn	290,00 din
— zaposleni zakonci delavcev	380,00 din
— zunanji gosti	480,00 din
— nezaposleni svojci in otroci nad 10 let starosti	290,00 din
— otroci do 10 let starosti	160,00 din
— otroci zunanjih gostov do 10 let	280,00 din
— turistična taksa	15,00 din

Ostali stroški na osebo za deset dni znašajo:

— sprejem	80,00 din
— izlet	120,00 din
— zaključni večer	160,00 din
— darilo	100,00 din
— dnevna osebna menjava 78,00 din na dan	780,00 din
— za vse udeležence bo organiziran prevoz z avtobusom v obe smeri s ceno 1.400,00 din	

Pri prijavi je obvezno vplačati po 1.000,00 din na osebo, ostale stroške pa v petih obrokih do 20. maja 1982 v TOZD Družbena prehrana blagajna.

Oddelek za družbeni standard

PRIREDITVE IN OBISK DEDKA MRAZA V OBČINI JESENICE

V petek, 18. decembra, bo v jeseniški občini gostovalo lutkovno gledališče iz Maribora in sicer s

PRAVLJICO O MEZINČKU.

Prireditve bodo:

- ob 8.30 v gledališču Tone Čufar za VVO Julke Pibernik, Angelca Ocepek, Hrušica, Podmežaklja in šolski center;
- ob 10. uri za VVO Javornik-Koroška Bela in Blejska Dobrava;
- ob 12.30 v telovadnici OŠ Kranjska gora za VVO Kranjska gora in Rateče;
- ob 15.30 bo predstava v kulturnem domu na Dovjem za predšolske otroke KS Dovje-Mojstrana.
- ob 18. uri bo predstava za predšolske otroke iz KS Žirovnica v dvorani na Breznici.

KOLENDAR PRIREDITEV ZA NIŽJO STOPNJO UČENCEV OSNOVNIH ŠOL JESENISKE OBČINE:

GLEDALIŠKA PREDSTAVA MARTIN KRPAN

- PONEDELJEK, 21. decembra, ob 15. uri, za učence OŠ Prežihov Voranc in Polde Stražišar.
- TOREK, 22. decembra, ob 15. uri za učence OŠ Tone Čufar.
- SREDA, 23. decembra, ob 10. uri v dvorani na Breznici za učence OŠ Gorenjskega odreda Žirovnica in ob 13. uri v domu Julke Pibernik na Javorniku za učence OŠ Karavanskih kurirjev NOB Koroška Bela in Blejska Dobrava.
- CETRTREK, 24. decembra, ob 13. uri v telovadnici OŠ Jeseniško-bohinjski odred Kranjska gora za učence te šole in ob 16. uri za učence OŠ 16. decembra Mojstrana v kulturnem domu na Dovjem.

OBISK DEDKA MRAZA IN OBDARITEV OTROK

- PETEK, 25. decembra, ob 16. uri bo v hotelu Planina pod Golico za predšolske otroke lutkovna igrca ŽOGICA MAROGICA, po končani predstavi pa bo dedek Mraz obdaroval otroke KS, ki niso vključeni v VVO.
- SOBOTA, 26. decembra, ob 15.30 bo lutkovna igrca ŽOGICA MAROGICA v gledališču Tone Čufar za otroke, ki niso vključeni v VVO iz KS Sava. Po končani predstavi bo obisk dedka Mraza in obdaritev otrok.
- NEDELJA, 27. decembra, ob 16. uri bo v KS Podmežaklja za predšolske otroke igrca ŽOGICA MAROGICA, nato pa bo dedek Mraz obdaril otroke.
- PONEDELJEK, 28. decembra, ob 16. uri bo v gledališču Tone Čufar igrca ŽOGICA MAROGICA za predšolske otroke, ki niso vključeni v VVO iz KS Plavž. Po končani predstavi bo dedek Mraz obiskal otroke in jih obdaril.
- TOREK, 29. decembra, ob 10. uri, bo v dvorani na Blejski Dobravi igrca ŽOGICA MAROGICA za vse predšolske otroke iz KS Blejska Dobrava. Po končani predstavi bo otroke obdaril dedek Mraz.

Ob 16. uri pa bo igrca ŽOGICA MAROGICA za predšolske otroke KS Rateče-Planica.

PRIREDITVE IN OBISK DEDKA MRAZA V OSTALIH KRAJEVNIH SKUPNOSTIH IN VRTCIH TER ŠOLAH

PONEDELJEK, 28. decembra, ob 8. uri bo dedek Mraz obiskal otroke VVO Angelca Ocepek in S3, nato pa se bo napotil v šolski center, kjer bo približno ob 11. uri obiskal otroke v vrtcu.

TOREK, 29. decembra, ob 8.30 bo dedek Mraz obiskal otroke, ki se trenutno zdravijo na otroškem oddelku Bolnice Jesenice in jih tudi simbolično obdaril, nato pa se bo napotil v VVO Julke Pibernik, kjer bo otroke obdaril in z njimi tudi pokramljal.

SREDA, 30. decembra, ob 8. uri bo dedek Mraz pozdravil otroke v OŠ Polde Stražišar, od tam pa se bo napotil v delavnico pod posebnimi pogoji in pozdravil kolektiv ter jim izročil kolektivno darilo.

Ob 10.30 bo dedek Mraz že v OŠ Tone Čufar, otrokom bo zaželel srečno v letu 1982 in se nato napotil

— ob 12.30 v OŠ Prežihov Voranc, kjer jim bo izročil kolektivno darilo in zaželel srečno v letu 1982.

Obveščamo vse starše in delovne organizacije, ki nakazujejo sredstva za praznovanje dedka Mraza, da bodo vsi predšolski otroci obdarovani z enotnimi darili v vrednosti 143,00 din. Sole bodo prejele kolektivna darila glede na število učencev na nižji stopnji.

Krajevna skupnost Dovje-Mojstrana pripravlja na svojem območju obisk dedka Mraza v sredo, 30. decembra, ob 16. uri. Ta dan si bodo otroci ogledali tudi program in sicer pravljice: NETOPIR NE DA MIR, O PREV-ZETNI SPALNI SRAJCI in NASVIDENJE DRUGO LETO.

Krajevna skupnost Žirovnica bo praznovala 28. decembra ob 15.30. Pripravili so kratek program, nato pa obisk dedka Mraza in obdaritev otrok.

Krajevna skupnost Hrušica je pripravila igrco ZVEZDICA ZASPAN-KA, ki bo 27. decembra ob 17. uri v kulturnem domu na Hrušici z obiskom dedka Mraza in obdaritvijo otrok.

Krajevna skupnost Javornik-Koroška Bela pripravlja prireditve za predšolske otroke, ki niso vključeni v VVO, 30. decembra. Vsi otroci bodo obveščeni z vabilom.

Tudi krajevni skupnosti Kranjska gora in Rateče bosta imeli svoje praznovanje. O datumu in času bodo starši pravočasno obveščeni.

V torek, 29. decembra, ob 18. uri, bo dedek Mraz obiskal tudi oskrbovance doma dr. Franceta Berglja.

Prosimo vse starše, da zasledujejo program noveletnega praznovanja in pripeljejo otroke na prireditve oziroma na obdaritev.

OBČINSKA ZVEZA PRIJATELJEV MLADINE

PRIJAVICA ZA LETOVANJE V ČSSR

Od 5. 1. 1982 – 15. 1. 1982
Od 15. 1. 1982 – 25. 1. 1982
Od 25. 1. 1982 – 4. 2. 1982
Od 4. 2. 1982 – 14. 2. 1982

(ustrezno podčrtaj!)

Podpisani iz Tozd – DS

tel. stanujoč del. št.

letnica rojstva

Prijavljam tudi naslednje družinske člane oziroma svojce:

Priimek in ime del. št.

let. roj. zaposlen

1.

2.

3.

4.

5.

IZJAVA

Podpisani izjavljam, da ta izjava velja kot administrativna prepoved na del osebnega dohodka, če se iz neupravičene razloga ne udeležim počitnic v ČSSR. Ceno počitnic bom poravnal do 20. maja 1982.

Podpis

V kolikor ste zainteresirani za oddih v ČSSR pošljite prijavnico najkasneje do 25. decembra 1981 na oddelek za družbeni standard – kadrovskega sektorja, Železarna Jesenice.

KVALITETNO SREČANJE POD MEŽAKLJO

V soboto, 12. decembra zvečer, pred okrog 4000 gledalci, se je ob koncu neizprosne boje med našimi najboljšimi mladimi hokejisti v Jesenicah odigrala tretja tekma med mladimi hokejisti. V prvi tretjini so igrali hokejisti iz Jesenic, ki so v prvi tretjini z 3:2 vodili. V drugi tretjini so igrali hokejisti iz Ljubljane, ki so v drugi tretjini z 3:2 vodili. V tretji tretjini so igrali hokejisti iz Jesenic, ki so v tretji tretjini z 3:2 vodili.

Jeseniški hokejisti so v soboto - še zlasti v drugi in tretji tretjini - odigrali na svojem ledu letošnjo najboljšo tekmo, tekmo izredne hitrosti, ostrine, lepih zadetkov in še lepših akcij. Vedeli so da je tekma odločilna, ravno zaradi tega jih ni zmedlo vodstvo Olimpije po prvi tretjini - 3:2, ker so bili trdno odločeni zmagati. Ko govorimo o letošnjem prvenstvu, o zadnji tekmi nad Olimpijo, ki je Jeseničanom približala naslov prvaka, se moramo spomniti vseh težav, pred katero so bili postavljene jeseniški hokejisti že pred začetkom državnega prvenstva. Opreme ni bilo, kopica funkcionarjev se je trudila zagotoviti nekaj za kar pravzaprav ni bilo možnosti, devetnajstkratni prvaki Jugoslavije pa so na turnirju v Italiji uporabljali palice, ki jih je izdelal mizar pripravnik. Tako so se pred začetkom državnega prvenstva morali ponovno sestati predstavniki družbenopolitičnih organizacij jeseniške občine in delovnih organizacij - tako kot je bilo lansko sezono - in se dogovoriti, da bodo v okviru svojih moči materialno pomagali jeseniškim hokejistom. In tako so mladi jeseniški hokejisti dobili zeleno luč, da lahko v XXXV. državnem prvenstvu branijo lanske letošnje naslove.

Tako so jeseniški hokejisti v soboto v polni dvorani v Podmežaklju na najlepši način izpisali še eno stran v bogato zgodovino jeseniškega železarskega hokeja. Pisali so jo z velikim srcem, z znojem, ki je kapljal z njihovih obrazov, pisali so jo z neizprosno borbo, prepričani v zmago. Zato jim je treba iz srca čestitati.

Ob koncu pa seveda ne smemo pozabiti na trenerja Jesenic, Borisa Svetlina, ki že dve sezoni zelo uspešno vodi najboljšo jeseniško hokejsko ekipo. Pri tem ne smemo pozabiti, da tokrat nima v svojih vrstah kar petih lanske letošnje reprezentantov: I. Ščapa, Mlinarica, Klemenca, M. Pajčeta in Kosičarja. Brez petih reprezentantov, ki bi se lahko prišli prav. Zato trenutna prednost Jeseničanov pred Olimpijo dokazuje izjemne zasluge trenerja Svetlina, ki je s strokovnim delom uspešno premagal tovrstno prednost, toda ne tako velika, da se je ni bilo dalo »zapravičiti«. Neresnost in podcenjevanje sta marsikdaj povzročila, če takšne zasluge ki so izigrali nemogoči. Jeseniškim hokejistom sicer zaupamo, toda resnično ni bilo škode, če bi zaradi neresnosti - sedaj ko so pokazali, da so resnično boljši - napravili veliko prednost, ki jim je na stečaj odprta vrata do letošnjega, za njih že dvajsetega naslova državnega prvaka.

JESENICE - OLIMPIJA

7:4 (2:3, 2:0, 3:1)

Dvorana v Podmežaklju, gledalcev 4000, sodniki: Hegediš (Zagreb), Čemažar in Petrič (Jesenice). Strelci: 1:0 Š. Ščap (8), 1:1 Vidmar (14), 1:2 Kurec (14), 2:2 B. Pajč (15), 2:3 R. Hiti (20), 3:3 D. Horvat (28), 4:3 D. Horvat (31), 5:3 D. Horvat (49), 6:3 M. Horvat (51), 7:3 Hafner (55), 7:4 B. Lomovšek (58). Kazenske minute Jesenice 14, Olimpija 15 minut.

MEDVEŠČAK - KRANJSKA GORA

6:3 (2:0, 4:0, 0:3)

Moštvo Kranjske gore je doživelo sicer zaslužen poraz, toda ni igralo tako slabo. Predvsem so mladi hokejisti pokazali dobro organizacijo v igri in s hitrimi podajami skušali priti do nasprotnikovih vrat. Toda domačini so bili fizično močnejši, kar je bilo v tem dvoboju odločilno. Medveščak je namreč kaj hitro prihajal do zadetkov in po drugi tretjini je vodil kar s 6:0. V zadnjih dvajsetih minutah pa so se izkazali tudi Jeseničani in s tremi zadetki omilili poraz. Strelca za Kranjsko goro sta bila Brun 2, in Tišlar.

LESTVICA PO XV. KOLU:

Jesenice	15	14	1	0	135:52	29
Olimpija	15	12	1	2	177:32	25
Cinkarna	15	10	1	4	113:87	21
C. Zvezda	15	7	2	6	75:85	16
Partizan	15	5	1	9	59:82	11
Medveščak	15	4	1	10	47:95	9
K. gora	15	3	3	9	63:123	9
Spartak	15	0	0	15	47:180	0

KLADNO ČSSR - HK JESENICE NA BLEDU

V torek, 22. decembra ob 19.30 se bosta v hokejski hali na Bledu, v okviru turnirja, ki ga v počastitev 40-letnice JLA prireja HK Olimpija Ljubljana, srečali moštvi Kladno ČSSR - HK JESENICE. Delavci TOZD in delovnih skupnosti naše železarnice za tekmo lahko kupijo vstopnice po znižani ceni 50,00 din v pisarni sindikata Železarnice.

VOJKO MENCINGER NOVI SLOVENSKI ŠAHOVSKI MOJSTER

Trinajstletni jeseniški šahist Vojko Mencinger (član Murke iz Lesc) je na prvem memorialu Vasje Pirca v Ljubljani že tri kola pred koncem izpolnil normo za osvojitve prvega bala mojstra FIDE, dve koli pred koncem pa je osvojil še naslov nacionalnega mojstra.

Mencinger je že v prvem kolu premagal madžarskega vele mojstra Forintosia in napovedal, da bo na turnirju igral eno od vodilnih vlog. V drugem kolu je sicer izgubil z Rakličem, vendar pa je v tretjem premagal avstrijskega mojstra Wittman- na. V četrtem kolu izgubil s Steinerjem, v šestem remiziral z vele mojstrom Bukičem, v sedmem pa premagal islandskega mednarodnega mojstra Petursona. V osmem kolu ga je premagal avstrijski mednarodni mojster Danner, potem pa je v naslednjih treh kolu osvojil kar dve zmagi in en remi. Najprej je premagal Polajšerja, da bi v enajstem kolu z remijem izpolnil normo za osvojitve mojstrskega naslova. Poleg tega pa je dve koli pred koncem med štirinajstimi igralci na četrtem mestu.

Kako velik uspeh je to, govori tudi dejstvo, da imajo na turnirju vsi igralci razen dveh višje naslove, poleg tega pa ima Mencinger na turnirju daleč najmanjši redni, ki pa si ga bo že po tem turnirju izboljšal. Na turnirju se Mencinger odlikuje z izredno ostrino igre. Prav z najmočnejšimi igralci je igral (od treh vele mojstrov na turnirju, kar dva je premagal, z enim pa remiziral).

DECEMBRSKI TURNIR RAVNIKU IN KRAJNINU

Na tretjem letošnjem hitropoteznem turnirju, ki šteje tudi za hitropotezno prvenstvo Jesenic (1981-82), sta si med dvajsetimi igralci prvo mesto razdelila Ravniki in Krajnik. Oba sta v dasedanjih treh turnirjih zbrala tudi največ točk. Turnir je začelo dvajset igralcev, vendar pa sta po šestih kolu s turnirja izstopila Kamenič in Angelov, zaradi česar se je turnir precej zavlekel. Šahovski klub se je odločil, da jima prepove nastop na hitropoteznih turnirjih v šahovskem domu.

Turnir je vzorno vodil sodnik Bergant. Vrstni red: 1.-2. Krajnik in Ravniki 16 točk, 3. Poljanšek 14,5, 4. Konobelj 13,5, 5. Čuha 12,5, 6.-7. Kokošar in Bec 12,8, 8. T. Krničar 11,5, 9. Bec 11, 10. Ivelja 10, 11. Prištor 9,5, 12.-13. Laharnar in Sadič 9, 14.-15. Jenko in Zajc 8, 16.-18. Sučur, Sitnovski in Teržič 4, 19. Nasič 3,5, 20. Petrovič 2,5 točk. Kamenčin in Angelov sta bila diskvalificirana. Vrstni red po treh letošnjih turnirjih pa je: 1. Krajnik 28,5 (3 turnirji), 2. Ravniki 25, (3), 3. Poljanšek 21 (3), 4. T. Krničar 13,5 (3), 5. Lužnik 13 (3), 6. Kokošar 12,5, (2), 7. Laharnar 7,8 (2), 8. Pavlin 7,5 (1), 9. Konobelj 7 (1), 10.-11. Čuha in Rudolf 6, (1), 12. Bec 4, (2), 13. Ivelja 3 (2), in 14. do 15. F. Krničar in Kamšek 3 točk.

TELOVADNA AKADEMIJA OB DNEVU JLA

V počastitev 40-letnice JLA so cicibani, pionirji in mladinci TVD Partizan Jesenice pripravili TELOVADNO AKADEMIJO, ki bo v torek, 22. decembra ob 19. uri v domu Staneta Bokala na Jesenicah (TVD Partizan).

OBČINSKO TEKMOVANJE TRETJIH RAZREDOV OŠ V IGRI MED DVEMA OGNJEMA

Devetega decembra je bilo v osnovni šoli Prežihov Voranc tekmovalno učenje tretjih razredov v igri med dvema ognjema. Tudi to tekmovalno je bilo organizirano ob prazniku dneva republike in ga zaradi pomanjkanja prostora nismo mogli preje pripraviti.

Po končanem tekmovalstvu so se ekipe razredov uvrstile takole: 1. OŠ Prežihov Voranc, 2. OŠ Tone Čufar, 3. 16. december Mojstrana, 4. OŠ Karavanskih kurirjev NOB Koroška Bela, 5. OŠ Gorenjskega odreda Žirovnica, 6. OŠ Jeseniško bobinjskega odreda Kranjska gora.

Zmagovalci so bili nagajeni s pokalom, ostale ekipe pa so prejele diplome. Na tekmovalstvu si med solami merimo moči, obenem potrjujemo prijateljstvo in tovaristvo.

Učenci 3. in 4. razredov novinarkega kroška

COŠ Prežihov Voranc

MALOŠTEVILNI, TODA UČINKOVITI

V petek, 11. decembra, je bila v Ratečah letna konferenca tamkajšnje gorske reševalne službe. Konferenca so se udeležili člani postaje GRS iz Rateč, predstavniki družbenopolitičnih organizacij in krajevne skupnosti Rateč, predstavniki postaje GRS iz Kranjske gore, Mojstrane in Jesenice ter član komisije pri GRS Slovenije dr. Andrej Robič.

Rateška postaja GRS je med 16 postajami v Sloveniji najmanjša po številu članstva, toda ni manj učinkovita. V njej je 15 članov, od tega sta dva častna člana ter trije pripravniki. Čeprav je majhna postaja, so letos sodelovali v reševalnih akcijah 179 ur. Celotnega dela pa je bilo še več. Poprečna starost članov je 35 let, zato bi radi okrepili svoje vrste z mlajšim kadrom. Tega pa je v Ratečah malo, ker ni pravega zanimanja za to dejavnost.

Rateški reševalci so letos sodelovali v štirih reševalnih akcijah. Zelo dobro sodelujejo tudi z GRS iz Kranjske gore. Njihovi člani so se udeležili tudi tridennevnega tečaja na Vršču, tečaja za pripravnike v Vratih in tečaja za letalce - reševalce v Lescah. Tudi strokovno in splošno znanje reševalcev se je dvignilo, kar pomeni večjo zanesljivost in varnost pri reševanju. Velik problem pa imajo z opremo, kajti ta je že zastarela in iztrošena in morali bodo nabaviti novo, ki pa jo je kar 70 % treba uvoziti. Tudi z radijskimi postajami imajo vse postaje GRS velik problem, ravno zaradi uvoza. Radijska zveza pa je glavni pogoj za uspešno reševanje v steni.

Na volitvah so za načelnika rateške GRS ponovno izvolili Jožeta Rožiča. Jože je eden najbolj poštvalnih gorskih reševalcev, letos pa je na opremi, oziroma zavrtni koluti in marinarju izdelal izboljšave in jih predložil GRS Slovenije. Obe izboljšavi sta bili sprejeti in jih pričakujemo vsem postajam GRS v Sloveniji. Za leto 1982 so si rateški gorski reševalci zadali več nalog. V kratkem, če bodo ustrezne snežne razmere, bodo izvedli zimski tečaj, v začetku letne sezone pa bodo organizirali tridenveni tečaj in še naprej bodo vodili izlete pri rateškem planinskem društvu. Vzgajali bodo pripravnike in sodelovali v vseh reševalnih akcijah.

A. Kerštan

»JESENIŠKA NOČ« NA TOLMINSKEM

Navihati in prijatelji HK JESENICE s Podbrda, Mosta na Soči in okolice Tolmina prireajo v soboto, 19. decembra, vsakoletno »jeseniško noč« - družabni večer s plesom in programom - v gostilni »Pri Ivi« v Slapu ob Idrijci, kot izraz simpatije do jeseniškega hokeja. Prireditelj »jeseniške noči« se prične ob 20. uri.

Navihati in prijatelji HK JESENICE vabijo vse hokejiste HK Jesenice in njihovo strokovno vodstvo ter ostale prijatelje hokeja, da se prijetnega večera udeležijo. Tolminski navijači bodo jeseniške hokejiste, vodstvo in ostale prijatelje pričakali na železniški postaji Most na Soči. (Vlak ima odhod z Jesenic ob 18.20.)

PROGRAM PRIREDITEV V ŠPORTNEM PARKU V PODMEŽAKLJU DO 23. DECEMBRA

ŠPORTNO KULTURNA DVORANA:

REKREACIJSKO DRSANJE:

- petek 18. decembra ob 20. uri za železarno
- sobota, 19. decembra ob 15. uri - splošno
- nedelja, 20. decembra ob 14. in 17. uri - splošno

HOKEJ NA LEDU

- sobota, 19. decembra ob 10.30 slovensko prvenstvo pionirji HK Jesenice : HK Kranjska gora, vstopnine ni.
- Ob 18.30 mednarodna tekma mladinskih reprezentanc SFR Jugoslavija : Italija.

Vstopnina: odrasli 30 din, upokojenci 20,00 din, mladina 10,00 din.

KEGLJANJE NA LEDU

- nedelja 20. decembra ob 7. uri turnir v počastitev kongresov ZK Jugoslavija in ZK Slovenije, vstopnine ni.

AVTOMATSKO KEGLJANJE:

- sobota 19. decembra ob 11. uri gorenjsko prvenstvo, ekipno, vstopnine ni
- nedelja, 20. decembra zaprto.

ŠE DVE ZMAGI

Članice in člani nadaljujejo z uspešnimi igrami v obeh slovenskih ligah.

Tokrat sta obe ekipi igrali doma in zmagali, članice proti Dravi iz Ptuja, člani proti novogoriškemu Gostolu.

V naslednjem šestem kolu obe moštvi gostujejo, dekleta igrajo danes proti Libeli iz Celja, člani pa v soboto v Radovljici z domačim moštvom.

Članice bodo v soboto igrale v dvorani železarskega industrijskega centra tekmo sedmega kola proti moštvi iz Novega mesta. Srečanje se bo pričelo ob 18.30.

JESENICE : GOSTOL (NOVA GORICA)

79:77 (39:41)

Košarkarjem iz Nove Gorice je le za las manjkalo, da niso osvojili prvenstva v pretekli sezoni, za prvakom so zaostali le za dve točki, s podobnimi cilji pa so pričeli tudi letošnje prvenstvo. V prvih štirih kolu so zmagali in po dve novi točki priliči tudi na Jesenice, saj so že pred tekmo za-trjevali, da bodo zmagali. S svojo dobro igro so vloga enega od favoritov upravičili, vendar pa to ni bilo dovolj za zmago.

JESENICE : DRAVA (ČLANICE) 54 : 50 (28 : 26)

Peto kolo SKL - članice, telovadnica ŽIC, gledalcev 10, sodnika: Kamnikar (Črnomelj), Schulz (Ljubljana)

Jesenice: Lah 2 (3-0), Berus, Slamnik 10 (5-4), Malkoč, Kantarevič, Stražisar 22, Mlačnik 4, Krznarič 2, Kučina, Ulčar, Smolej, Vavpotič 14.

Članice KK Jesenice so kljub ne najboljši igri dosegle novo zmago. V razburjavi tekmi, v kateri so domače igralke le na trenutke pokazale del svojega znanja, bi gostje skoraj presenetile in premagale doslej neporaženo ekipo Jesenic. Vendar pa se to na srečo ni zgodilo.

Ze igra v prvem polčasu je nakazovala na to, da bo boj za zmago hud. Domače igralke so sicer povedle z 12:4 in nato celo z 20:10, potem pa so popustile in gostje so do konca polčasa zmanjšale razliko le na dve točki.

S slabo igro so Jeseničanke nadaljevale tudi v drugem polčasu, ko so kar tekmovala katera bo večkrat zgrešila koš. Na srečo se tudi gostje v napadu niso preveč

Naleteli so na precej nerazpoložene, vendar pa skrajno borbene domače košarkarje, trdno odločene da točki ostaneta na Jesenicah. Prvi so povedli gostje s šestimi točkami razlike, v peti minuti pa so jih Jeseničani ujeli, nato pa sta se moštvi do konca polčasa stalno menjavali v vodstvu.

Tudi pričetek drugega polčasa je kazal na izenačeno igro, vse do sedme minute, ko so si domači z dobro obrambo priborili nekaj žog in do desete minute povedli za sedem točk. Ko je že kazalo, da bo jeseniško moštvo zagotovo zmagalo, so se gostje prebujali in uspeli do petnajste minute izenačiti. Po izenačenju so pobudo ponovno prevzeli domači in vodili vse do zadnjih sekund, ko so morali s preudarno igro obdržati žogo v svoji posesti do konca tekme.

Sodila sta Kamnikar iz Črnomlja in Schulz iz Ljubljane.

Za Jesenice so igrali: Dušanec, Novak 12, Rizvanović 10, Jelovčan, Subotič, Berginc 6, Grzetič 4, Smolej 28, Božič 15, Trković, Matučec 4, Domevšek 2.

MB

ALPSKI SMUČARJI PRED NOVO SEZONO

Sezona 81/82 pričenja alpska sekcija v okviru OZSO Jesenice z nekaterimi spremembami in sicer delujeta dve sekciji alpskih smučarjev: starejša skupina v kateri je osem državnih reprezentantov in sicer: Grega Benedik, član A reprezentance Jugoslavije, Matej Oblak, Jože Lavtižar, Barbara Kunc in Veronika Klinar člani B moške in B ženske reprezentance. Saso Robič in Robert Žan sta še pionirja, vendar že dve leti člani mladinske reprezentance ter Gaber Pogačnik, ki trenutno trenira manj intenzivno zaradi poškodb.

Poleg starejših skupine je letos pričela z delom mlajša skupina, katere delo je bilo načrtovano že pred dvema letoma. V mlajši skupini v kateri je poudarek predvsem na odprstosti, je prav tako osem članov (plus štiri 12 mladih smučarjev. Trenutno skupaj šteje 12 mladih smučarjev. Trenutno so v mlajši selekciji: Sandi Potočnik, Bor Rajnik, Grega Čop, Igor Svetina, Romana Katnik, Romana Škrilec, Vesna Dolžan, Alenka Eniko.

Trener starejših skupine je Boštjan Gaser, ki deluje ob strokovni pomoči dosedanjega trenerja Janeza Šmitka. Člani starejših skupine so se letos ob skoraj vsakodnevni kondicijskih treningih pripravljali tudi približno 60 dni na snegu, največ v okviru reprezentanc. Reprezentance so trenirale večinoma na istih

smučiščih in sicer največkrat v italijanskem Val Senalesu.

Trener mladinske reprezentance Janez Šmitek in njegov pomočnik in reprezentanec Boštjan Gaser sta tako imela priložnost vsi pripravljajo obdobje spremljati delo in formo jeseniških reprezentantov. S preglednimi tekmovalci v St. Jakobu v Avstriji, na katerih so se kot vemo Jeseničani uvrstili odlično, so reprezentance zaključile s treningi. V okviru OZSO Jesenice jim je sedaj potrebno omogočiti maksimalne pogoje za nadaljnje treninge, saj bodo tudi poleg Benedika, ki tekmuje na tekmah za svetovni pokal, Oblak, Lavtižar, Kunčeva in Klinarjeva tekmovali na tekmah za evropski pokal in na ostalih FIS tekmovaljih.

Tudi mlajša skupina, ki jo vodi Edi Slivnik ob pomoči trenerja starejših skupine Gaserja in strokovnega sodelavca Šmitka, je solidno pripravljena na novo tekmovalno sezono.

Alpsko sekcijo v novi sezoni vodi Cena Rojnik, pri delu pa mu pomagajo smučarski sodelavci. Največ težav imajo alpski smučarji v zvezi s pomanjkanjem denarja in z dotrajanim voznim parkom, ki pa ga smučarji nujno potrebujejo za prevoze na treninge in tekmovalja. Delo alpinecev je v polnem teku, probleme in težave, ki jih imajo pa zavzeto in prizadevno pomaga reševati z novim predsednikom Edom Kavčičem.

B.

ŠPORTNA DEJAVNOST V DU JESENICE

Društvo upokojencev Jesenice ima poleg rednih mesečnih sestankov, proslav in predavanj, ob zelo aktivnem moškem pevskem zboru, zelo močno razvito rekreativno-tekmovalno športno dejavnost.

Tako so se člani-tekmovalci kot vsako leto, tudi letos ob koncu novembra zbrali na skupnem sestanku, da pregledajo uspehe tekmovalcev na katerih je sodelovalo več kot 80 članov društva.

Sestanek je otvoril predsednik društva Janko Verdnik, ki je v uvodni besedi poudaril pomembnost športno rekreativnega udejstvovanja. Vodja komisije za šport in rekreacijo Robert Gorše pa je izčrпно poročal o doseženih rezultatih na posameznih tekmovaljih v klubske, občinske, regijske in republiške okvire. Iz poročila naj navedemo samo nekaj pomembnejših rezultatov:

- SANKAŠKO PRVENSTVO za prehodni pokal DU Žirovnica v Završnici, 31. januarja. Nastopile so štiri ekipe, ekipa DU Jesenice pa je dosegla drugo mesto med posamezniki pa član društva Vinko Razinger prvo mesto.

- DRUŠTVENO PRVENSTVO V JANUARJU IN FEBRUARJU:

KEGLJANJE NA ASFALTU - 22 nastopajočih, najboljši pa so bili: 1. Tomaž Čufar, 2. Milan Hraš, 3. Anton Grošelj. V ŠAHU so se med 16 udeleženci najbolje uvrstili: 1. Milan Vukotič, 2. Ivan Šori, 3. Jakob Sleve.

- PRIJATELJSKO SREČANJE 1. JUNA Z DU TRBOVLJE V BALINANJU. Med šestimi nastopajočimi ekipami je ekipa jeseniškega društva dosegla prvo mesto in prejela pokal in diplomo.

REPUBLIŠKO TEKMOVANJE DU SLOVENIJE 9. JUNIJA V POSTOJNI V KEGLJANJU NA ASFALTU. Nastopilo je pet ekip iz Slovenije in je jeseniška ekipa dosegla drugo mesto in prejela pokal.

KLUBSKI TURNIR V POČASTITEV OBČINSKEGA PRAZNIKA: KEGLJANJE NA ASFALTU: med 23 nastopajočimi so se najbolje uvrstili: 1. Slavko Urbas (DU Kr. gora), 2. Anton Grošelj, 3. Tomaž Čufar in 4. Rudi Mandič, vsi od DU Jesenice.

BALINANJE: - 25 nastopajočih: 1. Ivan Šori, 2. Slavko Mohorič, 3. Rudi Mandič.

STRELJANJE Z ZRAČNO PUŠKO - 12 nastopajočih: 1. Karel Fekonja, 2. Vinko Razinger, 3. Tomaž Čufar.

PRIJATELJSKO SREČANJE Z DU KAMNIK V KEGLJANJU NA ASFALTU NA JESENICAH, 22. AVGUSTA. Nastopile so štiri ekipe in je jeseniška ekipa dosegla prvo mesto in osvojila pokal.

PRIJATELJSKO SREČANJE V BALINANJU, 22. AVGUSTA V POSTOJNI. Nastopile so štiri ekipe in je jeseniška ekipa dosegla četrto mesto.

MEDELUŠKI TURNIR V POČASTITEV KRAJEVNEGA PRAZNIKA JAVORNIK-KOROŠKA BELA, 5. IN 6. SEPTEMBRA.

V ŠAHU so nastopile tri ekipe in je ekipa DU Jesenice dosegla drugo mesto.

STRELJANJE: med petimi ekipami je naša ekipa dosegla četrto mesto.

BALINANJE: med štirimi ekipami je naša ekipa dosegla tretje mesto.

MEDELUŠKI TURNIR DU V OBČINI VEDNU UPKOJENCEV:

KEGLJANJE NA ASFALTU: med šestimi ekipami sta jeseniški ekipi dosegli prvo in četrto mesto.

BALINANJE: med štirimi ekipami je naša ekipa dosegla drugo mesto.

STRELJANJE: med petimi ekipami je bila naša ekipa druga.

ŠAH: dve ekipi, drugo mesto ekipa DU Jesenice.

Na tem sestanku so bila tudi podeljena odličja in diplome najuspešnejšim tekmovalcem v klubske prvenstvu. Po podelitvi odličij se je predsednik društva zahvalil vsem članom tekmovalcem, čestital k uspehom in zabelel, da bi tudi v letu 1982 nadaljevali tako uspešno. Sledila je razprava o problemih v letu 1981 in o programu nastopov v letu 1982. Poseben problem je, da nima društvo prostora za strelišče in da je tudi balinanje preozko in prekratko za uspešno treniranje. To bodo v letu 1982 poskušali rešiti.

Te